GALERIJA

JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ZAGREB

1950

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

KATALOG

GALERIJE SLIKA

JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Umjetnost do XIX. stoljeća

Z A G R E B

1 9 5 0

Za šezdeset i dvije godine (1885.—1947.) Galerija slika Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti potrostručila je svoj inventar: od 256 slika godine 1885. na 817 slika godine 1947. Godine 1926., u okviru prve galerijske obnove, Akademija je iz svoje Galerije izdvojila više od dvjesta slika (234), kod kojih je pomanjkanje galerijskog kriterija bilo više manje očito. Po današnjem arrangementu izdvojeno je iz Galerije 637 slika i to: 281 slika devetnaestoga i dvadesetoga stoljeća hrvatskih i slavenskih slikara (kao materijal, koji pripada u Modernu galeriju), a 356 slika nije izloženo. Izostavljene su nesumnjive kopije i falsifikati, slike nepotvrđenih atribucija, zatim one, koje nisu mogle biti restaurirane na vrijeme, i na koncu platna, koja nemaju likovnih uvjeta, da budu izložena kao umjetnine trajne vrijednosti.

Od 256 slika, što ih je biskup Strossmayer bio poklonio Akademiji, danas je izloženo sto i šesnaest, te je prema tome zbirka Strossmayerova još uvijek glavnom bazom akademijine Galerije. Njegova sjena lebdi nad ovim dvoranama.

Zbirka slika jednog biskupa, koji je materijalizam i materijalističko tumačenje historije smatrao »kugom«, i koji je sabirao slike isključivo zato, »da u hrvatskom narodu probudi vjersko čuvstvo«, takva zbirka slika, dakako, da ima sakralni karakter. Crkva je baptizirala Aristotela, ona je filozofiju pretvorila u svoju sluškinju, a slikarstvom se služila kao genijalnim sredstvom svoje propagande kroz vjekove. Biskup Strossmayer koji je postao biskupom kao apologet proturevolucije godine 1848., poučan je primjer buđenja naše građanske svijesti u drugoj polovini devetnaestoga stoljeća. U borbi s našim i madžarskim grofovima, likovi đakovačkog Vladike i dobroga mu genija Franje Račkoga zaista se uzvisuju nad čitavim stolje-

ćem, kao dva simbola građanske, demokratske i narodne svijesti, koja hoće da se potvrdi u borbi protiv tuđinskog imperijalizma. Rački se bori za načelo kosmopolitske nauke, a Strossmayer postaje dobrotvorom mnogih kulturnih ustanova, koje se izgrađuju dobrovoljnim, narodnim prinosima, usprkos imperijalističkim namjerama tuđinske vlasti. Biskup đakovački uzvisio se svojom ciceronijanskom rječitošću i smionošću svoga stava iznad šest stotina biskupa na posljednjem vatikanskom koncilu 1869. Biskup Strossmayer izdvaja se između mnogobrojnih biskupa i vladika u našoj prošlosti i po tome, što je on jedini crkveni knez i vlastelin, koji je svome narodu poklonio trista slika. Od ogromnih svota, što ih je od naroda primio, on je zaista jedini, koji je narodu jedan dio narodnoga novca i vratio.

U kako je bijednim i zaostalim prilikama naš narod živio u periodu austrougarskog građanskog prosperiteta, lijepim dokazom služi i ova Galerija. Ovih pedesetak platna jedina su Galerija slika na čitavom Balkanu u devetnaestom stoljeću, dok je Sava još bila turskom granicom, a više od pola milijuna našeg razvojačenog graničarskog naroda spremalo se na seobu u Ameriku zbog nezaposlenosti.

U narodu, koji je od desetoga stoljeća dao beskrajno mnogo dokaza o svojoj stvaralačkoj, umjetničkoj sposobnosti, jedna malena Galerija s nekoliko slika iz talijanskog Quattrocenta i Cinquecenta predstavljala je kulturan događaj, o kojem se patetično govorilo i pisalo pedeset godina. A to, da je kod nas na istočnoj obali Jadrana bila kolijevka novog evropskog renesansnog slikarstva i da smo mi prije Cimabue i Giotta imali slikarstvo, koje je za uzor evropskim slikarskim pokoljenjima prevladalo vizantijsku shemu, da smo imali kipare, slikare i graditelje u XV. i u XVI. stoljeću, koji se mogu mjeriti sa svim ostalim slikarima, kiparima i graditeljima svoga doba, na to smo zaboravili.

Na Dunavu nikada ne bi bilo humanizma ni renesanse u danas poznatim varijantama, da nije bilo naših pjesnika, naših slikara, kipara i rezbara. Avignon i Bologna, Sicilija, Rim i Napulj bili bi ostali bez mnogobrojnih graditeljskih i kiparskih remekdjela, da ih nisu stvorili naši ljudi, umjetnici s istočne jadranske obale, Slaveni. Nisu naši artisti bili Slaveni samo po svome podrijetlu i samo zato, jer su se kao Slaveni potpisivali

glagoljicom, nego su njih njihovi suvremenici zvali i smatrali za Slavene po tom, što su ti genijalni umjetnici svojim slavenskim, stvaralačkim načinom i stilom odudarali od sheme svoga vremena. Michel-Angelo, za kojega se s pravom misli, da je bio učenikom našega Nikole »dell'Arca«, autora »Kovčega sv. Dominika« i bolonjskog »Božjeg groba«, ostao bi bez Rote-Kolunića, graveura »Posljednjeg suda«, bez najpoznatijeg popularizatora svoga sikstinskog besmrtnog djela.

Julije Glović bio je učitelj El Greca, a Lucijan Vranjanin, graditelj aragonski i urbinski, učitelj Bramanta. Čulinović, od Squarcionovih đaka prvi među prvima, nadvisio je svoga učitelja isto tako kao što su oba Vranjanina u palati urbinskoj, u slavoluku napolitanskom, u aragonskim bistama dosegla vrhunac mediteranskog Quattrocenta sredstvima artističkim, koja su njihovi neslavenski suvremenici smatrali »slavenskim« u negativnom smislu. Najljepše stranice korvinskog pismoslikarstva ostale bi prazne bez minijatura Felicija Dubrovčanina, kao što bez Duknovića ne bi bilo renesansnog tipičnog, slavenskog, južnjačkog kiparstva na Dunavu. Jan Panonije Česmički, lovorikom okrunjeni pjesnik Pape Pia II. Aenea Sylvia Piccolominija, Mantegnin prijatelj »doveo je na Dunav helikonske Muze«, a njegov stric Ivan od Sredne, biskup ostrogonski, bio je u našim krajevima humanizmu jedini protektor. Od Radovana i Buvine do Božidarevića, od Lovrina i Hamzića do Jurja Dalmatinca, genijalnog kipara šibenskih glava, graditelja stolne crkve šibenske, ankonitanske Loggie, do Ivana Dalmate graditelja groba Pavla II. u Rimu, legije naših majstora, klesara, kipara, arhitekata sazidale su šume zvonika i katedrala i bazilika, koje i danas još kao spomenici stare slave govore o trajnom umjetničkom nadahnuću naših pređa.

Nad tom slavnom tradicijom pala je zavjesa austrijskog, isusovačkog baroka. U prostoru i u vremenu historijskog perioda, poznatog pod imenom germanskog i venecijanskog imperijalizma, došlo je do optičkog i kulturno-historijskog izobličenja čitave naše umjetničke prošlosti.

Nastalo je razdoblje sveopće slabosti pamćenja. U svijetu zadimljenih pojmova i nezdravog osjećanja vlastite političke manjevrijednosti zaboravilo se na slavne datume naše vlastite umjetnosti. Zaboravilo se na renesansnu anticipaciju našeg južnoslovjenskog freskoslikarstva. O »slikama pozlaćenim našim

vlastitim likovnim govorom« pisalo se kao o lokalnom provincijalnom zakašnjenju i imitacijama slabih, drugorazrednih, venecijanskih majstora. O jednom ili o dva mletačka platna po našim jadranskim crkvama govorilo se patetično kao o kulturnom trijumfu, kao da ta platna nijesu doplivala k nama pod barjakom krilatoga Evanđeliste, i kao da te mletačke slike nisu ovdje, kod nas, na istočnoj obali, bile misionari jedne civilizacije, koja je topovima zanijemila naše vlastito slikarstvo i našu vlastitu književnost. Da prevlada taj marazam historijskog i kulturno-historijskog sjećanja, bio je prije osamdeset godina jedan od najuzvišenijih zadataka ove Akademije, a na nama je, da ga — danas — provedemo u djelo.

U Galeriji Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti nas, nažalost, nema. Tu nema gotovo ni jednog jedinog likovnog dokaza o onom bogatstvu, kakvo predstavlja naše slikarstvo kroz vjekove. Izmijeniti propuste čitavih decenija u tako kratkom vremenskom roku, kakav smo mi imali na raspoloženje, to je jedva izvedivo. Dva-tri Benkovića, osam Bobića, jedan ili dva Medulića samo su neznatan početak u stvaranju nove galerije, koja bi bila odrazom naše bogate umjetničke panorame kroz vjekove.

Akademija je uznastojala, da jednoj privatnoj zbirci, oslobodivši je balasta, dade suvremen, galerijski izgled. Više od jedne četvrtine slika uokvireno je iznova, i tako su platna, oslobođena teških i često nezgrapnih okvira, poprimila obnovljen izgled. Oprane i osvježene vještom rukom restauratora, koji je često stajao pred delikatnim zadatkom, da ih očisti od namaza, kojim ih je uprljala nevješta, diletantska, upravo barbarska ruka, mnoge od tih slika vraćene su u predstanje, u kakvom su bile prije no što su ih tobožnji restauratori iznakazili.

Akademija je u X. dvorani izložila nekoliko slika dubrovačke škole, da bi tim remekdjelima simbolički istakla zadatke, koji stoje pred njom. Te slike našeg XV. i našeg XVI. stoljeća bile bi slava mnogih naroda zapadnoevropskih, a za nas su one dokaz, da je naša civilizacija prije provale Turaka živjela životom nadarenog umjetničkog ambijenta, koji nam svojom slikarskom vještinom i danas još može biti tehničkim uzorom. Izložene su te slike prvi put u našoj historiji kao početak niza povremenih izložba naših majstora i našeg slikarstva kroz vje-

kove. Poslije izložbe dubrovačkog kruga domaćih slikara dolazi izložba majstora Bernarda Bobića ukazujući na slikarske valeure, koji su se ostvarili u zagrebačkoj radionici XVII. stoljeća. Sve te slike zabačene i zaboravljene javljaju se kao geslo za Akademijin rad u budućnosti. Izložbama i studijama, govorom i štampom Akademija će popularizirati našu umjetničku prošlost, kako bi se na slavnoj slikarskoj i kiparskoj tradiciji izgradila vlastita umjetnička samosvijest, dostojna svih onih zadataka, koji našu umjetnost očekuju oko izgradnje naše buduće socijalističke civilizacije.

Jugoslavenska akademija

Kod numeracije umjetnina gornji broj označuje redni broj umjetnine u arrangementu Galerije, a donji je inventarski broj zbirka Jugoslavenske akademije.

Lit. = literatura o umjetnini

Atr. = atribucije pojedinih historičara umjetnosti

I

RANA RENESANSA

BARTOLOMEO CAPORALI

oko 1420. — oko 1508.

1
32 MADONNA SA SVECIMA

Tempera, ornamentirana pozlata, lipovina, v. 0,436, š. 0,320 m. Datirano: A. D. M. CCCC. LXIIII

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 125, — Berenson, Pitt. ital. del R. 109, — v. Marle, Ital. schools XIV, 130, — A. Sch(neider), Caporali (Hrv. Enciklop. III, 603 s repr.).

Atr.: Vjerojatno Caporali sa znatnim utjecajem B. Gozzolija (v. Marle), — Bartolomeo Caporali (Berenson).

GIOVANNI DAL PONTE

1385.—1437.

2
28 SVETI ANTUN PUSTINJAK

Tempera, pozlata, platno na drvenoj ploči, v. 0,220, š. 0,320 m.

Lit.: Lunaček, Strossmayerovom Galerijom (Vienac XXXV, 1902, 597).

Atr.: Sienska škola oko 1400. (Berenson), — Firentinska škola (Gamba), — Niccolò di Pietro Gerini (Offner), — Giovanni dal Ponte (Gamba, v. Marle).

ROSSELLO DI JACOPO FRANCHI

1376.—1456.

3
27 MADONNA S ISUSOM, SV. AUGUSTIN I SV. AMBROZIJE

Tempera, pozlata, lipovina, triptih v. 0,237, š. 0,082, 0,093, 0,081 m.

Lit.: Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 684—686).

Atr.: Firentinska škola prve polovine XV. st., Rossello di Jacopo Franchi (v. Marle).

UMBRIJSKO-FIRENTINSKI MAJSTOR

XV. st.

4
44 ZARUKE SV. KATARINE

Tempera, pozlata, lipovina, v. 0,415, š. 0,329 m.

Lit.: A. Schneider, Prilozi I-2, 9 s repr.

Atr.: Učenik Fra Filippa Lippija (Suida), — Lorenzo da Prato (v. Marle), — Umbrijska škola XV. st. (A. Schneider).

Bilješka: Suvremena kopija slike Francesca Pesellina (1422. —1457.). Crtež po originalu, nešto izmijenjen, u galeriji Uffizi, Firenze. Vidi: Berenson, The Drawings of the Florentine Painters, Chicago University Press 1938, No. 1839.

KAROLINŠKA SITNA PLASTIKA ?

X. st.

5
10 DIPTIH: Ploča I. BOGORODICA
Ploča II. KRIST

Dijelovi korica uveza.

Reljef, rezbarena bjelokost, v. 0,230, š. 0,100 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), — Frizzoni, La Pin. Strossm. (L' arte VII, 1904, 426), — Kršnjavi, Byzantski dyptichon u Štrosmajerovoj galeriji (Glasnik Društva umjetnosti II-1, 14-20 s repr.), — Kršnjavi, Još nešto o byzantskom dyptichonu (Glasnik Društva umjetnosti II-2, 54), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 684).

Bilješka: Isporedi s koricama evangelijara iz Lorscha (Bibl. Vaticana, Victoria and Albert Museum, London)

SKUPINA IKONA

XV.—XVIII. st.

6
409 SVETI GEORGIJE

Ulje, pozlata, jelovina, v. 0,631, š. 479 m.

7
407 BOGORODICA

Ulje, pozlata, bukovina, v. 0,365, š. 0,448 m.

8
408 BOGORODICA S KRISTOM

Ulje, pozlata, lipovina, v. 0,346, š. 0,277 m.
Okvir iz XVIII. stoljeća.

BERNARDO DADDI

oko 1290. — oko 1355.

9
23 KRISTOVO RASPEĆE

Lijevi donji dio kompozicije, slikane oko 1336. g.
Tempera, ornamentirana pozlata, lipovina, v. 0,225, š. 0,210 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 164, — Berenson, Pitt. ital. del R. 145, — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 55), — Suida, Trecento-Studien (Monatshefte für Kunstwiss. VII, 1914, 2), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 684).

Atr.: Giottino (Fiocco), — Maso (Suida), — Bernardo Daddi (v. Marle, Berenson).

ŠKOLA ANKONITANSKE MARKE

XV. st.

10
33 RASPETI KRIST I SVECI

Tempera, pozlata, lipovina, v. 1,700, š. 1,450 m.

Atr.: Agnolo Gaddi, djelo škole (Suida). — Škola ankonitanske marke (v. Marle).

STEFANO DI GIOVANNI SASSETTA

1392.—1450. ili 1451.

11
22 MADONNA S ISUSOM I DVA ANĐELA

Tempera, ornamentirana pozlata, drvo, v. 0,344, š. 0,233 m.

Originalan ornamentirani okvir.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 511, — Berenson, Pitt. ital. del R. 441, — Thieme-Becker, Künstlerlexikon XXIX, 482.

SKUPINA IKONA

XV.—XVIII. st.

12
413 OPLAKIVANJE KRISTA

Ulje, pozlata, borovina, v. 0,372, š. 0,451 m.

13
410 SVETI SPIRIDION

Ulje, ornamentirana pozlata, jelovina, v. 0,288, š. 0,221 m.

14
412 BOGORODICA

Ulje, pozlata, jelovina, v. 0,635, š. 0,505 m.

15
387 BOGORODICA S KRISTOM

Ulje, ornamentirana pozlata, borovina, v. 0,304, š. 0,253 m.

16
411 BOGORODICA SKOPIOTISA

Ulje, jelovina, v. 0,513, š. 0,355 m.

Škola: **ALESSO BALDOVINETTI**

1425.—1499.

17
57 POKLONSTVO MALOM ISUSU

Tempera, pozlata, lipovina, tondo promjera 0,580 m. Ornamentirani pozlaćeni okvir s natpisom:

+ GLORIA IN EXCELSIS DEO ET IN TERA PAX HOMINIBUS BONE UOLUNTATIS LAUDAMUS

Lit.: A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 55), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 686).

Atr.: Škola Alessa Baldovinetti (v. Marle).

COSIMO ROSSELLI

1439.—1507.

18
56 MADONNA S ISUSOM I DVA ANĐELA

Tempera, jalševina, v. 0,693, š. 0,464 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 490, — Berenson, Pitt. ital. del R. 423, — Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164), — Frizzoni, La Pin. Strossm. (L'arte VII, 1904, 430 s repr.), — v. Marle, Ital. schools XI, 608, — Venturi, Storia dell' arte ital. VII-1, 696.

Atr.: Cos. Rosselli (Berenson, Frizzoni).

Bilješka: Utjecaj Verrocchija se naročito odražava u stavovima Isusa i dva anđela, a madona podsjeća na tip Majstora slike »Rođenja Isusova« u Castellu (v. Marle).

FRANCESCO DI STEFANO IL PESELLINO
1422.—1457.

19
26 SVETI FRANJO ASIŠKI

Tempera, pozlata, lipovina, v. 0,215, š. 0,240 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 442, — Berenson, Pitt. ital. del R. 381, — Lunaček, Strossmayerovom galerijom (Vienac XXXV, 1902, 597), — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 55), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 684).

Atr.: Neri di Bicci (Gamba, Fiocco), — Pesellino, dio predelle (Berenson).

FRA GIOVANNI DA FIESOLE
(Guido di Pietro da Mugello)
zvan BEATO ANGELICO
1387.—1455.

20
34 STIGMATIZACIJA SV. FRANJE ASIŠKOG — SMRT SV. PETRA MUČENIKA

Tempera, pozlata, lipovina, v. 0,243, š. 0,438 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 19, — Berenson, Pitt. ital. del R. 20, — Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163 s repr. na str. 157), — Frizzoni, La Pin. Strossm. (L' arte VII, 1904, 426—427 s repr.), — v. Marle, Ital. schools X, 116, 117, — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 60), — A. Sch(neider), Angelico (Hrv. Enciklop. I, 447 s repr.), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 686), — Voršak, Dvie slike iz gal. Strossm. (Vienac 1873, 491—493), — **, Slika Giovanna da Fiesole (Glasnik Društva umjetnosti III, 71 s repr.).

FRANCESCO DI STEFANO IL PESELLINO
1422.—1457.

21
31 SVETI MARTIN I PROSJAK

Tempera, pozlata, lipovina, v. 0,215, š. 0,240 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 442, — Berenson, Pitt. ital. del R. 381, — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 55), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 684).

Atr.: Neri di Bicci (Gamba, Fiocco). — Pesellino, dio predelle (Berenson).

COSIMO ROSSELLI ?

1439.—1507.

22
48 MADONNA S ISUSOM, SV. KUZMA I DAMJAN

Tempera, pozlata, lipovina, v. 0,870, š. 0,580 m. Signirano na desnom rukavu sv. Kuzme: COSIMUS Suvremeni okvir.

Lit.: v. Marle, Ital. schools XII, 414, — A. Schneider, Prilozi I-2, 9, — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 686).

Atr.: Cos. Rosselli, rano djelo (Berenson), — Jac. del Sellaio (Gamba, v. Marle), — B. Mainardi, rano djelo (Gronau), — Škola Dom. Ghirlandaja, Raffaellino del Garbo ? (Suida).

PSEUDO-PIER FRANCESCO FIORENTINO

posljednji deceniji XV. st.

23
51 BOG OTAC, MADONNA S ISUSOM I MALI SV. IVAN

Tempera, ornamentirana pozlata, lipovina, v. 0,248, š. 0,390 m.

Suvremeni okvir.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 449, — Berenson, Pitt. ital. del R. 388, — v. Marle, Ital. schools XIII, 443, — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 686).

Atr.: P. Fr. Fiorentino, osrednje djelo, rad pomoćnika (v. Marle), — Pseudo-Pier Francesco Fiorentino (Berenson).

Bilješka: Slika iste kompozicije u Fogg Art Museum br. 10, Cambridge USA i u Musée Jacquemart-André br. 1037, Paris.

PIER FRANCESCO FIORENTINO

1444. (?) ili 1445. (?) — oko 1500.

24
43 MADONNA S ISUSOM, SV. IVAN I ANĐEO

Fragment

Tempera, pozlata, lipovina, v. 0,480, š. 0,325 m.

Lit.: v. Marle, Ital. schools XIII, 437, — A. Schneider, Prilozi I-2, 7-9 s repr., — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 686).

Atr.: Pier Francesco Fiorentino (v. Marle, Suida), — Udaljeni smjer fra Filippa Lippi (M. Dvořak, G. Glück).

PIETRO PAOLO AGAPITI ?

oko 1470. — oko 1540.

25
119 DISPUTACIJA SV. KATARINE

Tempera s uljem, borovina, v. 0,265, š. 0,390 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 1, — Berenson, Pitt. ital. del R. 1.

PIER FRANCESCO FIORENTINO ?

1444. (?) ili 1445. (?) — oko 1500.

26
50 MADONNA S ISUSOM I ANĐELIMA

Tempera, pozlata, lipovina, v. 0,711, š. 0,487 m. Na poleđini curriculum vitae slike.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 447, — Berenson, Pitt. ital. del R. 386, — Berenson, Quadri senza casa (Dedalo XII, 1902, 692 s repr.), — Lunaček, Strossmayerovom galerijom (Vienac XXXV, 1902, 692 s repr.), — v. Marle, Ital. schools XIII, 437, — A. Schneider, Prilozi I-2, 12-16 s repr.

Atr.: S. Botticelli (Baldinucci), — Firentinski majstor pod utjecajem Verrocchija (v. Marle), — P. Fr. Fiorentino ? (Berenson), — Škola A. Baldovinettija, možda Graffione (Suida), — Bottega A. Baldovinettija (A. Schneider).

FRANCESCO DI GENTILE DA FABRIANO

radi 1460. — oko 1500.

27
24 SVETI LUKA SLIKA MARIJU

Tempera, pozlata, brestovina, v. 0,395, š. 0,211 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 201, — Berenson, Pitt. ital. del R. 123, — v. Marle, Ital. schools XV, 274 s repr., — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 54), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 687).

Atr.: Mariotto Albertinelli (Gamba, Fiocco), — Jac. del Sellaio (Suida), — Franc. di Gentile da Fabriano ? (Berenson).

ANTONIAZZO ROMANO

radi 1460.—1508.

28
88 SVETI KUZMA

Dio poliptiha

Tempera, ornamentirana pozlata, lipovina, v. 0,935, š. 0,386 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 25, — Berenson, Pitt. ital. del R. 25, — v. Marle, Ital. schools XV, 274 s repr., — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 54), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 687).

MAESTRO DI SAN MINIATO

druga polovina XV. st.

29
55 MADONNA

Tempera, pozlata, lipovina, v. 0,480, š. 0,570 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 347, — Berenson, Pitt. ital. del R. 285, — Frizzoni, La Pin. Strossm. (L'arte VII, 1904, 427), — v. Marle, Ital. schools XVI, 197-198, — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 687).

Atr.: Lorenzo di Credi (Frizzoni), — Maestro di San Miniato, srodno smjeru fra Filippa Lippi (v. Marle).

Bilješka: Uporedi Berenson, Quadri senza casa (Dedalo XII, 1932, 628).

ANTONIAZZO ROMANO

radi 1460.—1508.

30
86 ANĐELI

Dio poliptiha

Tempera, pozlata, lipovina, v. 0,940, š. 0,387 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 25, — Berenson, Pitt. ital. del R. 25, — v. Marle, Ital. schools XV, 274, — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 54), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 687).

JACOPO DI ARCHANGELO DEL SELLAIO

1441. ili 1442.—1493.

31
49 POKLONSTVO MALOM ISUSU

Tempera s uljem, pozlata, borovina, tondo promjera 1,300 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 525, — Berenson, Pitt. ital. del R. 454, — Lunaček, Strossmayerovom galerijom (Vienac XXXV, 1902, 598), — v. Marle, Ital. schools XIII, 250 s repr., — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 55), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 686).

Atr.: Bartolommeo di Giovanni (v. Marle), — Sellaio, kasno djelo, od najveće česti rad majstorov (Berenson).

II

TALIJANSKE ŠKOLE XV. VIJEKA

VIENNA AX LIBRARY

EUSEBIO DA SAN GIORGIO
radi 1492.—1540.

32
93 MADONNA S ISUSOM

Tempera s uljem, lipovina, v. 0,574, š. 0,416 m.

Radionica: FILIPPINO LIPPI
1457.—1504.

33
54 SVETA PORODICA, MALI SV. IVAN I SV. MARGARETA

Tempera, lipovina, tondo promjera 0,810 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 284, — Berenson, Pitt. ital. del R. 246, — Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163 s repr. na str. 159), — Frizzoni, La. Pin. Strossm. (L' arte VII, 1904, 427—428), — v. Marle, Ital. schools XII, 373, — A. Schneider, Prilozi I-2, 9-12, — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 60).

Atr.: Filippino Lippi, djelo radionice (Berenson), — Suvremena replika originala Filippina Lippi, koji se nalazi u Warren-Collection u Clevelandu, USA (v. Marle).

Bilješka: Isporedi Scharf, Tondi von Filippino Lippi (Pantheon 1933, 329).
Sliku, koja se nalazi u Warren-Collection, Berenson datira iza 1496. g., a Frizzoni iza 1490.

Smjer: LORENZO DI CREDI
1456.—1537.

34
58 MADONNA S ISUSOM

Tempera, lipovina, v. 0,528, š. 0,333 m.

Lit.: Frizzoni, La Pin. Strossm. (L'arte VII, 1904, 427), — Lunaček, Strossmayerovom galerijom (Vienac XXXV, 1902, 598), — v. Marle, Ital. schools XIII, 318.

Atr.: Sljedbenik Lorenza di Credi (Gamba), — Lorenzo di Credi, rad radionice (v. Marle).

BASTIANO MAINARDI

oko 1460.—1513.

35
92 MADONNA S ISUSOM

Tempera, lipovina, tondo promjera 0,596 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 321, — Berenson, Pitt. ital. del R. 287, — v. Marle, Ital. schools XIII, 156 s repr. na str. 159.

Atr.: Davide Ghirlandaio (v. Marle), — Bastiano Mainardi, djelomično rad majstorov (Berenson).

LORENZO DA SAN SEVERINO IL GIOVANE

spominje se između 1468. i 1503.

36
267 PET APOSTOLA

Tempera, lipovina, v. 0,299, š. 0,823 m.

Lit.: Frizzoni, La Pin. Strossm. (L' arte VII, 1904, 437).

Atr.: Srednjotalijanska škola XVI. st. (v. Marle).

37
266 KRIST SA SV. PETROM I PAVLOM

Tempera, lipovina, v. 0,298, š. 0,625 m.

Lit.: Frizzoni, La Pin. Strossm. (L' arte VII, 1904, 437).

Atr.: Srednjotalijanska škola XVI. st. (v. Marle).

38
265 PET APOSTOLA

Tempera, lipovina, v. 0,299, š. 0,832 m.

Lit.: Frizzoni, La Pin. Strossm. (L' arte VII, 1904, 437).

Atr.: Srednjotalijanska škola XVI. st. (v. Marle).

GIAN FRANCESCO DE' MAINERI DI PARMA

radi 1489.—1504.

39
91 MADONNA, ISUS I DONATOR

Tempera, lipovina, v. 0,678, š. 0,499 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 326, — Berenson, Pitt. ital. del R. 288, — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 687).

Atr.: Francesco Verla (Gerola), — Maineri (Berenson).

Bilješka: Kopija Montagnine slike iz Museo civico Correr, Venezia, osim lika donatorova (Berenson).

VINCENZO DI BIAGIO CATENA

oko 1470. — oko 1531.

40
106 MADONNA S ISUSOM, SVECI I DONATORICA

Tempera, jablanovina, v. 0,757, š. 0,998 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 592, — Berenson, Pitt. ital. del R. 510, — Frizzoni, La Pin. Strossm. (L'arte VII, 1904, 437), — v. Marle, Ital. schools XVII, 370—371, XVIII, 401, — A. Sch(neider), Catena (Hrv. Enciklop. III, 644), — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 55), — Thieme-Becker, Künstlerlexikon VI, 183.

Atr.: Iz radionice Giovannija Bellini [Catena] (v. Marle), — Nepoznat venecijanski slikar XV. st., vjerojatno Pasqualino (Berenson), — Vincenzo Catena (Frizzoni).

Bilješka: Isus i Marija prema Cateninoj slici u Ermitažu, Lenjingrad (v. Marle).

ANDREA SOLARIO (ANDREAS MEDIOLANENSIS)

oko 1460. — oko 1520.

41
124 MADONNA S ISUSOM

Ulje, lipovina, v. 0,649, š. 0,515 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 541, — Berenson, Pitt. ital. del R. 466, — Delogu, Italienische Malerei 133.

Atr.: Lombardijska škola, Simone Napolitano ? (v. Marle), — Andrea Solario, kasno djelo majstorovo, pošto se oslobodio leonardovske manire (Isarlo).

RAFFAELLINO DEL GARBO

1466.—1524.

42
104 ANĐEO PREDAJE SV. IVANA ZAŠTITI ISUSA I MARIJE

Tempera, lipovina, tondo promjera 0,733 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 476, — Berenson, Pitt. ital. del R. 411, — v. Marle, Ital. schools XII, 436—437 s repr. na str. 439, — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 686—687).

Atr.: Raffaelle dei Carli (Berenson), — Raffaellino del Garbo, rad višeg razvojnog stepena (v. Marle).

GIOVANNI BATTISTA UTILI DA FAENZA

spominje se 1498. (?) — 1515. (?)

43
98 MADONNA S ISUSOM, SV. FRANJO I SV. BERNARDIN

Tempera, lipovina, v. 0,908, š. 0,522 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 584, — Berenson, Pitt. ital. del R. 504, — Frankovich, B. Ghirlandaio (Dedalo VI, 720), — v. Marle, Ital. schools XIII, 177 s repr. na str. 178, — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 55).

Atr.: Škola D. Ghirlandaja, Benedetto Ghirlandaio (v. Marle), — B. Ghirlandaio (Frankovich).

TOSKANSKI MAJSTOR

XV. st.

44
6,7 ANĐELI

Dva kipa s oltara
Mramor, v. 0,490 m.

Radionica: LUCA DELLA ROBBIA

1399. ili 1400.—1482.

45
5 MADONNA S ISUSOM I BOGOM OCEM

Obojena majolika, v. 1,050, š. 0,680 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), —Frizzoni, La Pin. Strossm. (L' arte VII, 1904, 426).

MATTEO DA MILANO ?

spominje se između 1502. i 1512.

46
335 PRIZORI IZ ŽIVOTA SV. PAVLA

Minijatura iz »Brevijara« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.

Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,335, š. 0,235 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 160—162 s repr. na str. 153), — Frizzoni, La Pin. Strossm. (L' arte VII, 1904, 440), — Hermann, Miniaturmalerei 107—108 s repr. tab. XXVI, — Rosini, Storia d. pitt. ital. repr. u suppl. tab. CCIX, — Thieme-

Becker, Künstlerlexikon XXIV, 257, — Woltmann, Gesch. d. Malerei II, 350 s djelomičnom reprodukcijom, navodi kao »Ufficiolo di Renata«.

47
336 PRIZORI IZ ŽIVOTA SV. PETRA I ANDRIJE

Minijatura iz »Brevijara« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.

Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,340, š. 0,250 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 162 s repr. na str. 155), — Hermann, Miniaturmalerei 160 s repr. tab. XXIX, — Thieme-Becker, Künstlerlexikon XXIV, 257.

48
337 PRIZORI IZ ŽIVOTA KRALJA DAVIDA

Minijatura iz »Brevijara« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.

Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,340, š. 0,250 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 162), — Hermann, Miniaturmalerei 109—110 s repr. na tab. XXIX, — Thieme-Becker, Künstlerlexikon XXIV, 257.

MATTEO DA MILANO
ili TOMMASO DA MODENA
prije 1505.

49
339 NAVJEŠTENJE

Minijatura iz »Oficija« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.

Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,150, š. 0,085 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 162—163), — Hermann, Miniaturmalerei 114 s repr. na tab. XXXII.

50
340 SUSRET MARIJE I ELIZABETE

Minijatura iz »Oficija« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.

Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,145, š. 0,085 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), — Hermann, Miniaturmalerei 115 s repr. na tab. XXXII.

51 ROĐENJE ISUSA
341 Minijatura iz »Oficija« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.
Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,150, š. 0,085 m.
Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), — Hermann, Miniaturmalerei 115 s repr. na tab. XXXII.

52 POKLONSTVO TROJICE MUDRACA
342 Minijatura iz »Oficija« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.
Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,170, š. 0,105 m.
Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), — Hermann, Miniaturmalerei 115 s repr. na tab. XXXII.

MATTEO DA MILANO ?

spominje se između 1502. i 1512.

53 SVI SVETI
338 Minijatura iz »Brevijara« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.
Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,230, š. 0,160 m.
Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 162), — Frizzoni, La Pin. Strossm. (L'arte VII, 1904, 440), — Hermann, Miniaturmalerei 111—113 s repr. na str. 112, — Thieme-Becker, Künstlerlexikon XXIV, 257.

MATTEO DA MILANO ili TOMMASO DA MODENA

prije 1505.

54 OBREZANJE ISUSA
343 Minijatura iz »Oficija« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.
Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,145, š. 0,085 m.
Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), — Hermann, Miniaturmalerei 115.

55 MOLITVA DAVIDOVA
344 Minijatura iz »Oficija« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.
Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,145, š. 0,085 m.
Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), — Hermann, Miniaturmalerei 116 s repr. na str. 116.

56
345 JUDIN CJELOV

Minijatura iz »Oficija« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.

Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,145, š. 0,085 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), — Hermann, Miniaturmalerei repr. na tab. XXXII.

57
346 RASPEĆE

Minijatura iz »Oficija« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.

Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,145, š. 0,085 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), — Hermann, Miniaturmalerei 118 s repr. na tab. XXXII, — Rosini, Storia d. pitt. ital., repr. na tab. CCVI. No 2. kao »Ufficiolo di Renata«.

NEPOZNATI MAJSTORI

58
9 DIO RELIKVIJARA

Sastavljena ploča I. gornji dio: KRIST, DVA SVECA I DVA ANĐELA

Kraj XII. st. (Francuska ?)

Sastavljena ploča I. donji dio: RASPETI KRIST. MARIJA I IVAN

XV. stoljeće (Rajnsko područje)

59
9 DIO RELIKVIJARA

Ploča II. gornji dio: MADONNA S ISUSOM
donji dio: SVETAC

XIV. stoljeće

Reljefi, rezbarena bjelokost, nekad obojena. Uložene metalne fasete za šarena stakla. Svaka ploča v. 0,250, š. 0,105 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), — Frizzoni, La Pin. Strossm. (L'arte VII, 1904, 426), — * *, Još dvije ploče od slonove kosti u Strossmayerovoj galeriji (Glasnik Društva umjetnosti II. 29—35 s repr.).

NEPOZNATI MINIJATURIST
XV.—XVI. st.

60 LIBER OFFICII BEATAE MARIAE VIRGINIS

Iz posjeda porodice vojvoda Orléanskih.
Iluminirani rukopis na pergamentu (207 listova) v. 0,190, š. 0,130 m.
Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), — Kniewald, Zagrebački liturg. kodeksi XI.—XV. st. (Croatia Sacra X, 1940, br. 19, 98—99).

DUBROVAČKI MINIJATURIST
XIV. st.

61 FRATRIS IOANNIS LECTORIS ORDINIS PRAEDICATORUM DE SUMMA CONFESSORUM

Rukopis na pergamentu (10 listova, 1 minijatura, 3 inicijala), v. 0,430, š. 0,260 m.
Atr.: Škola Niccolò da Bologna (v. Marle).

DUBROVAČKI MINIJATURIST
XIV. st.

62 ULOMAK TUMAČENJA SVETOG PISMA

Rukopis na pergamentu (3 lista s inicijalom L), v. 0,290, š. 0,190 m.
Atr.: Venecijanska škola XIII. st., možda dalmatinski rad (v. Marle).

MATTEO DA MILANO
ili TOMMASO DA MODENA
prije 1505.

63 USKRSNUĆE
347 Minijatura iz »Oficija« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.
Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,145, š. 0,085 m.
Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), — Hermann, Miniaturmalerei 115 s repr. na tab. XXXII.

64
348 UZAŠAŠĆE KRISTOVO

Minijatura iz »Oficija« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.

Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,145, š. 0,085 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), — Hermann, Miniaturmalerei 115 s repr. na tab. XXXII.

65
349 SILAZAK DUHA SVETOGA

Minijatura iz »Oficija« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.

Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,145, š. 0,085 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), — Hermann, Miniaturmalerei 118 s repr. na str. 115.

66
350 SMRT MARIJINA

Minijatura iz »Oficija« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.

Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,145, š. 0,085 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), — Hermann, Miniaturmalerei 115—116.

67
351 JESEJEVO STABLO

Minijatura iz »Oficija« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.

Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,145, š. 0,085 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), — Hermann, Miniaturmalerei 116.

68
352 TRIJUMF SMRTI

Minijatura iz »Oficija« ferarskog vojvode Alfonsa I. Este.

Akvarelirani crtež tušem, papir, v. 0,145, š. 0,090 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 163), — Hermann, Miniaturmalerei 116—118 s repr. na str. 116.

Lit. (o minijaturama porodice Este u Galeriji Jugoslavenske akademije): Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 158—163), — Frizzoni, La Pin. Strossm. (L' arte VII, 1904, 440), — Hermann, Miniaturmalerei 101—113 (za brevijar) i 113—118 (za oficij), —

Kršnjavi, Pogled na razvoj hrv. umj. u moje doba (Kolo MH I, 1905, 223—224), — D. K(niewal)d, Brevijar (Hrv. Enciklop. III, 288), — A. Schneider, Strossmayer kao sabirač umjetnina (Spomenica o 50 god. S. G. 1935, 60), — Thieme-Becker, Künstlerlexikon XXIV, 257, — Venturi, Alcune mniniature (il Missale del card. Domenico della Rovere nel Museo Civico di Torino) (Gallerie nazionali italiane III, 160 ss), — Venturi, Gianfrancesco de Maineri (Archiv. stor. dell' arte 1888, 88).

Atr.: Guglielmo Giraldi detto il Magro (Tiraboschi, Milanesi, Pini), — Matteo da Milano, Tommaso da Modena i Cesare delle Vieze (Campori), — Matteo da Milano za minijature Brevijara, Matteo da Milano ili Tommaso da Modena, a djelomično i Cesare delle Vieze za minijature Oficija, Andrea delle Vieze i djelomično Antonio Maria da Casanova za pisanje teksta (Hermann), — Gianfrancesco de' Maineri (A. Venturi).

Bilješka: Hermann datira postanak brevijara prije 1505. g., a oficij između 1505. i 1510. — Tekstovi oba kodeksa nalaze se od 1859. g. u Beču (bez iluminacija). Minijature Galerije nabavljene su za Strossmayera 1870. g. u Amalfiju. — Kod br. 53, kao i kod svih minijatura Oficija odrezani su ornamentirani okviri, prije nego što su nabavljene za Strossmayera.

III

TALIJANSKE ŠKOLE XV. I XVI. VIJEKA

DEFENDENTE FERRARI

oko 1490. — oko 1531.

69
108 SVETA KATARINA I SVETI PETAR MUČENIK

Ulje, drvo, v. 1,088, š. 0,490 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 186, — Berenson. Pitt. ital. del R. 163.

Atr.: Macrino d'Alba (Suida, v. Marle), — Def. Ferrari ? (Berenson).

ANDREA DA SALERNO (SABBATINI)

1480. (?) — 1530.

70
85 OPLAKIVANJE KRISTA

Ulje, lipovina, v. 0,354, š. 0,420 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 15, — Berenson, Pitt. ital. del. R. 14, — Frizzoni, La Pin. Strossm. (L'arte VII, 1904, 436), — Thieme-Becker, Küntsler-lexikon XXIX, 282, — Venturi, Storia dell' arte ital. IX-5, 712 s repr.

Atr.: Andrea da Salerno (Berenson).

MARCO PALMEZZANO

1456. (?) — 1538.

71
83 KRIST NOSI KRIŽ

Tempera s uljem, drvo, v. 0,522, š. 0,410 m. Sign.: lijevo dolje na naslikanom komadu papira: Marchus Palmezzanus pictor foroliviensis faciebat MCCCCCXXV.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 413, — Berenson. Pitt. ital. del R. 358, — Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164), — Frizzoni, La Pin. Strossm. (L' arte VII, 1904, 436), — A. Schneider. Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 61).

Bilješka: Slike iste kompozicije nalaze se u Gall. Spada u Rimu, u Museo Civico Correr u Veneciji i u Galeriji u Modeni. Slika iste kompozicije koju je radio Andrea Solario, nalazi se u Gall. Doria u Rimu, a koju je radio Maineri u Gall. Uffizi u Firenci.

BERNARDINO DA ASOLA (DA BRESCIA)

radi oko 1526.

72 OPLAKIVANJE MRTVOG KRISTA
87 Ulje, drvo, v. 1,456, š. 1,612 m.
Atr.: Galeazzo Campi (Fiocco), — Južnoumbrijska Raffaellova škola (Berenson), — Umbrijska škola, Perugino (v. Marle), — Mantovanska škola (Gamba).

FILIPPO MAZZOLA

oko 1460.—1505.

73 ECCE HOMO
84 Tempera s uljem, hrastovina, v. 0,605, š. 0,424 m.
Signirano dolje: FILIPVS MAZOLA PP (Pictor Parmensis)
Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 355, — Berenson, Pitt. ital. del R. 306, — Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164), — Frizzoni, La. Pin. Strossm. (L' arte VII, 1904, 435 s repr.), — Thieme-Becker, Künstlerlexikon XXIV, 309.
Atr.: F. Mazzola, kasno djelo (Berenson).

VENECIJANSKI SLIKAR

XV. st.

74 KRIST I DONATOR
25 Ulje, jelovina, v. 0,518, š. 0,278 m.
Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164), — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 57), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 686).
Atr.: Negroponte (Berenson), — Milanski slikar (Gronau), — Slikar pod utjecajem Gentila da Fabriano (v. Marle).
Bilješka: Prema predaji lik donatora, koji kleči, prikazuje pretposljednjeg bosanskog kralja Stjepana Tomaša (1444.—1461.).
Slika potječe iz samostana Sutjeske u Bosni. Dar bosanskih franjevaca Strossmayeru 1871. god. Na stražnjoj strani slike nalijepljena je pergamena s genealoškim stablom bosanske velikaške porodice Ohmućević. Pergamenu je u XVI. st. napisao Petar od Istije (Ivelije ?). Vidi F. Jukić, Danica ilirska 1842, br. 43, — M. Pucić, Archiv für slavische Philologie IV, 339—342, — A. Solovjev, Postanak ilirske heraldike i porodica Ohmućević (Glasnik skopskog naučnog društva knj. XII, 1932, 79—126).

GIACOMO PACCHIAROTTO

1474. — oko 1540.

75
81 KRIST S KRIŽEM I TRNOVIM VIJENCEM

Tempera s uljem, lipovina, v. 0,628, š. 0,405 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 406, — Berenson, Pitt. ital. del R. 349, — Delogu, Italienische Malerei 169, — Frizzoni, La Pin. Strossm. (L'arte VII. 1904, 436), — Thieme-Becker, Künstlerlexikon XXVI, 115, — Venturi, Storia dell'arte ital. IX-5, 329.

Atr.: Bernardino Fungai (Frizzoni, Venturi), — Vincenzo Foppa (Suida), — Pacchiarotto (Berenson), — Pacchiarotto, vjerojatno kasniji rad (v. Marle).

FERARSKA ŠKOLA

XVI. st.

76
102 MADONNA I SVECI

Ulje, lipovina, v. 1,376, š .1,404 m.

Atr.: Giulio Campi ili Bembo, ranije djelo (Gamba), — Flamanski imitator (Berenson), — Giulio Campi (Suida). — Lombardska škola (v. Marle).

Bilješka: Rad baroknog majstora, koji je zadržao renesansnu shemu kompozicije.

GIOVANNI ANTONIO REGILLO DA PORDENONE ?

1483.—1539.

77
222 SVETI NIKOLA IZ BARIJA

Ulje, jelovina, v. 1,390, š. 0,590 m.

Lit.: Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 735), — * *, Andrija Medulić (Glasnik Društva umjetnosti I-1. 106 s repr.).

Atr.: Imitator Tizianov (Berenson).

FILIPPO DA VERONA ?

radio 1509.—1515.

78
248 MADONNA S ISUSOM, SV. DOMINIK I SV. KATARINA SIENSKA

Ulje, smrekovina, v. 0,517, š. 0,656 m.

Atr.: Francesco Rizzo, Francesco da Santacroce il Giovane, — Filippo da Verona (Térey).

Škola: **BERNARDO DI BETTO zvan PINTURICCHIO**

1454. (?) — 1513.

79
46 Sprijeda: MADONNA S ISUSOM, SV. KATARINA I DONATOR

Straga: STARAC I STARICA UZ DRVO ŽIVOTA

Tempera, drvo, v. 0,430, š. 0,335 m. Natpis na stražnjoj strani: O extrema Miseria Humana Sorte /Quante Varie Fatighe In Terra Spandi/ Per Far Qualche bel fructo Tu fai una Morte

Lit.: v. Marle, Ital. schools XV, 296.

Atr.: Smjer Pinturicchija (Suida), — Bernardino di Mariotte ili Emilio Antonio di Crevalcore (Térey), — Jedan od učenika Pinturicchija, koji su sudjelovali kod slikanja Appartamenta Borgia u Vatikanu (Berenson).

Bilješka: Prizor sa starcem i staricom pod drvom života pokazuje utjecaj Lorenza Coste (Isarlo).
Prednja i stražnja strana slike nisu rad istog slikara.

MARIOTTO ALBERTINELLI

1474.—1515.

80
95 IZGON ADAMA I EVE IZ RAJA

Tempera, topola, v. 0,568, š. 0,550 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 3, — Berenson, Pitt. ital. del R. 4, — Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164 s repr. na str. 161), — Frizzoni, La Pin. Strossm. (L'arte VII, 1904, 433 s repr.), — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935. 60), — A. Sch(neider), Albertinelli (Hrv. Enciklop. I, 89 s repr.), — Venturi, Storia dell' arte ital. IX-1, 357—358 s repr.

Atr.: M. Albertinelli, rano djelo (Berenson).

GIOVANNI BATTISTA CIMA DA CONEGLIANO

oko 1459. — oko 1517.

81 SVETI NIKOLA — SVETI BENEDIKT
243

Tempera s uljem, lipovina, v. 1,087, š. 0,423; v. 1,092, š. 0,430 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 69, 145, — Berenson. Pitt. ital. del R. 64, 128, — Frizzoni, La Pin. Strossm. (L'arte VII, 1904, 437), — Gronau, G. Bellini (»Klas-

siker der Kunst« 36, 206 s repr. na str. 81), — v. Marle, Ital. schools XVII, 455, — A. Sch(neider), Bellini (Hrv. Enciklop. II, 370 s repr.), — Thieme-Becker, Künstlerlexikon VI, 596.

Atr. Cima da Conegliano (Frizzoni, Hadeln, Isarlo, v. Marle), — Giovanni Bellini (Berenson, Gronau).

Krug: **VITTORE CARPACCIO**

početak XVI. st.

82 SVETI JURAJ UBIJA ZMAJA

Ulje, jelovina, v. 0,545, š. 0,439 m.

Bilješka: Varijacija suvremenika prema Carpacciovoj slici iz ciklusa sv. Jurja, koja se nalazi u Scuola degli Schiavoni u Veneciji, a nastala je oko 1505. godine. Izložena slika se nalazila u dvorcu Trakošćan u Hrv. Zagorju.

Vlasništvo Muzeja za umjetnost i obrt, Zagreb.

GORNJOTALIJANSKA ŠKOLA

početak XVI. st.

83
107 USKRSNUĆE KRISTOVO

Tempera s uljem, kruškovina, v. 0,765, š. 0,751 m.

Bilješka: Nabavljeno kao rad Dossa Dossi.

FERARSKA ŠKOLA

XVI. st.

84
116 OBREZIVANJE MALOG ISUSA

Tempera, bakreni lim, v. 0,230, š. 0,175 m.

IV

RENESANSA

GORNJOTALIJANSKI SLIKAR
početak XVI. st.

85
120 SVETI IVAN KRSTITELJ S BRATOVŠTINOM

Ulje, platno, v. 0,602, š. 0,395 m.

Škola: **BONIFAZIO DE' PITATI VERONESE**
oko 1487.—1553.

86
273 PRELJUBNICA PRED KRISTOM

Ulje, platno, v. 1,432, š. 2,050 m.
Lit.: A. Sch(neider), Bonifazio Veronese (Hrv. Enciklop. III, 65).

ANDRIJA MEDULIĆ (MELDOLLA) SCHIAVONE
1503. (?) — 1563.

87
GK3 PRIZOR UZ RASPELO

Crtež perom, papir, v. 0,345, š. 0,240 m. Signirano: I S M S.

88 NARCIS

Ulje, jelovina, v. 0,237, š. 0,396 m.
Atr.: Medulić-Schiavone (Berenson, Lorenzetti), — Vrlo vjerojatno Medulić-Schiavone (Fiocco).
Bilješka: Ukrasna ploča »cassona«.
Vlasništvo Galerije umjetnosti, Split.

89
258 ANĐEO

Ulje, jelovina, v. 0,674, š. 0,805 m.
Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 735), — * *, Andrija Medulić (Glasnik Društva umjetnosti I-1, 55).

90 ORFEJ

Ulje, jelovina, v. 0,237, š. 0,396 m.

Atr.: Medulić-Schiavone (Berenson, Lorenzetti), — Vrlo vjerojatno Medulić-Schiavone (Fiocco).

Bilješka: Ukrasna ploča »cassona«.

Vlasništvo Galerije umjetnosti, Split.

PAOLO CALIARI IL VERONESE

1528.—1588.

91
271 ALEGORIJA MUDROSTI I SNAGE

Ulje, platno, v. 0,679, š. 0,514 m.

Lit.: Benesch, Zu Veronese und Tintoretto (Belvedere 1929, 332 s repr.), — Frizzoni, La Pin. Strossm. (L' arte VII, 1904, 437).

Atr.: Benedetto Caliari (Frizzoni). — Paolo Veronese (Benesch, v. Marle).

Bilješka: Modeletto za veću sliku »Herculi inspiratia« u Coll. Frick, New-York. USA.

GORNJOTALIJANSKA ŠKOLA

XVI. st.

92
245 PORTRAIT MLADE ŽENE

Ulje, jelovina, v. 0,331, š. 0,255 m.

Lit.: Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 735).

PAOLO CALIARI IL VERONESE

1528.—1588.

93
235 KRIST I ŽENA ZEBEDEJEVA

Ulje, platno, v. 0,915, š. 1,634 m.

Lit.: Benesch, Zu Veronese und Tintoretto (Belvedere 1929, 331 s repr.), — Ridolfi, Le maraviglie dell' arte (novo izdanje 1914, I, 330), — A. Schneider. Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 61).

Atr.: Kopija Veronesove slike u Padovi, Museo Civico; rad nekog bolonjskog slikara XVII. st. (v. Marle). — Paolo Veronese, rano djelo (Benesch).

GORNJOTALIJANSKA ŠKOLA

XVI. st.

94
249 PORTRAIT MLADE GOSPOĐE

Ulje, jelovina, v. 0,410, š. 0,330 m.

Lit.: Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 735).

LELIO ORSI DA NOVELLARA

oko 1511.—1587.

95
121 KRIST NA MASLINSKOJ GORI

Ulje, borovina, v. 0,590, š. 0,440 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 307, — Berenson, Pitt. ital. del R. 268, — Venturi, Storia dell' arte ital. IX-6, 628 s repr., — Venturi, Orsi (Encicl. Ital. XXV, 604), — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 60).

Atr.: Lorenzo Lotto (Berenson).

GIOVANNI BATTISTA MORONI ?

između 1520. i 1525.—1578.

96
250 REDOVNIK PRED RASPELOM

Ulje, platno, v. 0,387, š. 0,238 m. Datirano na podnožju krsta: MDIXX/XVIII.

Atr.: Felice Brusasorci (Fiocco), — G. B. Moroni (Berenson), — Torbido del Moro (Térey, v. Marle).

JACOPO PALMA IL GIOVANE ?

1544.—1628.

97
229 TRI MARIJE

Ulje, platno, v. 0,942, š. 1,122 m. Naknadno unesena signatura: Jaco[bus] Pal[ma] inv[enit] e[t] pinx[it]; čitanje Franje Račkoga.

Lit.: A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 61).

JACOPO BASSANO DA PONTE

oko 1510.—1592.

98
242 KRŠTENJE SV. LUCILE

Ulje, platno, v. 0,412, š. 0,290 m.

Bilješka: Replika majstorove slike, koja se nalazi u Bassanu, Museo Civico, br. 101. Usporedi: V e n t u r i, Storia dell' arte ital. IX-4, 1228 s repr.

GIULIO CLOVIO DE CROAZIA

JURAJ KLOVIĆ — OBITELJ GLOVIČIĆ*

1498.—1578.

99
GK1 JUDITA I HOLOFERNO

Crna kreda, papir, v. 0,322, š. 0,232 m. Signirano: Dô Julio Clouio.

Lit.: A. S c h n e i d e r, Glovićevi crteži (Hrv. Rev. 1937, X-9, 449).

JACOPO ROBUSTI IL TINTORETTO

1518.—1594.

100
252 ZARUKE SV. KATARINE

Ulje, platno, v. 0,728, š. 0,865 m.

Lit.: B e n e s c h, Zu Veronese und Tintoretto (Belvedere 1929, 332—333 s repr.), — T r u h e l k a, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 735).

Atr.: Tintoretto, rano djelo između 1540. i 1547. (Benesch), — Tintoretto ? (v. Marle).

FRANCESCO BECCARUZZI

oko 1492.—1562.

101
236 VENECIJANAC

Ulje, platno, v. 1,178, š. 0,964 m.

Atr. Leandro Bassano da Ponte ? (Isarlo).

---

* prema Kukuljeviću (Slovnik, str. 5).

Način: **BONIFAZIO DE' PITATI VERONESE**

1487.—1553.

102
233 POKLONSTVO TROJICE MUDRACA

Ulje, jelovina, v. 0,644, š. 0,818 m.

Lit.: A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 55), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 735).

ANDRIJA MEDULIĆ (MELDOLLA) SCHIAVONE

1503. (?) — 1563.

103 KRIST

Bakropis, v. 0,221, š. 0,115 m.

Lit.: Bartsch, Le peintre-graveur XVI, 58, br. 51.

Vlasništvo Grafičke zbirke Sveučilišne knjižnice, Zagreb.

104 SVETI ŠIMUN

Bakropis osjenjen razrijeđenim tušem i osvijetljen bijelom bojom, v. 0,212, š. 0,123 m. Signatura nekadašnjeg vlasnika.

Lit.: Bartsch, Le peintre-graveur XVI, 57, br. 48.

Vlasništvo Grafičke zbirke Sveučilišne knjižnice, Zagreb.

105 SVETI PETAR

Bakropis osjenjen razrijeđenim tušem i osvijetljen bijelom bojom, v. 0,212, š. 0,123 m. Signatura nekadašnjeg vlasnika.

Lit.: Bartsch, Le peintre-graveur XVI, 56, br. 39.

Vlasništvo Grafičke zbirke Sveučilišne knjižnice, Zagreb.

106 SVETI MATIJA

Bakropis osjenjen razrijeđenim tušem, v. 0,210, š. 0,114 m.

Lit.: Bartsch, Le peintre-graveur XVI, 57, br. 45.

Vlasništvo Grafičke zbirke Sveučilišne knjižnice, Zagreb.

ANDRIJA MEDULIĆ (MELDOLLA) SCHIAVONE

1503. (?) — 1563.

107 SVETI ANDRIJA

Bakropis, v. 0,217, š. 0,112 m.
Lit.: Bartsch, Le peintre-graveur XVI, 56, br. 40.
Vlasništvo Grafičke zbirke Sveučilišne knjižnice, Zagreb.

108 SVETI JAKOV STARIJI

Bakropis osjenjen razrijeđenim tušem i osvijetljen bijelom bojom, v. 0,210, š. 0,125 m. Signatura nekadašnjeg vlasnika.
Lit.: Bartsch, Le peintre-graveur XVI, 56, br. 41.
Vlasništvo Grafičke zbirke Sveučilišne knjižnice, Zagreb.

109 SVETI IVAN

Bakropis osjenjen razrijeđenim tušem i osvijetljen bijelom bojom, v. 0,219, š. 0,129 m. Signatura nekadašnjeg vlasnika.
Lit.: Bartsch, Le peintre-graveur XVI, 56, br. 42.
Vlasništvo Grafičke zbirke Sveučilišne knjižnice, Zagreb.

110 SVETI FILIP

Bakropis osjenjen razrijeđenim tušem i osvijetljen bijelom bojom, v. 0,206, š. 0,129 m. Signatura nekadašnjeg vlasnika.
Lit.: Bartsch, Le peintre-graveur XVI, 56—57, br. 43.
Vlasništvo Grafičke zbirke Sveučilišne knjižnice, Zagreb.

111 SVETI BARTOLOMEJ

Bakropis osjenjen razrijeđenim tušem i osvijetljen bijelom bojom, v. 0,210, š. 0,124 m. Signatura nekadašnjeg vlasnika.
Lit.: Bartsch, Le peintre-graveur XVI, 57, br. 54.
Vlasništvo Grafičke zbirke Sveučilišne knjižnice, Zagreb.

ANDRIJA MEDULIĆ (MELDOLLA) SCHIAVONE

1503. (?) — 1563.

112 SVETI TOMA

Bakropis osjenjen razrijeđenim tušem i osvijetljen bijelom bojom, v. 0,218, š. 0,125 m. Signatura nekadašnjeg vlasnika.

Lit.: Bartsch, Le peintre-graveur XVI, 57, br. 46.
Vlasništvo Grafičke zbirke Sveučilišne knjižnice, Zagreb.

113 SVETI JAKOV MLAĐI

Bakropis osjenjen razrijeđenim tušem i osvijetljen bijelom bojom, v. 0,214, š. 0,123 m. Signatura nekadašnjeg vlasnika.

Lit.: Bartsch, Le peintre-graveur XVI, 57, br. 47.
Vlasništvo Grafičke zbirke Sveučilišne knjižnice, Zagreb.

114 SVETI JUDA TADEJ

Bakropis osjenjen razrijeđenim tušem i osvijetljen bijelom bojom, v. 0,216, š. 0,123 m. Signatura nekadašnjeg vlasnika.

Lit.: Bartsch, Le peintre-graveur XVI, 57, br. 49.
Vlasništvo Grafičke zbirke Sveučilišne knjižnice, Zagreb.

115 APOSTOL

Bakropis osjenjen razrijeđenim tušem i osvijetljen bijelom bojom, v. 0,121, š. 0,125 m. Signatura nekadašnjeg vlasnika.

Lit.: Bartsch, Le peintre-graveur XVI, 57, br. 50.
Vlasništvo Grafičke zbirke Sveučilišne knjižnice, Zagreb.

V

MAJSTORI BAROKA

JACQUES COURTOIS LE BOURGUIGNON
1621.—1676.

116 KONJANIČKA BITKA I.
GK 25 Lavirani crtež tušem (sepija), papir, v. 0,330, š. 0,470 m.

NAPULJSKA ŠKOLA

Način: Michelangelo Merisi da Caravaggio
(1573.—1610.)

117 PROSJAK
161 Ulje, platno, v. 0,603, š. 0,481 m.
Lit.: Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 719).
Atr.: Način Caravaggia (v. Marle).

JUSEPE DE RIBERA zvan LO SPAGNOLETTO
1589.—1652.

118 SVETI JERONIM
177 Ulje, platno, v. 0,920, š. 1,293 m.
Lit.: Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 719).
Atr.: Ribera, ranije djelo (v. Marle).

JACOPO BASSANO DA PONTE
1510.—1592.

119 SVETI IVAN KRSTITELJ U PUSTINJI
276 Ulje, platno, v. 0,352, š. 0,458 m.
Lit.: Ridolfi, Le maravíglie dell' arte (novo izdanje 1914. I, 397), — Arslan, I Bassano 339.
Bilješka: Nešto izmijenjena replika ili zrcalna kopija majstorove slike, koja se nalazi u Bassanu, Museo Civico, br. 92.

Radionica:

FRANCESCO BASSANO DA PONTE IL GIOVANE

1549.—1592.

120
251 KRIST U KUĆI MARIJE I MARTE

Ulje, platno, v. 0,826, š. 1,199 m.

Lit.: Ridolfi, Le maraviglie dell' arte (novo izdanje 1914. I, 394).

Atr.: Škola Francesca Bassano (v. Marle).

Bilješka: Replika ili kopija Bassanove slike, koja se nalazi u Firenci (Galleria Pitti, br. 236). Drugi primjerci u Firenci (Uffizi), Rimu (Galleria Doria), Veneciji (Accademia delle belle arti) i drugdje. Zrcalna slika većeg formata (v. 1,180, š. 1,160 m) u inventaru Galerije.

Način: **SALVATORE ROSA**

1615.—1673.

121
146 LOT SA ŽENOM I KĆERIMA

Ulje, platno, v. 0,390, š. 0,359 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164). — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 61), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 719).

Atr.: Način Salvatora Rosa (v. Marle).

GIULIO CAMPI

oko 1500.—1572.

122
230 »I SVEZAŠE MU RUKE«

Ulje, platno, v. 0,734, š. 0,698 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 123, — Berenson. Pitt. ital. del R. 108, — A. Sch(neider), Campi (Hrv. Enciklop. III, 590).

Atr.: Damiano Mazza (Gamba), — Ferrarska škola Dossa Dossi (v. Marle).

Bilješka: Dio veće kompozicije.

Način: SALVATORE ROSA

1615.—1673.

123
145 BIJEG U EGIPAT

Ulje, platno, v. 0,394, š. 0,360 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164), — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 61), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 719).

Atr.: Način Salvatora Rosa (v. Marle).

JACOPO BASSANO DA PONTE

1510.—1592.

124
274 KRIST NA MASLINSKOJ GORI

Ulje, platno, v. 0,710, š. 0,997 m.

Lit.: Berenson, Ital. pict. of R. 55, — Berenson, Pitt. ital. del R. 51, — A. Sch(neider), Bassano, Jacopo da Ponte (Hrv. Enciklop. II, 270 s repr. na tabli 59). — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 61).

JACQUES COURTOIS LE BOURGUIGNON

1621.—1676.

125
202 BITKA S TURCIMA

Ulje, platno, v. 0,245, š. 0,640 m.

Lit.: Lossky, L'art franç. en Youg. (Ann. Inst. Franç. Zgb. 1938, 384, No 26).

GENOVESKA ŠKOLA

XVII. st.

126
151 ALEKSANDAR VELIKI I DIOGEN

Ulje, platno, v. 1,010, š. 1,550 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164). — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 719).

Bilješka: Nabavljeno kao Salvator Rosa.

Način: **ANNIBALE CARRACCI**

1560.—1609.

127
166 ARMIDA I RINALDO

Motiv iz XV. pjevanja Tassova »Gerusalemme liberata«.

Ulje, platno, v. 0,337, š. 0,416 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164). — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 54).

Atr.: Bolonjska škola XVII. st. (v. Marle).

JACQUES COURTOIS LE BOURGUIGNON

1621.—1676.

128
GK 130 KONJANIČKA BITKA II.

Lavirani crtež tušem (sepija), papir, v. 0,330, š. 0,470 m.

VI

MAJSTORI KASNOG BAROKA

Način: **GIOVANNI PAOLO PANNINI**

1691. ili 1692.—1765.

129
186 RIMSKE RUŠEVINE

Ulje, platno, v. 0,374, š. 0,277 m.

GIOVANNI BATTISTA PIAZZETTA

1682.—1754.

130
189 DJEVOJKA S OGLEDALOM

Ulje, platno, v. 0,446, š. 0,375 m.
Lit.: A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 54).

131
190 SVETI ANTUN

Ulje, platno, v. 0,817, š. 0,650 m.

FRA VITTORE GHISLANDI (Fra' Galgario)

1655.—1743.

132
183 DJEČAK

Ulje, platno, v. 0,324, š. 0,287 m.

Sljedbenik **FRANCESCA DE' GUARDI**

1712.—1793.

133
4 VENECIJANSKI MOTIV
Canareggio i Ponte dei tre archi

Ulje, platno, v. 0,493, š. 0,700 m.

SEBASTIANO BOMBELLI

1635.—1716.

134
15 VENECIJANSKI PROKURATOR

Ulje, platno, v. 0,727, š. 0,599 m.
Okvir iz XVIII. st.

Lit.: B. H., Dva remekdjela talijanskog slikarstva (Jut. list, Zgb, 28. XI. 1939), — A. Sch(neider), Bombelli (Hrv. Enciklop. III, 53—54 s repr.).
Atr.: Bombelli (Fogolari).

FRANCESCO ALBANI ?

1578.—1660.

135
45 MLADI BAKHO

Ulje, platno, v. 0,628, š. 0,792 m.

FEDERIKO BENKOVIĆ

1677.—1753.

136
296 KRIST PADA POD KRIŽEM

Ulje, platno, v. 0,943, š. 1,260 m.

Lit.: A. Sch(neider), Benković (Hrv. Enciklop. II, 393 s repr. na tab. 78 a).
Atr.: Benković (Fiocco).

137
297 SVETI BARTOLOMEJ

Ulje, platno, v. 0,433, š. 0,347 m.

138
3 ABRAHAM ŽRTVUJE IZAKA

Ulje, platno, v. 2,207, š. 1,653 m.

Lit.: Pallucchini, Profilo di Federico Bencovich (Critica d'arte V, 1936, 207), — Pallucchini, Contributo alla biografia di Federico Bencovich (Atti del R. Ist. Ven. 1933/4, XCIII, 2, 5), — A. Schneider, Uz Benkovićeve slike (Hrv. Revija 1937, 386), — A. Sch(neider), Benković (Hrv. Enciklop. II, 393 s repr.).

Način: **GIOVANNI PAOLO PANNINI**

1691. ili 1692.—1765.

139
187 RIMSKE RUŠEVINE

Ulje, platno, v. 0,431, š. 0,338 m.

GIOVANNI BATTISTA PIRANESI

1720.—1778.

140
GK LIST IZ CIKLUSA »ANTICHITÀ ROMANE«

Bakropis, papir, v. 0,475, š. 0,678 m.

141
GK LIST IZ CIKLUSA »ANTICHITÀ ROMANE«

Bakropis, papir, v. 0,403, š. 0,610 m.

VII

HOLANDSKI I FLAMANSKI MAJSTORI I ŠKOLE SREDNJE EVROPE

NEPOZNATI SLIKAR ALPSKOG KRUGA

XV. st.

142
62 SMRT BOGORODICE

Jedna strana raspiljenog oltarskog krila (druga strana inv. br. 64).

Tempera s uljem, ornamentirana pozlata, jelovina, v. 1,317, š. 1,116 m.

Lit.: Kršnjavi, Pogled na razvoj hrv. umjetnosti u moje doba (Kolo MH I, 1905, 257).

Bilješka: Slika pokazuje u kompoziciji utjecaje Majstora oltarske slike u Sterzingu (izporedi sa »Smrću Bogorodice« tog majstora, koja se nalazi u Staatliche Kunsthalle u Karlsruhe) i Hansa Multschera. Potječe iz Vrbovca, kamo je donesena iz Griesa kod Bolzana (južni Tirol).

T. ZV. ZAGREBAČKI MAJSTOR

Štajerska škola oko 1400.

143 KRIST NA KRIŽU
19 Dio oltara

Tempera, ornamentirana pozlata, jelovina, v. 0,330, š. 0,224 m.

Lit.: Benesch, Grenzprobleme der oesterreichischen Tafelmalerei (Wallraf-Richartz Jahrbuch N. F. I, 74—81 s repr.), — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 57), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 684).

Atr.: Francusko-flamanski majstor oko 1400. (Berenson), — Štajerski majstor oko 1400., srodno s radovima Johannesa Aquila de Radkerspurga (Benesch), — Štajerski majstor oko 1400. (Suida).

Bilješka: Potječe iz samostana Sutjeske u Bosni. Dar bosanskih franjevaca Strossmayeru 1871. g.

144 Sprijeda: OPLAKIVANJE KRISTA
21 Straga: ANĐEO S BAKLJOM
Vratašca tabernakula oltara
Tempera, ornamentirana pozlata, jelovina, v. 0,328, š. 0,230 m.
Lit.: Benesch, Grenzprobleme der oesterreichischen Tafelmalerei (Wallraf-Richartz Jahrbuch N. F. I, 74—81 s repr. na str. 75, 79), — Lunaček, Strossmayerovom galerijom (Vienac XXXV, 1902, 596—597 s repr.), — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 57), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 684).
Atr.: Francusko-flamanski majstor oko 1400. (Berenson), — Štajerski majstor oko 1400., srodno s radovima Johannesa Aquila de Radkerspurga (Benesch), — Štajerski majstor oko 1400. (Suida).
Bilješka: Potječe iz samostana Sutjeske u Bosni. Dar bosanskih franjevaca Strossmayeru 1871. g.

HANS LEONHARD SCHÄUFFELEIN
1489.—1540.

145
127 OPLAKIVANJE KRISTA
Ulje, hrastovina, v. 0,219, š. 0,176 m.
Atr.: Schäuffelein (Térey).

T. ZV. ZAGREBAČKI MAJSTOR
Štajerska škola oko 1400.

146
20 KRUNISANJE BOGORODICE
Dio oltara
Tempera, ornamentirana pozlata, jelovina, v. 0,329, š. 0,236 m.
Lit.: Benesch, Grenzprobleme der oesterreichischen Tafelmalerei (Wallraf-Richartz Jahrbuch N. F. I, 74—81 s repr.), — Lunaček, Strossmayerovom galerijom (Vienac XXXV, 1902, 597), — A. Schneider, Strossm kao sabirač (Spomenica 1935, 57).
Atr.: Francusko-flamanski majstor oko 1400. (Berenson), — Štajerski majstor oko 1400., srodno s radovima Johannesa Aquila de Radkerspurga (Benesch), — Štajerski majstor oko 1400. (Suida).
Bilješka: Potječe iz samostana Sutjeske u Bosni. Dar bosanskih franjevaca Strossmayeru 1871. g.

NEPOZNATI SLIKAR ALPSKOG KRUGA
XV. st.

147
61 Sprijeda: PRIZOR IZ LEGENDE O SV. NIKOLI IZ MYRE
Straga: ROĐENJE ISUSA
Oltarsko krilo
Tempera s uljem, ornamentirana pozlata, jelovina, v. 1,318, š. 1,146 m.
Lit.: Kršnjavi, Pogled na razvoj hrv. umjetnosti u moje doba (Kolo MH I, 1905, 257).
Atr.: Salzburška škola (Suida).
Bilješka: Slika pokazuje utjecaje Majstora oltarske slike u Sterzingu i Hansa Multschera.
Potječe iz Vrbovca, kamo je donesena iz Griesa kod Bolzana (južni Tirol).

AUSTRIJSKA ŠKOLA
1522.

148
60 OLTARSKO KRILO
Sprijeda: SV. VENDELIN — SV. MARGARETA
Straga: SV. ROK — SV. FLORIJAN
Tempera s uljem, pozlata, jelovina,
gornja ploča v. 0,716, š. 0,412 m.
donja ploča v. 0,643, š. 0,416 m.
Gore dio datiranja: 22.
Lit.: Kršnjavi, Pogled na razvoj hrv. umjetnosti u moje doba (Kolo MH I, 1905, 257).
Bilješka: Potječe iz Vrbovca, kamo je donesena iz Griesa kod Bolzana (južni Tirol).

JÖRG BREU
umro 1536. ili 1538.

149
139 BOGORODICA S ISUSOM
Ulje, ariš, v. 0,806, š. 0,614 m.
Lit.: Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 719).
Bilješka: Prema Dürerovu drvorezu »Marija kraj zida« (Maria an der Mauer) s izmijenjenom pozadinom.

GORNJONJEMAČKA ŠKOLA

XV. st.

150
73 PORTRAIT MUŠKARCA

Ulje, hrastovina, v. 0,401, š. 0,327 m. Inicijali: H. A. H. H. u gornjim uglovima.

Lit.: Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 687).

MAJSTOR SLIKE »VIRGO INTER VIRGINES«

XV. st.

151
71 SVETO TROJSTVO

Ulje, hrastovina, v. 1,461, š. 1,283 m.

Lit.: Friedländer, Altniederländische Malerei V, 76, repr. Nr. XL, catal. Nr. 62, — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 61), — Térey, An unknown picture by the Master of the Virgo inter virgines (Burlington Magazine 1927, 297—298), — Truhelka. Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 687), — Katalog, Jeroen Bosch. Noord nederlandsche primitieven (Boijmans Museum, Rotterdam 1936, 23 s repr. No. 18).

Atr.: Način Hansa Memlinga (Frizzoni), — Majstor slike Virgo inter virgines (Térey), — Majstor slike Virgo inter virgines, kasno djelo (Friedländer).

Izlagano: Jeroen Bosch. Noord nederlandsche primitieven. Rotterdam, Boijmans Museum 1936. No. 18.

Škola:

ROBERT CAMPIN (MAITRE DE FLEMALLE)

1377.—1444.

152
70 BOGORODICA S MALIM ISUSOM I ANĐELIMA (MARIJA IZ SALAMANKE)

Ulje, hrastovina, pozlata, v. 0,443, š. 0,312 m.

Lit.: Frizzoni, La Pin. Strossm. (L' arte VII, 1904, 438 s repr.), — Térey, An unknown picture by the Master of the Virgo inter virgines (Burlinton Magazine 1927, 297).

Atr.: Kölnska škola, utjecaj Stephana Lochnera (Frizzoni).

Bilješka: Slike identične kompozicije (prema Friedländer, Altniederländische Malerei II, Cat. Nr. 74) nalaze se: Nürnberg (German. Museum), New York (Metrop. Museum), Sigmaringen (Museum), London

(Nat. Gallery), Paris (aukcija Ravaisson-Mollien 1903), Paris (aukcija Richtenberger 1921), Berlin (Coll. W. Müller), Glasgow (Coll. Mann), New York (u umjetničkoj trgovini), Chur (biskupska zbirka). Izporedi Robinson, The Virgin of Salamanca (Burlington Magazine 1905, VII, 238, 387).

NEPOZNATI MAJSTOR

1564.

Donjorajnski utjecaj

153 SVETA ELIZABETA I PROSJAK

Ulje, jelovina, v. 0,536, š. 0,406 m. Sign. desno dolje: F. M. 1564.

Vlasništvo Muzeja za umjetnost i obrt, Zagreb.

AUSTRIJSKA ŠKOLA

1522.

154 60 OLTARSKO KRILO

Sprijeda: SV. LEONARD — SV. KATARINA

Straga: SV. KRISTOFOR — SV. JURAJ

Tempera s uljem, pozlata, jelovina,
gornja ploča v. 0,729, š. 0,412 m.
donja ploča v. 0,641, š. 0,414 m.
Gore dio datiranja: 15

Lit.: Kršnjavi, Pogled na razvoj hrv. umjetnosti u moje doba (Kolo MH I, 1905, 257).

Bilješka: Potječe iz Vrbovca, kamo je doneseno iz Griesa kod Bolzana (južni Tirol).

NIZOZEMSKA ŠKOLA ?

oko 1530.

155 69 SV. PAVAO I ANTUN PUSTINJAK

Ulje, hrastovina, v. 0,358, š. 0,273 m.

Atr.: Nizozemska škola oko 1530. (Térey).

Bilješka: Prema Dürerovu drvorezu.

JAN WELLENSZ DE COCK
oko 1520.

156
65 RODENJE ISUSA

Ulje, hrastovina, v. 0,623, š. 0,463 m.

Lit.: Brunšmi'd, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164), — Friedländer, Altniederländische Malerei XI, Nr. 123, s repr. LII, — Frizzoni, La Pin. Strossm. (L' arte VII, 1904, 438—439 s repr.), — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 61), — Térey, An unknown picture by the Master of the Virgo inter virgines (Burlinton Magazine 1927, 297), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 687),— Katalog, Jeroen Bosch. Noord nederlandsche primitieven (Boijmans Museum, Rotterdam 1936, 39 s repr. No. 71).

Atr.: Njemački slikar, možda Matthias Grünewald (Frizzoni), — Jan Wellensz de Cock (Friedländer, Térey).

Izlagano: Jeroen Bosch, Noord nederlandsche primitieven. Rotterdam, Boijmans Museum 1936, No. 18.

HOLANDSKA ŠKOLA
1623.

157
77 PORTRAIT MUŠKARCA

Ulje, drvo, v. 0,163, š. 0,104 m. Datirano gore lijevo: Anno 1623 aetatis suae 52.

FLAMANSKA ŠKOLA
XVI. st.

158
138 SUZANA

Ulje, hrastovina, v. 1,050, š. 0,860 m.

Lit.: Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884. 719).

HOLANDSKA ŠKOLA
1623.

159
78 PORTRAIT ŽENE

Ulje, drvo, v. 0,162, š. 0,105 m. Datirano gore lijevo: Anno 1623 aetatis suae 31.

FRANS POURBUS ST.
1545.(?)—1581.

160
423 PORTRAIT ŽENE

Ulje, platno, v. 0,489, š. 0,407 m.

VIII

FLAMANSKA I HOLANDSKA ŠKOLA

ADRIAEN VAN OSTADE ?

1610.—1685.

161
431 KIRURŠKA OPERACIJA

Ulje, hrastovina, v. 0,191, š. 0,248 m. Sign. desno dolje: Ostade.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164).

JAN MIENSE MOLENAER

okò 1610.—1668.

162
294 VESELO DRUŠTVO

Ulje, platno, v. 1,083, š. 1,437 m. Ostaci signature na stolici desno.

Lit.: Frimmel, Die Sammlung Henriette von Klarwill (Blätter für Gemäldekunde, 1908).

Atr.: Molenaer, jedno od najznačajnijih djela (Frimmel, Friedländer, Isarlo).

NIZOZEMSKI SLIKAR

XVII. st.

163
381 VESELJACI

Ulje, hrastovina, v. 0,169, š. 0,234 m.

ABRAHAM BLOEMAERT

1564.—1651.

164
215 MERKUR KOD PASTIRA

Ulje, platno, v. 0,690, š. 0,893 m.

Način: **JOACHIM DE PATENIR**
oko 1480.—1524.

165
153 PREDIO UZ RIJEKU
Ulje, hrastovina, oval, v. 0,207, š. 0,334 m.

PIETER DE MOLIJN
1595.—1661.

166
196 PRED SELJAČKOM KRČMOM
Ulje, hrastovina, v. 0,353, š. 0,552 m.

Način: **DAVID TENIERS ml.**
1610.—1690.

167
149 TUČNJAVA
Ulje, hrastovina, v. 0,326, š. 0,476 m.
Lit.: T r u h e l k a, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 719).

DAVID TENIERS ml.
1610.—1690.

168
220 KERMES (Dvorište seoske krčme)
Ulje, hrastovina, v. 0,921, š. 1,220 m. Sign.: natpis ispod autoportraita »In. D. Teniers 1645«.
Bilješka: Djelo se pripisuje Davidu Teniersu mlađem; nasuprot tome se ističe, da je djelo slikano po predlošcima Davida Teniersa mlađeg, jer signatura izrijekom pokazuje, da je on tu sliku zasnovao (D. Teniers invenit), a nije je slikao, o čemu bi svjedočio uobičajeni natpis »pinxit«.

Način: **DAVID TENIERS ml.**
1610.—1690.

169
148 SEOSKA KRČMA
Ulje, hrastovina, v. 0,323, š. 0,476 m.
Lit.: T r u h e l k a, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 719).

Način: **CORNELIS VAN POELEMBURGH**

oko 1586.—1666.

170
212 NIMFA SE KUPA

Ulje, platno, v. 0,339, š. 0,448.

CORNELIS JANSSENS VAN CEULEN

1593.—1664.

171
136 PORTRAIT MUŠKARCA

Ulje, platno, v. 1,134, š. 0,936 m.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164), — A. Sch(neider), Ceulen, Cornelis Janssens (Hrv. Enciklop. III, 694 s repr.), — A. Schneider, Strossm. kao sabirač (Spomenica 1935, 56), — Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 719).

Atr.: Cornelis Janssens van Ceulen (Térey).

ANTONIE PALAMEDES (STEVAERTS) ?

1601.—1673.

172
140 ZABAVA GRAĐANA

Ulje, hrastovina, v. 0,434, š. 0,512 m.

NICOLAES MAES

1632.—1693.

173
295 DJEVOJKA U VRTU

Ulje, platno, v. 0,601, š. 0,493 m.

Lit.: Frimmel, Die Sammlung Henriette von Klarwill (Blätter für Gemäldekunde 1908).

Atr.: Frans Floris de Vrient (G. Glück), — Nicolaes Maes, kasno djelo (Friedländer).

PIETER VAN BLOEMEN nazvan STANDAART ?

1657.—1720.

174
147 POTKIVANJE KONJA

Ulje, platno, v. 0,456, š. 0,543 m.

HOLANDSKI MAJSTOR
XVII. st.

175 KARTAŠI

Ulje, hrastovina, v. 0,325, š. 0,435 m.
Vlasništvo Komiteta za nauku i kulturu pri vladi FNRJ.

PAUL HARMENSZ REMBRANDT VAN RIJN
1606.—1669.

176 STARAC ČITA

Bakropis, papir, v. 0,191, š. 0,074 m. Sign.: Rembrandt f.

177 GLAVA STARCA

Bakropis, papir, v. 0,075, š. 0,060 m. Sign.: R. f.

178 SVETI JERONIM

Bakropis, papir, v. 0,115, š. 0,085 m. Sign.: Rembrandt fec.

ADRIAEN JANSZ VAN OSTADE
1610.—1685.

179 HOLANDSKI INTÉRIEUR

Lavirani crtež tušem, papir, v. 0,158, š. 0,185 m.

PAUL HARMENSZ REMBRANDT VAN RIJN
1606.—1669.

180 MUŠKI PORTRAIT

Bakropis, papir, v. 0,118, š. 0,093 m. Sign.: Rembrandt f.

181 AUTOPORTRAIT

Bakropis, papir, v. 0,125, š. 0,095 m. Sign.: Rembrandt f.

IX

FRANCUSKI MAJSTORI XVII.—XIX. STOLJEĆA

JEANNE PHILIBERTE LEDOUX ?

1767.—1840.

182
435 BAKANTICA

Ulje, platno, v. 0,468, š. 0,381 m.

Lit.: Lossky, L'art franç. en Youg. (Ann. Inst. Franç., Zgb 1938, 384, 386—387, No. 37), — Katalog, Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije, Zgb 1940, 59.

Atr.: Jacques Antoine Vallin ? (Térey).

Izlagano: Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije. Zgb 1940, br. 224.

JEAN BAPTISTE WICAR

1762.—1834.

183
184 PORTRAIT MUŠKARCA

Ulje, platno, promjer 0,135 m. Sign.: Vicar 1809.

Lit.: Lossky, L'art franç. en Youg. (Ann. Inst. Franç., Zgb 1938, 383, 388, No. 40), — Rey, Tableaux franç. du musée de Zagreb (Gaz. des B. A. 1935, I, 289), — Katalog, Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije, Zgb 1940, 59, — Thieme-Becker, Künstlerlexikon XXXV, 506.

Izlagano: Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije. Zgb 1940, br. 223.

AUGUST QUERFURT

1696.—1761.

184
142 POSLIJE KONJANIČKE BITKE

Ulje, platno na ljepenci, v. 0,195, š. 1,283 m.

Lit.: Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 719).

FRANCUSKA ŠKOLA
(smjer: HYACINTHE RIGAUD)
XVII. st.

185 PORTRAIT MUŠKARCA
313

Ulje, platno, v. 0,652, š. 0,543 m. Straga natpis: Louis François du Mont écuyer Sgr de Beaulieu, Haynecourt Grand Bailli de Bailleul épousa en — Marie Cathérine de Pollinchove, dame de Westoutre, Canegham etc.

AUGUST QUERFURT
1696.—1761.

186 KONJANIČKA BITKA
143

Ulje, platno na ljepenci, v. 0,195, š. 0,331 m.

Lit.: Truhelka, Strossm. gal. sl. (Vienac 1884, 719).

Škola: JACQUES LOUIS DAVID
početak XIX. st.

187 EDIP I ANTIGONA
446

Ulje, hrastovina, v. 0,186, š. 0,231 m.

Lit.: Lossky, L'art franç. en Youg. (Ann. Inst. Franç., Zgb 1938, 384, 387, No. 39), — R. M., Le marquis de Piennes (Ann. Inst. Franç., Zgb 1940, 239).

ALEXANDRE GABRIEL DECAMPS
1803.—1860.

188 VJETRENJAČE
445

Ulje, orahovina, v. 0,220, š. 0,325 m. Sign. na naličju: Baron Abbadie Decamps.

Lit.: Lossky, L'art franç. en Youg. (Ann. Inst. Franç., Zgb 1938, 391, No. 45), — R. M., Le marquis de Piennes (Ann. Inst. Franç., Zgb 1940, 239), — Katalog, Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije, Zgb 1940, 59 s repr. na str. 21).

Izlagano: Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije. Zgb 1940, br. 228.

SIR JOSHUA REYNOLDS ?

1723.—1792.

189
41 KONJANIK

Ulje, platno, v. 0,420, š. 0,300 m.

Lit.: R. M., Le marquis de Piennes (Ann. Inst. Franç., Zgb 1940, 239).

FRANCUSKA ŠKOLA

prva polovina XIX. st.

190
38 PORTRAIT DJEVOJKE

Ulje, platno, v. 0,647, š. 0,541 m.

Lit.: Lossky, L'art franç. en Youg. (Ann. Inst. Franç., Zgb 1938, 391, No. 46), — R. M., Le marquis de Piennes (Ann. Inst. Franç., Zgb 1940, 239), — Katalog, Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije, Zgb 1940, 60.

Atr.: Francuska škola oko 1840. (Lossky).

Izlagano: Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije, Zgb 1940, br. 234.

CLAUDE GELLEE LE LORRAIN ?

1600.—1682.

191
178 TALIJANSKI PAYSAGE

Ulje, platno, v. 0,978, š. 1,252 m.

Lit.: Lossky, L'art franç. en Youg. (Ann. Inst. Franç., Zgb 1938, 383, 385, No. 27).

Bilješka: Slika je replika ili suvremena kopija Lorrainova originala, koji se nalazi u Coll. Kent u Engleskoj. Reproducirao ga je u bakropisu Earlom u »Liber veritatis« 1777. g. pod br. 157. (Isarlo).

JEAN PIERRE PAUL DE SAINT-OURS

1752.—1809.

192
179 CONTESSA D' ALBANY

Ulje, platno, v. 0,728, š. 0,588 m. Sign. desno dolje: St. Ours 1792. Rom . . .

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164), — Lossky, L'art franç. en Youg. (Ann. Inst. Franç., Zgb 1938, 383, 387), — Rey, Tableaux français du

musée de Zagreb (Gaz. des B. A. 1935, I, 289), — Katalog, Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije, Zgb 1940, 59.

Bilješka: Lossky označuje portrait kao kontesu d' Albany, pozivajući se na veliku sličnost sa crtežem St. Oursa, koji prikazuje kontesu. Taj je crtež također datiran 1792. g., a nalazi se u Musée Fabre u Montpellieru. Reproduciran na str. 46. kataloga A. Joubin: Musée de Montpellier, Dessins (Paris 1929).

Izlagano: Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije. Zgb 1940, br. 221.

JEAN BAPTISTE CARPEAUX

1827.—1875.

193
443 DJEVOJKA SA CVIJEĆEM

Crtež bijelom temperom na sivom papiru, v. 0,330, š. 0,250 m. Sign.: J. Bt. Carpeaux à son ami de Piennes. Périers 1862.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164), — Lossky, L' art franç. en Youg. (Ann. Inst. Franç., Zgb 1938, 384, 392—393), — Rey, Tableaux françaís du musée de Zagreb (Gaz. des B. A. 1935, I, 289), — R. M., Le marquis de Piennes (Ann. Inst. Franç., Zgb 1940, 239), — Katalog, Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije, Zgb 1940, 60 s repr. na str. 38).

Bilješka: Na slici je vjerojatno prikazana Palombella, majstorov model iz vremena boravka u Rimu.

Izlagano: Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije. Zgb 1940, br. 221.

PIERRE PAUL PRUD'HON

1758.—1823.

194
40 KRALJICA HORTENSE

Ulje, platno, v. 0,338, š. 0,270 m.

Lit.: Lossky, L' art franç. en Youg. (Ann. Inst. Franç., Zgb 1938, 388, No. 41), — Rey, Tableaux français au musée de Zagreb (Gaz. des B. A. 1935, I, 289—290), — R. M., Le marquis de Piennes (Ann. Inst. Franç., Zgb 1940, 239, — Katalozi: Portraits du siècle, Paris 1885, No. 232, — Gros, ses amis et ses élèves, Paris 1936, 182—183, — Königin Hortense-Ausstellung, Are-

nenberg 1938, 16, — Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije, Zgb 1940, 59 s repr. na str. 18.

Atr.: Anne Louis de Roucy, zvan Girodet-Trioson 1767.—1824. (po tradiciji), — Prud'hon (Rey).

Bilješka: Rey uspoređuje portrait sa crtežem Prud'honovim, koji se nalazi u Cabinet de dessins u Parizu.

Izlagano: Portraits du siècle II. Paris 1885, No. 232, — Gros, ses amis et ses élèves, Paris 1936, No. 321, — Königin Hortense-Ausstellung. Arenenberg (Thurgau) 1938, No. 17, — Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije. Zgb 1940, br. 225.

ANTOINE JEAN GROS

1771.—1835.

195
36 MADAME RÉCAMIER

Ulje, platno, v. 0,623, š. 0,512 m. Sign.: J. A. Gros.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164), — Dorival, La peinture française 144, — Escholier, La peinture française du XIX. siècle (De David à Géricault) repr. na str. 58, — Escholier, Gros, ses amis et ses élèves, Paris repr. na tabli 26, — Escholier, Le baron Gros (Illustration, numéro de Noël 1936. s repr.), — Herriot, Sous l'olivier 25, — Lossky, L'art franç. en Youg. (Ann. Inst. Franç., Zgb 1938, 384, 389, 391, No. 44), — Rey, Tableaux franç. au musée de Zagreb (Gaz. des B. A. 1935, I, 289, 290—294 s repr.), — Rey, Conférence à la société de l'art français 1935, — R. M., Le marquis de Pierres (Ann. Inst. Franç., Zgb 1940, 238), — Turquan, Madame Récamier 156, — Cent-trente chêfs-d'oeuvre de l'art français, repr. na tabli 80, — Katalozi: Les Portraits du siècle II, Paris 1885, No. 131, — Gros, ses amis et ses élèves, Paris 1936, 111—114, — Chêfs — d'oeuvre de l'art français, Paris 1937, No 344, — La peinture française au XIX. siècle, Beograd 1939, 68, No 64, — Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije, Zgb 1940, 59 s repr. na str. 19.

Bilješka: Portrait prikazuje Juliette Récamier (to već navodi katalog Portraits du siècle 1885, a to drži i Edouard Herriot).

Izlagano: Portraits du siècle. Paris 1885, No. 131, — Gros, ses amis et ses élèves. Paris 1936, No. 95, — Chêfs-d'oeuvre de l'art français. Paris 1937, No 344, — La peinture française au XIX. siècle. Beograd 1939, No 64, — Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije. Zgb 1940, br. 226.

ROBERT LEFEVRE ?

1756.—1830.

196
39 PAOLINA BORGHESE

Ulje, platno, v. 0,327, š. 0,245 m.

Lit.: Lossky, L' art franç. en Youg. (Ann. Inst. Franç., Zgb 1938, 384, 389, 391, No. 24), — R. M., Le marquis de Piennes (Ann. Inst. Franç., Zgb 1940, 239), — Katalog, Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije, Zgb 1940, 59.

Atr.: Prud'hon (prema tradiciji), — Lefèvre, replika u smanjenom formatu Lefèvrove slike, koja se nalazi u Musée de Versailles (Lossky).

Izlagano: Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije. Zgb 1940, br. 222.

JEAN BAPTISTE CARPEAUX

1827.—1875.

197
442 PRODAVAČ VOĆA

Crtež bijelom temperom na sivom papiru, v. 0,330, š. 0,250 m. Sign.: J. Bt. Carpeaux à son ami de Piennes 1862.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164), — Lossky, L' art franç. en Youg. (Ann. Inst. Franç., Zgb 1938, 384, 393), — R. M., Le marquis de Piennes (Ann. Inst. Franç., Zgb 1940, 239), — Katalog. Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije, Zgb 1940, 60).

Izlagano: Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije. Zgb 1940, br. 231.

CHARLES FRANÇOIS SELLIER

1830.—1882.

198
444 MARKIZA DE PIENNES

Ulje, platno, v. 0,614, š. 0,505 m. Sign.: C. Sellier 1852.

Lit.: Lossky, L' art franç. en Youg. (Ann. Inst. Franç., Zgb 1938, 385, 391), — R. M., Le marquis de Piennes (Ann. Inst. Franç., Zgb 1940, 239), — Thieme-Becker, Künstlerlexikon XXX, 480, — Katalog, Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije, Zgb 1940, br. 233.

Izlagano: Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije. Zgb 1940, br. 233.

JEAN BAPTISTE CARPEAUX

1827.—1875.

199
454 MARQUIS ÉTIENNE DE PIENNES

Kararski mramor, v. 0,550 m. Sign.: J. B. Carpeaux, Rome 1862.

Lit.: Brunšmid, Strossm. gal. sl. (Savremenik 1917, 164), — L. Clément-Carpeaux, La vérité sur l'oeuvre et la vie de J. B. Carpeaux I, 51, 125, 134 s repr., — Florian-Parmentier, Carpeaux 46, — Lami, Dictionnaire des sculpteurs français, XIX. siècle, I, 264 (navodi kao poprsje u bronci), — Lecomte, La vie héroique et glorieuse de Carpeaux 167, — Lossky, L' art franç. en Youg. (Ann. Inst. Franç., Zgb 1938, 384, 391—392), — De Poncheville, Carpeaux 66, — Rey, Tableaux français du musée de Zagreb (Gaz. des B. A. 1935, I, 289), — R. M., Le marquis de Piennes (Ann. Inst. Franç., Zgb 1940, 239), — Sarradin, Carpeaux 44—45, — A. Sch(neider), Carpeaux (Hrv. Enciklop. III, 628 s repr.), — Katalog. Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije, Zgb 1940, 60 s repr. na str. 17.

Izlagano: Izložba suvremene franc. grafike i tapiserije. Zgb 1940, br. 230.

JACQUES CALLOT

1592.—1635.

200
GK 7 PROSJAK

Bakropis, v. 0,136, š. 0,086 m.

201
GK 8 PROSJACI

Bakropis, v. 0,138, š. 0,089 m.

202
GK 9 CLAUDE DERUET

Bakropis, v. 0,306, š. 0,176 m. Sign. dolje: A Claude Deruet Cheualier de l'ordre de' Portugal Son fidèle Amy Iacques Callot.

203
GK 1825 KRUNJENJE TRNOVOM KRUNOM

Bakropis, v. 0,131, š. 0,095 m. Sign. desno dolje: J. Callot

204
GK 1871 SCENA U LOGORU

Bakropis, v. 0,160, š. 0,232 m. Sign. lijevo dolje: Callot In.

KRATKI PODACI O UMJETNICIMA ČIJA SU DJELA IZLOŽENA

AGAPITI (Agabiti), Pietro Paolo

Sassoferrato oko 1470. — Cupramontana oko 1540.

Škola: Marche na prijelazu XV. u XVI. st.

Stil toga majstora razvijao se u zabačenoj talijanskoj pokrajini, u koju su dopirali sa tri strane odjeci umbrijske, venecijanske i firentinske umjetnosti, napose M. Palmezzana, Cime da Conegliano i L. Signorellija. Između takvih strujanja njegov je crtež nesiguran, ali jednostavan, kolorit svjež, a koncepcija mirna, katkada i ukočena. Osim oltarnih slika i fresko-slikarija, koje radi u Jesi i Sassoferratu od 1516. g. radi u glaziranoj terracoti na način Luke della Robbia figure svetaca. U rodnom je gradu bio poznat kao arhitekt.

ALBANI, Francesco

Bologna 17. III. 1578. — Bologna 4. X. 1660.

Bolonjska eklektička škola XVII. st.

Kod Dionigija Calvaert i na akademiji Annibala Carracci dobiva prvu pouku u slikanju i počinje karijeru kao slikar freska. Godine 1599. ulazi u ceh slikara u Bologni. S Carraccijem odlazi u Rim i ostvaruje svoj lični stil. Slika mitološke scene, putte i aktove. Velika popularnost njegovih slikarija i potražnja njegovih radova dovode ga do manire, koju kasnije preuzimaju njegovi sljedbenici u Bologni.

ALBERTINELLI, Mariotto (Mariotto di Biagio di Biondo)

Firenze 13. X. 1474. — Firenze 5. XI. 1515.

Firentinska škola druge polovine Quattrocenta.

Učitelji su mu bili Cosimo Rosselli i Piero di Cosimo, a na nj su utjecali Lorenzo di Credi i flamanski slikari, koje je upoznao iz radova Huga van der Goes, dok je taj boravio u Firenzi. Drug je i suradnik fra Bartolomea do Savonarolina reformnog pokreta, kome je Mariotto protivnik. Pošto je Savonarola spaljen, njih dvojica opet rade zajedno. Obrađujući uglavnom biblijske motive, unoseći u njih s obzirom na slikarstvo iskustva flamanskih majstora obraća naročitu pažnju pejsažu.

ANDREA DA SALERNO (SABBATINI)

Salerno oko 1480. — Gaeta 1530.

Napuljska škola Cinquecenta.

Školovao se kod majstora napuljske škole, koji su formirali svoj stil ugledajući se u umbrijske majstore. S takvim osnovnim obrazovanjem susreće u Rimu ili Napulju Cesara da Sesto, milanskog slikara.

Leonardova kruga, i pod njegovim stalnim utjecajem slika oltarne slike u Rimu, Napulju i gradovima Campagne. Na kraju razvoja zahvatila ga je struja Raffaellove umjetnosti. Unatoč utjecajima, pod koje je potpao, razvio je i sačuvao u toku čitavoga svog rada lične odlike. Iduća generacija napuljskih slikara u mnogome se ugledala u toga najznačajnijeg južnoitalskog majstora prve polovine XVI. st.

Beato ANGELICO da Fiesole (Guido di Pietro da Mugello)

Vicchio di Mugello (kod Firence) 1387. — Roma 14. VII. 1455.

Firentinska škola ranog Quattrocenta.

U dobi od dvadeset godina ušao je u samostan sv. Dominika na Fiesole, te je u početku iluminirao manuskripte. Učio je možda kod Gherarda Starnina zajedno s Masolinom, ali zbog sukoba Dominikanaca s papom i zbog kuge napušta na neko vrijeme Fiesole. Kad je dominikanski red dobio samostan sv. Marka u Firenci, smjestio se tamo Angelico i izveo ciklus freska, koji mu je pribavio ugled. Papa ga je pozvao, da u Vatikanu oslika kapelu sv. Sakramenta. Iza toga radi u katedrali u Orvietu. Život je završio radeći na slikarskim zadacima u Rimu. U njegove tri faze stvaranja očituje se utjecaj minijaturista kasne firentinske gotike, posljednjih sljedbenika Giottovih i ranorenesansnih skulptora (Jacopo della Quercia, Ghiberti, Brunellesco). Slika isključivo biblijske teme, koje nose biljeg njegove osjećajnosti. Čiste, jasne, prozirne i svijetle boje, što ih nose ritmički poredani oblici izriču muzikalno njegov lirizam. Na tim se poemima sljubljuju tradicionalne zlatne pozadine s likovima i prikazima pejsaža; nježna ih je djetinjska mašta vezala u cjeline prikaza nekog imaginarnog blaženog stanja. Zato su nazvali toga vizionara raja i Beatom — anđeoskim slikarom. Religiozni zanos i predanost dali su naročit biljeg cjelokupnom radu Beata Angelica, koji se izdiže ne samo kao osobita pojava firentinskog slikarstva, već je Angelico jedinstvena i jednokratna pojava čitavog slikarstva Evrope. Dakako da takva pojava nije mogla imati neposrednih učenika, ali je zato utjecala daleko izvan međa Toskane i vremena, u kojem je nastala.

ANTONIAZZO ROMANO (Antoniazzo di Benedetto Aquili)

Roma oko sredine XV. st. — oko 1526.

Umbrijska škola Quattrocenta.

Najznačajnija je ličnost rimskog slikarstva u drugoj polovini XV. stoljeća. Radio je od 1460. do 1508. U radu je bio povezan s Melozzom da Forlì, Peruginom i s Domenicom Ghirlandaio, a to se odrazuje u njegovim djelima uz remeniscencije na Beata Angelica i Benozza Gozzoli, koji su na nj utjecali preko umbrijskih majstora. Slika freske u Vatikanu. Njegovi likovi odaju hijeratičnost, a draperiju često rješava ornamentalno.

BALDOVINETTI, Alesso

Firenze 14. X. 1425. — Firenze 29. VIII. 1499.

Firentinska škola Quattrocenta.

Nije poznato, kod koga je učio slikarstvo, ali njegova djela svjedoče, da je na njega utjecao Domenico Veneziano. Od niega on prima smisao za perspektivna rješenja i za eksperimentiranje slikarskim materijalom,

što je pokušavao tada veći broj slikara. Njegovi »Ricordi« daju rezultate tih njegovih nastojanja. U slikanju pejsaža kod njega se osjećaju reminiscencije na Piera della Francesca. Crtež mu točno konturira likove; osjeća se, da crta izvanrednom preciznošću. Slika i freske.

BASSANO, Francesco da Ponte mlađi

Bassano del Grappa 26. I. 1549. — Venezia 4. II. 1592.

Venecijanska škola Cinquecenta.

Nastavio je rad svog oca i učitelja Jacopa, s kojim je i surađivao. Njegov genre i kompozicija su bogatiji rekvizitima, nego genre i kompozicija njegova oca, ali im nedostaje emotivnost, koje ima u očevim platnima. Glavni dio njegova rada su biblijske kompozicije, historije i mrtve prirode. Nezavršene njegove slike dovršio je njegov brat Leandro.

BASSANO, Jacopo da Ponte

Bassano del Grappa oko 1510. — Bassano del Grappa 15. II. 1592.

Venecijanska škola Cinquecenta.

Najznačajnija ličnost porodice slikara i osnivača slikarske škole u Bassanu. Učitelji su mu otac Francesco da Ponte stariji i Palma Vecchio. Na njega su utjecali Bonifazio Veronese i Tiziano. Slikao je uglavnom genre i slike, koje su imale sakralnu namjenu, unoseći u njih paysage i popunjujući ih životinjama. Unošenjem tih motiva dao je smjer čitavoj porodici Bassano.

BECCARUZZI, Francesco

Radio je između 1520. i 1550.

Trevizanska škola Cinquecenta.

U svom radu (uglavnom portreti i crkvene slike, koje je radio za mjesta trevizanske marke) ugleda se u Pordenona, Bonifacija, Tiziana i Bassane. Kolorit i crtež su mu točni, katkad dopadljivi.

BENKOVIĆ, Federiko (Federighetto, Ferighetto, Bencovich Schiavon)

1677. — Gorica (Jul. Krajina) 8. VII. 1753.

Hrvatski slikar venecijanskog kasnog baroka.

Prvo vrijeme naukovanja provodi u Veneciji, ali uskoro odlazi u Bolognu Carlu Cignani, koji se oslobodio spona baroknog slikarstva. Surađivao je s majstorom kod narudžba za crkvene slike. U tretiranju rasvjete u slikama ugledao je u G. M. Crespija. U njegovim radovima iz drugog venecijanskog perioda (1705—1716) osjeća se jak utjecaj Piazzette, pa je dobar dio njegovih slika isprva pripisivan Piazzetti. Njegove slike (biblijski i mitologijski motivi) dosežu katkad velike formate. Njegovi crteži, koji su se sačuvali, pokazuju grafički dar i svladavanje tehnike crteža. Neki su bili reproducirani u bakropisu. Njegov ugled možemo prosuditi po tome, što mu je povjerena izvedba zidnih slikarija u nadbiskupskom dvoru u Würzburgu, a kad su te slikarije stradale od potresa, nove je slike izveo Tiepolo.

BERNARDINO DA ASOLA

Radio oko 1526. g.
Brescianska škola XVI. st.

Vjerojatno je učenik svog oca, s kojim 1526. g. izvodi figuralne ukrase na rezbarenim krilima orgulja u Muranu. Radi u Veneciji i manjim gradovima Veneta. U koloritu se povodi za venecijanskim slikarima XV. st., a prima kompozicione sheme P. Perugina.

BLOEMAERT, Abraham

Gorkum 25. XII. 1564. — Utrecht 27. I. 1651.
Holandska škola (Utrecht).

Slikar biblijskih i mitologijskih scena, genra, pejsaža, cvijeća i portreta. Bavio se i bakropisom. Jedan je od najznačajnijih holandskih slikara, koji su se inspirirali talijanskom umjetnošću na prijelazu XVI. u XVII. stoljeće. Učitelji su mu bili Joest de Boer i Hieronymus Francken. Odgojio je velik broj učenika. Sam nije nikada bio u Italiji. Rano dolazi u Utrecht, odakle 1580. g. putuje u Pariz. Oko 1583. se vraća, 1591. je u Amsterdamu, a od 1593. stalno radi u Utrechtu. Tamo je od 1611. majstor ceha sv. Luke.

BLOEMEN, Pieter van, zvan Standardo

Antwerpen 17. I. 1657. — Antwerpen 6. III. 1720.
Flamanska škola XVII. st. (Antwerpen).

Primljen je 1674. g. kao majstor u ceh sv. Luke u Antwerpenu. Putuje u Rim, gdje živi duže vrijeme. Godine 1694. opet se nalazi u rodnom gradu, gdje otvara radionicu. Uglavnom je slikao bitke, životinje i portrete. Ostavio je veći broj slika arhitekture, koje popunjuje prikazima ljudi i konja. Jedan je od istaknutih flamanskih majstora genra i pejsaža.

BOMBELLI, Sebastiano

Udine 1635. — Venezia 1716.
Venecijanska škola kasnog baroka.

Kao mladić dolazi u Bolognu, gdje se obrazuje pod utjecajem Guercina. Nakon kraćeg boravka u Firenci vraća se u Veneciju, gdje se priklanja novatorima Lissu, Fetiju i Strozziju i vrlo uspješno izvodi kopije po djelima Tintoretta i Veronesa. Počinje slikati gotovo isključivo portrete, realistički koncipirane, prožete toplim venecijanskim kolorom; u toj je grani jedan od reformatora. Glas izvrsnog portretista pribavio mu je mnoštvo narudžbi, koje je izveo i u inozemstvu.

BOURGUIGNON, Jacques Courtois

St. Hippolyte (Doubs) 12. II. 1621. — Roma 14. XI. 1676.
Škola rimskog baroka.

Francuz rodom, učio je kod Salvatora Rosa. Čitav je život proveo slikajući u Rimu scene bitaka pod utjecajem Bamboccija i Cerquozzija. Povodeći se i u tehnici za rimskim baroknim slikarima, razlikuje se od njih time, što bitke daje u karakterističnim živahnim isječcima. Velik broj crteža dokumentira njegov pripravni rad za slike.

BREU (Preu, Prew), Jörg

Umro u Augsburgu 1536. ili 1538.

Njemačka škola renesanse (Augsburg).

Slikar i drvorezac, koji u Augsburgu radi oko 1512. do 1530. g. pod utjecajem Burgkmaira. Kod njegovih malobrojnih slika, koje prikazuju uglavnom biblijske teme, ističu se pejsaži, dok u modelaciji figura nije uvijek siguran.

CALLOT, Jacques

Nancy 1592. — Nancy 24. III. 1635.

Francuski grafičar baroka.

Napušta uglednu porodicu i bježi s Ciganima u Italiju, da se tamo izobrazi u umjetnosti. Grafičko umijeće uči u Rimu kod Thomassina, a u Firenzi kod Cantagalline i Parigija. Godine 1617. stječe popularnost svojim nizom bakropisa »Capricci«. Vraća se u Nancy u službu vojvode lorenskog. Putuje u Holandiju (grafika »Zauzeće Brede«). I za Louisa XIII. radi dva prikaza ratnih operacija iz ptičje perspektive (rekonstrukcija bitke s figurama na geografskoj karti). Važnije su njegove grafike s vedutama (sajam u Impruneti, Pont Neuf) i karikature (Balli di Sfesania). Jedan je od najranijih grafičara, koji u svojim listovima kritiziraju tadašnji poredak i strahote rata (Misères de la Guerre). Njegovi radovi od minijaturnih do najvećih formata, otkrivaju uza snagu fantazije i savršenstvo u vladanju grafičkom tehnikom. Prvi je grafičar, koji je ploču podvrgao višekratnom jetkanju i tako postigao dubinu perspektive.

CAMPI, Giulio

Cremona oko 1500. — Cremona 1572.

Škola: Cremona.

Najstariji sin i učenik Galeazza Campi. Napušta zastarjeli način očev i ugleda se u Romanina i Pordenona, koji su u doba njegove mladosti slikali bogate i šarolike freske u katedrali u Cremoni. Slikar je oltarnih pala, freska i portreta. Usto slika i biblijske prikaze u kontrastima svijetla i sjene s istaknutim toplim koloritom. Znatno je u kasnijem razdoblju na njega djelovao Raffaello, ali se u boji priklonio venecijanskim slikarima.

CAPORALI, Bartolomeo

Perugia oko 1420. — Perugia oko 1508.

Umbrijska škola Quattrocenta.

Uči kod Benozza Gozzoli. Suradnik je Benedetta Bonfigli. Svoje oltarne slike i freske radi u Perugiji i okolici. Razvijajući svoj stil od plošnog slikanja prema perspektivnom slikanju prostora prima utjecaj Boccatija, Fiorenza di Lorenzo, a služi se i rezultatima Piera della Francesca. U kasnijoj fazi obogaćuje svoj kolorit potaknut slikama Pietra Perugina. Za građane svog grada ostao je cijenjen unatoč velikim suvremenicima Peruginu i Pinturicchiju.

CARAVAGGIO, Michelangelo Merisi (Amerighi) da

Caravaggio (Bergamo) 28. IX. 1573. — Porto d'Ercole 18. VII. 1610.

Škola rimskog baroka.

Osnivač napuljske naturalističke škole, slikar historijskih i biblijskih prikaza, genra i portreta. Isprva je radio kao zidar u radionici svog oca. U Milanu uči kod Petrazzana, zatim radi samostalno u Veneciji, gdje se ugleda u Giorgiona i Tintoretta. Živio je u Milanu, Rimu (gdje je učio kod Cavaliera d'Arpino), u Napulju, na Malti, na Siciliji i ponovo u Napulju. Caravaggizam, oznaka je cijelog niza njegovih sljedbenika po cijeloj Evropi: postizanje plastičnosti i dubine prostora osvjetljivanjem pojedinih dijelova prvog plana. Likove studira točno i prikazuje ih naturalistički: često unosi u svoje radove prikaze tipova, koje je susreo u toku svoga burnog života.

CARPACCIO (Carpatio, Carpathio, Carpacio, Carpatius, Carpathius), Vittore

Kopar ili Venezia oko 1455. — Venezia 1525. (?)

Škola venecijanskog ranog Cinquecenta.

Isprva uči kod Gentila Bellini, kome pomaže kod slikanja ciklusa »Čuda sv. Križa«. U Carpacciovim slikama naslućuje se novatorstvo Antonella, naročito kad daje u slici vedutu ili paysage u drugom planu. Slike ciklusa sv. Stjepana, sv. Jurja, sv. Ursule i sv. Jeronima svojom živošću i autentičnošću slikana su kulturna povijest ranog venecijanskog Cinquecenta. Za razliku od Gentila Bellini, kod Carpaccija je akcent slike čovječji lik, uklopljen u intimni intérieur ili u gradsku vedutu, a i boje su mu mnogo blještavije i prozirnije. Njegova djela odlikuju se realizmom i počeci su slikarstva genra u Italiji. Carpaccio se u trodimenzionalnosti i plastičnosti likova povodi za Giovannijem Bellini, a Giorgione je utjecao na njegovu paletu.

CARPEAUX, Jean Baptiste

Valenciennes 11. V. 1827. — Bécon (Asnières) 11. X. 1875.

Francuska škola 19. stoljeća.

Kipar, crtač i slikar, učenik Ruda i Dureta, doživio je najjači uspon za drugog carstva. Dobiva rimsku nagradu, odlazi u Rim, gdje studira antiknu plastiku. Posredovanjem markiza de Piennes, koga je upoznao i portretirao u Rimu, uveden je na dvor Napoleona III. U kiparstvu, isto tako kao i u crtežu, daje neposredni život (Četiri kontinenta, Ples, Flora).

CARRACCI, Annibale

Bologna 1560. — Roma 1609.

Škola bolonjskog baroka (eklekticizam).

Temelje slikarskog umijeća primio je u Parmi, a svoju paletu obogatio u Veneciji, gdje je također bio na naukama. Svojim djelovanjem u Bologni, u radionici svog bratučeda Lodovica dao je pravac tadašnjoj bolonjskoj školi. Zajedno s Lodovicom i bratom Agostinom osnovao je t. zv. Accademia degl'Incamminati, koja se borila protiv manirizma i propagirala eklekticizam, koji se osnivao na clair-obscuru Correggija, koloritu Tiziana. Sam Annibale stoji pod utjecajem Raffaella i Michelangela.

CATENA, Vincenzo di Biagio (Vincenzius Cathena, Chaena)

Treviso oko 1470. — Venezia oko 1531.
Škola venecijanske renesanse ranog Cinquecenta.

Učitelj mu je vjerojatno Cima da Conegliano. Način Bellinijev provlači se kroz sva Catenina djela, a kasnije na nj djeluje i Giorgione, naročito u obradbi pejsaža. Istaknut plastički karakter pokazuje se na njegovim prikazima svetačkih likova. Kod njega je razvijen smisao za portrait, pa i njegovi svetački likovi imaju izrazito portretno obilježje. Izvodi i veće kompozicije (dvorana Velikog vijeća u Duždevoj palači u Veneciji).

CEULEN, Cornelius Janssens (Jonson, Johnson, Janson) van

London 14. X. 1593. — Utrecht ili Amsterdam oko 1664.
Holandska škola XVII. st. (Amsterdam).

Smatra se, da je učitelj Ceulenov Marcus Geeraerts mlađi. U Londonu slika mnogo portreta engleskih plemića pod utjecajem radova van Dycka i engleskih minijaturista. Ti prvi portreti, koji nastaju u Londonu 1618.—1643. uglavnom su polufigure. Kasnije radi u Middelburgu, gdje je član ceha, zatim u Haagu i u Amsterdamu. Njegovi portreti se ističu iznad radova množine prosječnih portretista točnošću, kompozicijom i aranžmanom draperije.

CIMA DA CONEGLIANO, Giovanni Battista

Conegliano (Veneto) 1459./60. — Conegliano 1517./18.
Škola venecijanskog Quattrocenta.

Napustivši rodno mjesto odlazi u Vicenzu, gdje slika pod utjecajem Montagne. Kasnije prelazi u Veneciju, i tu živi i stvara do pred smrt. Upoznavši radove Vivarinija, Giovannija Bellini i Antonella izgrađuje svoju umjetničku individualnost i postaje uglednim venecijanskim majstorom. Njegov živahni slikarski temperament, smisao za ljepotu i ravnotežu kompozicije svrstavaju ga u red značajnih venecijanskih slikara. Iz oltarskih slika i iz malobrojnih mitologijskih prikaza odrazuje se venecijanski kolorizam.

CLOVIO, don Giulio (de Croazia, Mcedo, Illyricus), Juraj Klović

Grižane (Vinodol) 1498. — Roma 1578.
Hrvatski minijaturista rimske škole Cinquecenta.

U Veneciji izvodi nacrte za medalje, upoznaje Tiziana i Tintoretta, 1516.—1519. uči kod Giulija Romana, slika minijature u Rimu. Pozvan je na dvor Ludovika II. u Budim, da bude dvorski minijaturista. Sudjelovao je u bici kod Mohača i iza toga radio dvije godine u Zagrebu. Vraća se u Rim, proživljava tamo navalu soldateske (»Sacco di Roma«) i bježi u Mantovu. Iza kraćeg boravka kod Padove, gdje liječi bolesnu nogu, odlazi u Perugiju, gdje intenzivno radi. Prelazi u službu kardinala Alessandra Farnese, u Rim, i tu stupa u centar umjetničkog života i druguje s Michelangelom i Vittorijom Colonna. Nakon povremenih putovanja Italijom vraća se u Rim. Godine 1572. zove ga kralj Filip II. na svoj dvor u Escurial, ali Clovio odbija zbog starosti i slaba vida. Jednu je minijaturu slikao u zajednici s Pietereom Bruegelom, a u Rimu

je bio zaštitnik el Greca. Njegovi radovi predstavljaju bogatstvom i savršenstvom izvedbe vrhunac renesansnog minijaturnog slikarstva u Italiji, pa su ga suvremenici prozvali »Michelangelo minijaturista«.

COCK, Jan Wellensz de

Prva polovina XVI. st. Umro prije 1529.
Flamanska škola XVI. stoljeća (Antwerpen).

Godine 1506. je već na popisu majstora, a 1520. dekan ceha slikara u Antwerpenu. Jedan od značajnih majstora nizozemske škole, pokazuje u svojim djelima majstorstvo u slikarskoj tehnici, kao i u kompoziciji. U svoje slike religioznog karaktera umeće tipove iz suvremenog života, koji djeluju dokumentarno. Boje su mu blještave, paleta bogata.

CREDI, Lorenzo di

Firenze 1456. — Firenze 12. I. 1537
Škola firentinskog Quattrocenta.

Započeo učiti u radionici svog oca, zlatara Andrije, a nastavio u radionici Verrocchijevoj, gdje je drugovao s Peruginom i Leonardom, kome je kasnije pomoćnik i učenik. Završio je niz nedogotovljenih djela Verrocchijevih. Radio je u Firenzi i Pistoji, a poslije Savonarolina pokreta posve se posvetio religioznom slikarstvu. Velik je broj njegovih portreta i madona, koje je izrađivao ističući sažetu formu. U njegovu se radu osjeća utjecaj Perugina i Leonarda.

DADDI, Bernardo

Oko 1290. — Firenze poslije 1355.
Firentinska škola Trecenta.

Jedan je od najznačajnijih Giottovih učenika. Pripada krugu slikara, koji nastavljaju smjernice Giottove umjetnosti. Njegov se gotički stil obogaćuje iskustvima Majstora slike svete Cecilije, sienskog slikara Ambrogia Lorenzetti. Upoznavajući radove francuskih gotičkih kipara nastoji dostići njihov način oblikovanja. U fresko-slikarijama i oltarnim slikama, kojih je mnogo izveo u Firenci, često nadmašuje izražajnost svog učitelja.

DAVID, Jacques Louis

Paris 30. VIII. 1748. — Bruxelles 29. XII. 1825.
Škola francuskog klasicizma.

David predstavlja najočitiji prekid sa slikarstvom XVIII. st. uvodeći dogmatski klasicističke oblike nasuprot oblicima Fragonarda i Bouchera, kojima je bio učenik. U njegovim se djelima odrazio po izboru tema čitav politički razvoj Francuske od kraljevstva preko Revolucije i Carstva do njegove emigracije u vrijeme Restauracije. Začetnik je i najsnažniji predstavnik klasicizma i historijskog slikarstva u Francuskoj. Član Konventa, slika teme iz života prve republike, upravlja likovnom umjetnošću i osniva Musée du Louvre. Napoleon ga zadržava kao službenog slikara, a restauracijom kraljevstva primoran je da emigrira. Cijeli niz njegovih portreta pokazuje snagu ulaženja u duševni život modela. Njegova je pojava jedna od početnih etapa u razvoju francuske umjetnosti XIX. stoljeća.

DECAMPS, Alexandre Gabriel

Paris 3. III. 1803. — Fontainebleau 22. VIII. 1860.

Škola francuskog romantizma.

Učio je u atelieru Abela de Pujol. Kako se nije mogao prilagoditi nadu u toj radionici, počeo je naskoro raditi samostalno. Već kao mladić postiže svojim slikama popularnost. Putovao je južnom Francuskom, Švajcarskom i Italijom i bilježio na slikama malog genra svoje dojmove. Godine 1827. izlaže u Salonu slike s puta po Bliskom Istoku. Slikao je cijeli niz pejsaža iz šume u Fontainebleauu i s normandijske obale. Obično povezuje topao prigušen kolorit sa sivilom pozadine (naoblačeno nebo). Osim pejsaža i genra malog formata radi i litografije, koje imaju satiričko obilježje.

EUSEBIO DA SAN GIORGIO (Eusepius Jacopi Christofori)

Perugia između 1465. i 1470. — Perugia poslije 1539.

Umbrijska škola (Perugia) Quattrocenta.

Radi 1501.—1527. u Perugiji započevši svoj rad kao sljedbenik Peruginov, a kasnije prilazi načinu Pinturicchija. Godine 1494. zabilježen je kao komornik slikarskog ceha u Perugiji. Slikao je i zidne slikarije. U njega je razvijen estetski smisao, koji se odrazuje na prikazima madona, slikanim u manjim formatima. Nastoji dostići Raffaella postavljajući težište na točan crtež i brižnu izvedbu slike. Voli intenzivne tonove.

FABRIANO, Francesco di Gentile da

Radi 1460. — oko 1500.

Umbrijska škola druge polovine Quattrocenta.

Jedan je od manje poznatih umbrijskih slikara, sljedbenik Gentila da Fabriano, a prema tradiciji njegov sin. Učio je kod Antonija da Fabriano, kod koga je uz elemente provincijskog ranorenesansnog stila bio najprije pod utjecajem venecijanske i holandske umjetnosti. Razvija se u eklektičara, koji se služi rezultatima A. Vivarinija, slikara porodice Bellini i C. Crivellija. U posljednjoj fazi rada, u blizini Melozza da Forlì i Pinturicchija, vraća se načinu umbrijskih slikara. Slikao je u Umbriji i Marchama.

FERRARI, Defendente

Chivasso oko 1490. — oko 1531.

Piemontska škola Cinquecenta (Novara).

Učio je kod Spanzottija. Glavno razdoblje njegova djelovanja pada između 1515. i 1530. Izvodio je narudžbe za savojske vojvode došavši na glas kao jedan od najboljih slikara piemontske škole. Njegov lični stil se povodi za nordijskim školama, a približuje se Macrinu d'Alba.

FILIPPO DA VERONA

Prva polovina XVI. st.

Venecijanska škola Cinquecenta.

Njegovo je djelovanje poznato po dokumentima između 1509. i 1515. g. Učenik je Tizianov, ali je slikao na način Giovannija Bellini, ostavši na taj način u stvaranju sljedbenikom majstorovim uza svoje suvremenike Cimu i Catenu. Slika freske u Scuola del Santo u Padovi i izrađuje veći broj slikâ religioznog značenja.

GARBO, Raffaellino del (dei Carli, di Crolli, di Capponi, da Firenze)

Firenze 1466. — Firenze 1524.

Zbog raznih imena, kojima je potpisivao svoje slike, dijelio se do nedavna njegov opus na nekoliko grupa, jer se smatralo, da je svako ime potpis zasebnog majstora. Uzima se, da je učenik Filippina Lippi, s kojim je dekorirao kapelu Caraffa u Sta. Maria sopra Minerva. U njegovu radu osjeća se redom utjecaji suvremenika: Botticellija, Sellaia i Ghirlandaia. Bogata i čista linija njegova crteža i dražesni pejsaži na njegovim oltarnim slikama i slikama namijenjenim kućnoj pobožnosti izdižu ga nad sljedbenike suvremenih majstora.

GHISLANDI, fra Vittore, zvan fra'Galgario

Galgario (Bergamo) 1655. — Bergamo 1743.

Škola kasnog venecijanskog baroka.

Kao redovnik pavlin studira slikanje kod Cotte, Bianchinija, kod poznatog portretista Bombellija u Veneciji i konačno u Milanu kod Adlera, koji ga upoznaje s radom Rembrandta i španjolskih baroknih slikara. Kao mnogo bergamskih slikara Ghislandi realizira portrete, u koje unosi odbljesak venecijanskog kolorizma XVI. stoljeća.

GIOVANNI DAL PONTE

1385.—1437.

Firentinska škola prve polovice Quattrocenta.

Izraz mu se formira pod utjecajem kasnih gotičara Lorenza Monaca i Spinella Aretina, koji mu je vjerojatno bio učiteljem. Kao mnogi firentinski slikari prvih decenija Quattrocenta prihvaća smjernice nove umjetnosti Masaccija, a na kraju svoga razvoja stoji pod utjecajem fra Angelica.

GROS, Antoine Jean

Paris 16. III. 1771. — Meudon 26. VI. 1835.

Škola francuskog klasicizma.

Sin je slikara minijatura. Upoznaje djela venecijanskih i flamanskih slikara kod Le Bruna, te se odlučuje da postane slikar. Sa petnaest godina ulazi u Davidov atelier. Godine 1792. propada njegova kandidatura za Rimsku nagradu. U vrijeme putovanja Italijom (1793.—1801.) upoznaje ženu konzula Bonaparta i time dolazi u vezu s budućim carem. Iza pobjede kod Arcola slika Bonaparta. To je jedno od najboljih portretnih ostvarenja klasicizma. Bonaparte ga imenuje članom komisije za umjetnine, namijenjene Louvru. Vrativši se u Paris počinje slikati historijske prikaze (Gubavci u Jaffi, Bitka kod Nazareta, Bitka kod Eylaua i dr.). Stvara tako napoleonsku epopeju na velikim platnima. Slika i niz kvalitetnih portreta. Iako nije htio slikati teme iz antike, David mu na polasku u emigraciju povjerava vodstvo svoje radionice. Za Restauracije odbija narudžbe, kojima je trebalo da proslavi novo kraljevstvo. G. 1835. ne uspijeva u Salonu i u depresiji traži smrt u Seini. Napustivši tematiku klasicizma i odabirući motive iz suvremenog zbivanja, skladanjem boja i slobodnim tretiranjem velikih kompozicionih zadataka preko svojih sljedbenika i učenika Delacroixa, Géricaulta, Boningtona i Bryeja udara temelje epohi romantizma.

GUARDI, Francesco de'

Venezia 5. X. 1712. — Venezia 1. I. 1793.

Škola kasnog venecijanskog baroka.

Brat Giovanni-Antonio i Canaletto odgajaju nakon rane očeve smrti mladog Francesca. Na nj utječu Sebastiano Ricci, Pietro Longhi, kao i opus Magnaskov. Godine 1784. postaje članom venecijanske Akademije, pošto je dugo vremena živio neshvaćen u svom rodnom gradu. U isto je vrijeme njegov šurjak Giovanni Battasta Tiepolo bio slavljen i tražen slikar. Guardi traži skrovite predjele Venecije i život, koji se tamo odvija. Njegove su kompozicije bogata scena, na kojoj se odvija bujan život šara i obojenih mrlja, koje daju plastičnost likovima, što se u plesnom ritmu rokokoa kreću campiellima i fondamentima, kao i po širokoj perspektivi Piazzette i trga sv. Marka. Nad tim teaterskim prespektivama vibrira vlagom zasićeni magleni zrak nad lagunama. On ujedinjuje u sebi iskustva nekoliko stoljeća venecijanskog slikarstva, a izdaleka najavljuje impresionizam.

LEDOUX, Jeanne Philiberte

Paris 1767. — Belleville (Seine) 12. X. 1840.

Francuska škola na prijelazu XVIII. u XIX. st.

Učila je kod Greuza, čiju tradiciju umiljatog prikazivanja djece i djevojaka nastavlja za čitavoga svog slikarskog djelovanja. Izlagala u Salonu od 1793. do 1819.

LEFEVRE, Robert

Bayeux 18. IV. 1756. — Paris 3. X. 1830.

Francuska škola klasicizma.

Slika portrete u Caenu, da stekne zaradu, od koje se izdržava u Parizu i uči kod Regnaulta. Dvorski slikar Louisa XVIII.; završava samoubistvom svoj život, jer je izgubio položaj za Julske revolucije. U portretima, koji su najveći dio njegova umjetničkog rada, prikazuje glavne ličnosti Carstva i Restauracije.

LIPPI, Filippino

Prato oko 1457. — Firenze 18. IV. 1504.

Škola firentinskog Quattrocenta.

Sin slikara Fra Filippa Lippi. Isprva radi uz oca, a zatim uz Botticellija. To razdoblje označavaju mnogobrojne zidne slikarije u Firenzi, Pratu i Rimu. Nakon povratka u Firenzu daje se na slikanje oltarskih slika, kompozicija i religioznih motiva. Sačuvani su njegovi arhitektonski nacrti i crteži, koji pokazuju Filippina kao dobrog crtača. Ti su nacrti služili kao skice za njegove kompozicije. U raznim fazama rada javlja se utjecaj Masaccia, fra Diamanta i Filippa Lippi. Pretežno je utjecao na nj Botticelli.

LORENZO DA SAN SEVERINO il giovane (Lorenzo d'Alessandro)

San Severino oko 1445. — San Severino oko 1503.

Umbrijska škola druge polovice Quattrocenta.

Uči kod Girolama da Camerino ili Mattea da Gualdo. Nakon odlaska iz Umbrije, poslije susreta s djelima C. Crivellija, razvija tvrdu modelaciju i realistički izraz likova, koji se katkada približavaju grimasi. Provincijski je slikar, koji radi u manjim gradovima Umbrije i u Marchama.

LORRAIN, Claude Gellée le

Chamagne kod Toula 1600. — Roma 21. XI. 1682.

Škola francuskog baroka.

Mlad dolazi u Rim. U slikanju pejsaža povodi se za P. Brilom, a kontrastiranje svijetla i sjene preuzima od Elsheimera. Učio je kod Agostina Tassi. Njegov život odražava se bolje iz čitavog niza crteža, nego iz iskrivljenih podataka njegovih biografa. Gotovo cijeli život provodi u Rimu i okolici. Rim i Campagna dobili su u njemu najboljeg tumača. Smisao za realizam Francuza povezuje se u Lorrainu s bogatom tradicijom talijanskog slikarstva. U svojim slikarijama (koje su stotinjak godina poslije njegove smrti objavljene u bakropisu) traži u dubokim perspektivama, stepenujući prema pozadini u svjetlije planove, atmosferu. Zalaz sunca njegova je omiljela tema. Začetnik je francuskog pejsaža.

MAES, Nicolaes

Dordrecht u studenomu 1632. — Amsterdam u studenomu 1693.

Holandska škola XVII. st. (Amsterdam).

Učio kod Houbrackena, zatim kod nepoznatog slikara u Dordrechtu, a oko 1648.—1652. kod Rembrandta. Oko 1673. se vratio u Dordrecht. Kasnije je boravio u Antwerpenu, a od 1673. do kraja života u Amsterdamu. Kao što se njegov život odvija između nekoliko gradova, tako i njegova umjetnost dobiva pobude u tim mjestima. Raniji njegovi radovi, genri, rađeni su na način Rembrandtovih interieura u kontrastima svijetla i sjene i odlikuju se visokom umjetničkom kvalitetom. Kasnije su na njega djelovali flamanski sljedbenici Rubensovi. On prelazi u reprezentativno slikarstvo, koje je hladno, ali dokazuje, da Maes lako svladava sve tehničke probleme slikanja portreta.

MAESTRO DI SAN MINIATO

Radi u drugoj polovici XV. st.

Toskanska škola Quattrocenta.

Anonimski toskanski majstor nazvan je po gradiću San Miniato kraj Pize, gdje su nastala njegova najznačajnija djela. Na fizionomijama likova na njegovim brojnim oltarskim slikama i slikama namijenjenim kućnoj pobožnosti pokazuje se utjecaj likova Fra Filippa Lippi i ranih Botticellijevih djela. Premda je radio u blizini jakog slikarskog centra, ipak se toliko mogao oduprijeti utjecajima firentinskih slikara, da je u svom načinu sačuvao originalnost izraza.

MAINARDI, Bastiano (Sebastiano di Bartolo)

San Gimignano oko 1460. — Firenze (?) 1513.

Firentinska škola druge polovice Quattrocenta.

Prvi se puta spominje kao suradnik svog rođaka Domenica Ghirlandaio, kad slika fresko-slikarije u Firenzi. Tada ulazi u njegovu botegu. U svom razvoju slijedi faze D. Ghirlandaja, ali u granicama Ghirlandajova načina vješto upotrebljava čist crtež i živ i topao kolorit. Od ostalih ga slikara Ghirlandajova kruga izdvaja originalan i ljupki paysage na pozadinama njegovih slika. Kao član radionice slika u San Gimignanu i Rimu. U Firenci i okolici radi samostalno oltarske slike, fresko slikarije i portrete.

MAINERI di Parma, Gian Francesco

Radi 1489.—1504.

Ferrarska škola druge polovice Quattrocenta.

Potječe iz parmanske umjetničke porodice. Spominje se prvi puta 1489. u Ferrari. Od toga vremena pa do posljednjih vijesti o njemu često se nalazi na dvorovima Gonzaga u Ferrari i Mantovi kao dvorski slikar. Očit utjecaj Ercola de' Roberti pokazuje, da je bio školovan u Emiliji. Blizina lombardijskih slikara, napose Andrea Solarija, utjecala je na njegove zrelije radove, koji su po temi i načinu istovetni sa Solarijevim radovima, pa se njihovi radovi lako zamjenjuju. Uza slike velikog formata radio je i minijature.

MAITRE DE FLEMALLE (Robert Campin)

1377. — Tournai 26. IV. 1444.

Flamanska škola rane renesanse.

Robert Campin se identificira sa slikarom nazvanim po tri slike, koje tobože potječu iz samostana Flémalle, Maître de Flémalle, ili Majstorom oltara Merode. Radio je u južnoj Holandiji, a možda i u Španiji. Gradska općina Tournai povjerila mu je rješavanje dekorativnih zadataka. U njegovu su atelieru radili Rogier van der Weyden i Jacques Daret. U njegovim slikama prevladava blještav i harmoničan kolorit, isticanje individualnog kod prikazanih likova i dubina prostora. Njegovi tipovi srodni su Rogierovima.

MAJSTOR OLTARSKE SLIKE U STERZINGU

Sredina XV. st.

Njemačka škola (Ulm).

Suradnik je Hansa Multschera u njegovoj ulmskoj radionici, ali je od njega mlađi. Najkarakterističniji je predstavnik ulmske škole sredine XV. st. Izveo je slike na drvenim pločama oltara (retabla) župne crkve u Sterzingu (Colle Isarco), za koji je figuralne dijelove izveo Multscher.

MAJSTOR SLIKE »VIRGO INTER VIRGINES«

Druga polovina XV. st.

Holandska škola rane renesanse (Delft).

Nepoznat holandski slikar, radio otprilike u razdoblju između 1480. i 1500. u Delftu ili Goudi. Od svojih ranorenesansnih holandskih suvremenika ističe se slobodom koncepcije i kompozicije. Slike mu odaju smirenost; u njima je jak pripovjedački element. Stoji na prijelazu od njemačkih kasnogotičkih majstora k holandskom realizmu koliko po boji toliko i po izražajnosti prikazanih figura.

MATTEO DA MILANO

Radio 1502.—1512. u Ferrari.

Minijaturista prvih decenija XVI. st.

Za Ercola I. Este slikao je minijature i iluminacije kodeksa na ferrarskom dvoru. Među tim kodeksima ističu se zagrebački Brevijar i Oficij, Misal kardinala Ippolita, kartuzijanski Oficij u Ferrari. Njegov način inspirirao je Antonio da Monza. Kolorit mu je bujan i svjež. Modelira brižno, te mu radovi nose, uz preciznu i jasnu kompoziciju, sve oznake lombardske umjetnosti na početku XVI. st.

MAZZOLA, Filippo

Parma oko 1460. — Parma 1505.

Škola Quattrocenta u Emiliji.

Učenik je Filippa Tacconi. Utjecaji, s kojima se susretao u svome razvoju, bili su određeni blizim položajem Venecije. Oltarske slike, rađene za gradove Emilije, vezane su uz rezultate Giovannija Bellini. Jednostavni kolorit, pažljivi traitement cjeline i opori likovi njegovih velikih oltarskih slika dosežu veću izražajnost na portretima i polulikovima svetaca. Djelatnost Antonella da Messina u Veneciji utjecala je na njegovo portretno slikarstvo. Najznatniji je slikar Emilije u Quattrocentu. Njegov sin, zvan Parmigianino, uz Correggija je najznatniji slikar Cinquecenta u Emiliji.

MEDULIĆ (Meldolla-Schiavone), Andrija

Rođen u Dalmaciji 1503. (?) — Venezia 1. XII. 1563.

Venecijanska škola Cinquecenta.

Rodom je po svoj prilici iz Šibenika. Točnih podataka o njegovoj mladosti nemamo, ali ga dokumentima možemo pratiti u Veneciji od 1541. g., no i ti podaci su rijetki. Podaci historičara umjetnosti o Meduliću su protivrječni. Po traktatu Lomazza, kao i po stilskim oznakama može se naslutiti, da je bio u radionici Parmigianinovoj. Tog se utjecaja nije mogao odreći. Uz taj glavni utjecaj djelovali su na njega Tiziano, Raffaellova rimska škola, a donekle i Bonifazio Veronese Većinom slika alegorijske i biblijske kompozicije, a naslikao je i nekoliko historija. Njegova je najbitnija značajka, što se uza sve utjecaje venecijanskih majstora ističe naročitim kolorom, kojemu je originalnost nesumnjiva. Snažni akcenti te izražajnosti pojedinih grupacija u kompoziciji ne zaostaju nipošto ni za ponajboljima od tadašnjih suvremenih slikara. Uživao je velik ugled u Veneciji. Radio je i bakropise i rezao hladnom iglom ponajviše prema crtežima Parmigianinovim.

MOLENAER, Jan Miense

Haarlem (?) oko 1610. — Haarlem 15. IX. 1668.

Holandska škola XVII. st. (Amsterdam).

Slikao portrete i genre isprva u Haarlemu, a kasnije u Amsterdamu potpada pod utjecaj djela Rembrandta i Adriaena van Ostade. Živio je i radio u rodnom gradu, u Heemstede (1636.—1647.), u Amsterdamu, a kasnije opet u Heemstede. U njegovu stvaranju razlikuju se dvije faze: ranija, koju sačinjava manji broj djela različne tematike, koja su originalnija i brižno izvedena. Za kompozicije ga inspirira Dirk Hals. U drugoj fazi radi portrete manjeg formata u clair-obscuru. U toj fazi djela su mu brojnija. Kolorit mu je živ i topao, kompozicija u nekoliko među sobom povezanih grupa.

MOLIJN, Pieter de

London 1595. — Haarlem 23. III. 1661.

Holandska škola XVII. st. (Haarlem).

Njegovo flamansko podrijetlo daje mu pravac u izboru motiva. Godine 1616. primljen je u ceh sv. Luke u Haarlemu i uskoro izabran dekanom ceha. Njegov mladenački stil povezan je s načinom Abrahama Bloemaert. Uz Cornelisa de Vroom on je na čelu pejsažista haarlemske

škole. Slika pejsaže, prizore u krčmi, poljske radove, a figuralni su mu prikazi rijetki. Služi se prigušenim tonovima smeđe, zelene i žute boje. U crtežu je ostao veći broj pejsaža uz vodu, zimskih i gorskih pokrajina. Izveo je četiri pejsaža s figurama u bakropisu.

MORONI, Giovanni Battista

Albino (Bergamo) oko 1525. — Bergamo 5. II. 1578.

Škola Cinquecenta: Bergamo.

Kao mladić (oko 1540.—1549.) uči kod Alessandra Bonvicini-Moretta i slika uglavnom oltarske slike. Značajniji su dio njegova opusa dokumentarni portreti, koji pokazuju njegovo uživljavanje u duševni život prikazane osobe. Suvremenici, među njima i Tiziano, koji je utjecao na njegova djela, smatraju ga za najboljeg portretistu sjeverne Italije. Vjerodostojno prikazuje obraz, kostim i predmete, koji okružuju njegove modele — uglavnom građane. Svoje portrete intonira sa tri glavna tona: tamno smeđe, ružičasto i sivo.

ORSI da Novellara, Lelio

Novellara oko 1511. — Novellara 3. V. 1587.

Škola Cinquecenta u Emiliji.

Uči kod nepoznatog slikara, vjerojatno u Reggio Emilia, gdje se prvi put spominje kao slikar. Rana djela slika na Correggiov način, a u zrelim djelima sretno spaja rasvjetu Correggiovih slika s likovima, koji su blizi načinu firentinskih i rimskih manirista XVI. st. U toj sintezi realizira fantastičan prostor izmjenjujući blještave plohe svijetlih boja s tamnim mjestima. Kompozicije njegovih slika originalne po zamisli, dinamične su i približuju se dinamici baroka. Radio je u Novellari kao dvorski slikar Gonzaga, u Rimu i u Parmi. Uz Correggija i Parmigianina najznatniji je slikar XVI. st. u Emiliji.

OSTADE, Adriaen Jansz van

Haarlem 1610. — Haarlem u travnju 1685.

Holandska škola XVII. st. (Haarlem).

U sedamnaestoj godini ulazi u Halsov atelier, kasnije se razvija pod dojmovima Brouwerova slikarstva, a svoje djelovanje završava približavanjem Rembrandtovu načinu. Slika genre, mrtve prirode i portrete u malom formatu toplim tonovima. Seljački se život na njegovim slikama odrazuje realistički, iskreno i simpatično. Velik broj njegovih učenika i sljedbenika prelazi u maniru.

PACCHIAROTTO, Giacomo

Siena 1474. — Viterbo 1540. (?)

Sienska škola Cinquecenta.

Učio je u radionici Mattea da Siena. Vremenski je posljednji majstor, koji je zadržao tradiciju sienskog slikarstva, a da nije pao pod utjecaj svog suvremenika Sodome. Stoga neki smatraju njegove radove za retardaciju u razvoju sienske umjetnosti Cinquecenta. Bernardino Fungai i Francesco di Giorgio Martini reflektiraju se u njegovim figurama, dok se Pacchiarotto za paysage inspirira na Beatu Angelicu. Njegove slike odlikuju se umjerenošću, pravilnim odmjeravanjem boje i rasvjete i točnošću izvedbe.

PALAMEDES, Antonie zvan Stevers (Stevaerts, Stevens)

Delft 1601. — Amsterdam u studenomu 1673.
Holandska škola XVII. st. (Amsterdam).

Slikar društvenih scena (genre) i portreta. U početku njegova slikarskog rada poučava ga M. Mierevelt u Delftu, a kasnije Frans i Dirk Hals u Haarlemu. Član je slikarskog ceha u Delftu, gdje je radio do posljednjih dana života slikajući prizore iz građanskog društva.

PALMA il giovane, Jacopo (Jacopo Nigreti)

Venezia 1544. — Venezia 1628.
Venecijanska škola Cinquecenta.

Uči kod svoga oca Antonija Nigreti, a vjerojatno i kod Tiziana. Rana djela radi u Urbinu i u Rimu, gdje upoznaje maniriste Michelangelova kruga. Od 1563. g. stalno slika u Veneciji, pod jakim utjecajem Tintoretta. Poslije požara u Duždevoj palači radi tamo, kao najznatniji slikar, većinu zidnih slikarija. Njegove su oltarske slike posljednji znatni radovi te vrste u Veneciji nakon Tintoretta, Veronesa i Bassana.

PALMEZZANO, Marco di Antonio

Forlì 1456. (?) — Forlì 1538.

Umbrijsko-firentinska škola na prijelazu Quattrocenta u Cinquecento.

Formirao se ugledajući se u svog zemljaka Melozza, povodeći se za njim u linearnoj perspektivi, i prešao je postepeno na način Bellinijeve škole. Snažan u ornamentici, ne doseže svoje crtačke sposobnosti bojom, zbog toga njegove slike daju često dojam ukočenog i rustičnog. Izveo je velik broj oltarskih slika, osobito za svoj rodni grad. U Forlìju je slikao i zidne slikarije za crkve.

PANNINI, Giovanni Paolo

Piacenza 1691. ili 1692. — Roma 21. X. 1765.
Škola rimskog baroka.

Učitelji su mu bili Andrea Lucatelli i Benedetto Luti. Isprva radi kao dekorator i kao slikar freska u rimskim palazzima. Kasnije njegov rad označuju motivi iz antike (fantastične ruševine) i velike kompozicije, koje prikazuju najznačajnije događaje suvremenog Rima.

PATENIR (Patenier, Patinir), Joachim de

Dinant oko 1480. — Antwerpen 5. X. 1524.
Flamanska škola renesanse (Antwerpen).

Majstor slikarskog ceha u Antwerpenu. Primio smjernice za slikarski rad od Boscha, Gerarda Davida i Quentina Mattsys, s kojim zajednički radi. Godine 1521. posjećuje ga Dürer. Njegove slike karakterizira preciznost u detalju, isključenje svih dekorativnih elemenata i klasična čistoća kompozicije. Figure, koje stavlja u prvi plan, gleda iz ptičje perspektive. Prvi slikar u historiji umjetnosti, koji metodički prilazi slikanju krajine, gradeći dubinu u tri boje: smeđoj, zelenoj i modroj.

PESELLINO, Francesco di Stefano

Firenze oko 1422. — Firenze 29. VII. 1457.

Škola firentinskog Quattrocenta.

Djed Giuliano Pesello bio je slikar. Sam Pesellino se vjerojatno školovao kod fra Filippa Lippi, od kojega prima iskustva i poglede na umjetnost Beata Angelica. Udjela na njegovu umjetničkom razvoju imali su Masaccio i Domenico Veneziano. Smrt u tridesetim godinama života spriječila je tog slikara, da razvije svoj lični stil. Njegove slike s religioznim motivima, ponajviše izvedene u malim formatima besprijekornom tehnikom, živahnošću i paletom djeluju kao minijature.

PIAZZETTA, Giovanni Battista

Venezia 13. II. 1682. — Venezia 28. IV. 1754.

Kasni venecijanski barok.

Otac mu je kipar Jacopo da Pederobba. Slikanje je učio kod Antonija Mulinari, a kasnije kod G. M. Crespija, čiji se utjecaj pokazuje u Piazzettinim djelima. Najznačajniji njegovi radovi, a ti su malobrojni, nastali su u Veneciji, gdje je bio ravnatelj Akademije. Značajna i ozbiljna umjetnička ličnost u posljednjoj epohi venecijanskog slikarstva. Utjecao je na Tiepola, a na nj su utjecali J. Liss, Strozzi, Feti i Sebastiano Ricci. Slikao je slike alegorijskog i religioznog sadržaja s blagim kontrastima svijetla i sjene, koji se pretapaju u toplom venecijanskom koloru.

PIER FRANCESCO FIORENTINO

Firenze (?) 1444. (?) ili 1445. (?) — oko 1500.

Firentinska škola druge polovine Quattrocenta.

Prema tradiciji sin je slikara Bartolomea di Donato. Vjerojatno je učenik Benozza Gozzoli. Njegova slikarska radionica, koja je bila u okolici San Gimignana, proizvela je mnoštvo slika s likom madone, koje su bile namijenjene kućnoj pobožnosti. Na tim se slikama ponavljaju kompozicijske sheme i likovi, koji su često preuzeti od fra F. Lippija. Utjecaji slikarstva B. Gozzolija, Nerija di Bicci, Castagna i Baldovinettija nisu bili dovoljno snažni, da izmijene nevješt i tvrdi stil toga majstora ni u njegovim samostalno zasnovanim slikama. Njegova umjetnost nosi oznake zakašnjenja među suvremenim slikarima u Toskani.

PINTURICCHIO, Bernardo di Betto, zvan

Perugia 1454. (?) — Siena 11. XII. 1513.

Umbrijska škola Quattrocenta.

Vjerojatno je započeo školovanje kod Fiorenza di Lorenzo, da nastavi svoj razvoj pod vodstvom Perugina. S Peruginom slika freske na pobočnim stijenama Sikstinske kapele. Radi u Orvietu, Spellu, Perugiji i Sieni. Neobično je plodan slikar; njegova su djela raskošna i dekorativna. U skladanju boja i u kompoziciji, kao i u tematici svojih zidnih slikarija (napose u Appartamento Borgia u Vatikanu i u sienskoj Libreriji, gdje prikazuje život Pija II.) razvija svoju invencioznost i daje maha fantaziji. Njegovi ciklusi zidnih slikarija, kao i manje slike imaju dokumentarno značenje.

PIRANESI, Giovanni Battista

Mogliano di Mestre 4. X. 1720. — Roma 9. XI. 1778.

Kasnobarokni rimski grafičar.

Sam sebe naziva venecijanskim arhitektom, iako se (osim urbanističkog rješenja jednog rimskog trga) isključivo bavio grafikom i u toj grani likovnog stvaranja dao najbolje radove svog vremena. Zucchi i Lucchesi poučavali su ga u arhitektonskom umijeću. Došavši u Rim sprijateljio se sa Salvijem i Vanvitellijem. Crta i gravira spomenike starog Rima (ciklus »Antichità Romane«). Ciklusi njegovih grafika služe kao uzor cijelom nizu arhitekata XVIII. st. Njegov ciklus »Carceri« rezultat je rada na perspektivnim zadacima i poznavanja antikne arhitekture. Posljednji je od talijanskih umjetnika, koji su iz provincije odilazili u Rim, da upoznaju klasično graditeljstvo.

PITATI, Bonifazio de', zvan Bonifazio Veronese (Bonifazio Veneziano)

Verona oko 1487. — Venezia 19. X. 1553.

Venecijanska škola Cinquecenta.

S roditeljima se vjerojatno u dječačkoj dobi preselio iz Verone u Veneciju. Učio je u radionici Palma Vecchija, pa zato njegov stil pokazuje jak utjecaj majstorova slikarstva. Dokumenti potvrđuju njegov boravak u Veneciji do 1528. g. Oko 1540. g. dosegao je vrhunac u svome stvaranju. Kasnije surađuju mnogobrojni njegovi učenici kod izvedbe njegovih slika, pa se gubi jedinstvenost i povezanost. U dekorativnim slikama i svetačkim grupama (»Sacre conversazioni«) velikog formata u slobodnoj kompoziciji skuplja se više likova u prostranom pejsažu ili u bogatom intérieru. Jedno su vrijeme pogrešno dijelili Bonifazijeve radove na tri slikara imenom Bonifazio.

POELEMBURGH, Cornelis van, zvan Brusco i Satiro

Utrecht oko 1586. — Utrecht 12. VIII. 1666.

Holandska škola XVII. st. (Utrecht).

Nakon naukovanja kod Abrahama Bloemaert odlazi u Italiju. Priklonio se Elsheimerovu, a kasnije i Raffaellovu načinu slikanja. Živi i radi neko vrijeme u Londonu na poziv Karla I. Pohađao ga je Rubens, a van Dyck ga je portretirao. Uz portrete i slike religioznog sadržaja glavni su dio njegova opusa alegorije i mitologijski motivi arkadijskog smjera.

PORDENONE, Giovanni de Sacchis, il, zvan Curticello i Regillo

Pordenone oko 1484. — Ferrara 1539.

Venecijanska škola Cinquecenta.

Počeo je obrazovanje kod slikara iz Tolmezza u rodnom mjestu. Slijedio je kasnije Giovannija Bellini i Giorgiona. Radeći postao je originalan majstor jake imaginacije. Bogatom i toplom bojom slika kompozicije i velike herojske prizore. Unatoč tome zadržava pučki ukus. Naročito se istakao u freskalnom slikarstvu, kod čega se inspirira djelima Michelangela. Ponajviše slika po biblijskim motivima na pripovjedački način.

POURBUS, Frans stariji

Brugge 1545. — Antwerpen 19. IX. 1581.

Flamanska škola renesanse.

Slikar portreta i historijskih prikaza. Učio slikarsko umijeće kod Fransa Floris u Antwerpenu. Njegova djela po kompoziciji su srodna Florisovim, ali se razlikuju po intenzivnijim bojama.

PRUD'HON, Pierre Paul

Cluny (Saône-et-Loire) 4. IV. 1758. — Paris 16. II. 1823.

Škola francuskog klasicizma.

Iz zidarske porodice, odrastao u siromaštvu. U atelieru Devosga u Lyonu brzo napreduje i 1780. g. odlazi na akademiju u Pariz. Godine 1782 dobiva rimsku nagradu. Canova ga u Rimu upućuje u umjetničkoj prošlosti Italije. Kao uzore odabire Prud'hon Correggia i Pietra da Cortona. Godine 1789. vraća se u Francusku. Isprva živi u bijedi. Od 1791. do 1822. gotovo bez prekida izlaže u Salonu. Godine 1794. počinje slikati portrete. Radi historijske kompozicije i postaje pretečom romantizma. Njegov clair-obscur i mekani crtež najavljuju romantizam. Slavu su mu donijeli portreti i dekorativni panneaui.

PSEUDO-PIER FRANCESCO FIORENTINO

Radi u drugoj polovini XV. st.

Firentinska škola Quattrocenta.

Anonimni je firentinski slikar, koga B. Berenson spominje kao autora čitavog niza slika, koje su se zbog gotovo identičnog načina slikanja pogrešno pripisivale Pier Francescu Fiorentinu. Vješt je slikar cvijeća, kopirao je i kompilirao likove fra Filippa Lippi, Pesellina i njihovih sljedbenika.

QUERFURT, August

Wolffenbüttel 1696. — Wien 1761.

Njemački slikar baroka.

Učio kod svog oca Tobije i Georga Ph. Rugendasa. Slikao je prikaze bitaka na način Bourguignona i Rugendasa i lovačke scene. Najveći formati su mu prikazi bitaka kod Beograda i kod Hochstadta. Godine 1752. izabran je počasnim članom bečke Akademije.

REYNOLDS, Sir Joshua

Plympton-Earls (Devonshire) 16. VII. 1723. — London 23. II. 1792.

Engleska škola georgijanske epohe.

Najznačajnija umjetnička ličnost XVIII. st. u Engleskoj. Učitelj mu je Thomas Hudson. Na putovanju Sredozemnim morem zadržao se neko vrijeme u Rimu. Putuje Francuskom, Belgijom, Holandijom, Italijom i Njemačkom i svuda studira starije majstore (slikare renesanse i baroka). Oslobađa se spona ekskluzivnosti engleskog slikarstva. Njegov rad je vrlo opsežan; pretežno je slikao portrete. Kao predsjednik Royal Academy održao je petnaest govora, u kojima razlaže svoj pogled na estetiku umjetnosti.

RIBERA, Jusepe de (nazvan lo Spagnoletto)

Játiva (kod Valencije) 12. I. 1589. — Posilippo 2. IX. 1652.
Španjolsko-napuljska škola Seicenta.

U domovini ga poučava Francisco Ribalta. Došavši mlad u Napulj pada pod utjecaj Caravaggija; kontrast svijetla i sjene ističe još jače od Caravaggija, služeći se svojim načinom postavljanja namaza boje. Kasnije utječu na nj Correggio i venecijanski majstori. Preko njegova rada ponovo se javlja mistični religiozni zanos i potencirana dramatika. Njegove figure lebde u ekstazi prožetoj realističkim izrazom.

RIGAUD, Hyacinthe

Perpignan 20. VII. 1659. — Paris 29. XII. 1743.
Škola francuskog baroka.

Iz porodice neuglednih slikara španjolskog podrijetla. Studira slikarstvo u Montpellieru i Lyonu. Godine 1681. dolazi u Pariz i nakon kratkog vremena osvaja prvu nagradu za slikarstvo. Odustaje od studija u Rimu i daje se na slikanje portreta. U toj grani slikarstva postiže uskoro prvenstvo među svojim suvremenicima, zahvaljujući prirođenom osjećaju za psihološki realizam. Portretira pet kraljeva i velik broj najznačajnijih ličnosti svog vremena povodeći se u kompoziciji za van Dyckom.

ROBBIA, Luca della

Firenze 1399. ili 1400. — Firenze 10. II. 1482.
Firentinski kipar Quattrocenta.

Začetnik je nove grane u plastici šarene glazirane majolike, koja je u radovima samog Robbije, članova njegove porodice i njihovih učenika doživjela najizrazitija ostvarenja. Figure u reljefu obično su bijele boje na modroj pozadini, uokvirenoj festonima i girlandama (u žutoj, zelenoj i ljubičastoj boji). Neiscrpljiva je njegova snaga variranja iste teme, uglavnom prikaza Marije s Isusom, koju prihvaća i cijeli niz njegovih sljedbenika. Istom vještinom radio je u mramoru i lijevao figure od željeza. Njegovi likovi imaju intiman i ljudski karakter.

ROSA, Salvatore

Arenella (Napoli) 21. VI. 1615. — Roma 15. III. 1673.
Škola napuljskog baroka.

Isprva mu je učitelj D. A. Greco, a kasnije njegov šurjak Fracanzone. Vjeruje se, da je započeo učenje u radionici Riberinoj, a kasnije je usavršavao svoje umijeće u Bologni, Parmi i Veneciji. Radio je u Napulju, gdje je 1665. primljen u slikarski ceh, zatim u Rimu, a od 1692. do 1702. u Španiji kao dvorski slikar. Dosjetljiv i svestran, taj je umjetnik bio pjesnik i grafičar, a u slikarstvu je imao najviše uspjeha u pejsažima i scenama bitaka.

ROSSELLI, Cosimo

Firenze 1439. — Firenze 7. I. 1507.
Firentinska škola Quattrocenta.

Potječe iz porodice, koja je dala nekoliko slikara i arhitekata. Isprva radi s Nerijem di Bicci. Njegova prva djela svjedoče o utjecaju

koji su vršili na tadašnju firentinsku generaciju slikara Baldovinetti, Domenico Veneziano i Pollaiolo. Godine 1481. pozvan je u Rim, gdje izvodi zidne slikarije na pobočnim stijenama Sikstinske kapele. Godine 1484. vraća se u Firenzu, i tu slika freske, ali se uglavnom daje na slikanje slika za sakralne namjene u manjim formatima. Često su ga pozivali kao stručnjaka u žirije kod natječaja za umjetnička djela. Tipični je predstavnik firentinskog Quattrocenta. Njegove su značajke: jaka kontura, svijetli tonovi, vitke figure sanjarskog izražaja.

ROSSELLO DI JACOPO FRANCHI

1376. — Firenze 10. VIII. 1456.
Firentinska škola prve polovice Quattrocenta.

Uči vjerojatno kod Mariotta di Nardo. Iluminirajući rukopise zajedno s ornamentistom M. Torellijem razvio je odlike slikara-minijaturista, koje se očituju na svim njegovim slikarskim radovima. Nezahvaćen umjetničkim strujanjima prve polovice Quattrocenta, razvio je svoj stil, bliz nastojanjima kasnih gotičara Lorenza Monaca, G. da Fabriana i Biccija di Lorenzo. Slika po Toskani oltarske slike i fresko slikarije.

SAINT-OURS, Jean Pierre

Genève 4. IV. 1752. — Genève 6. IV. 1809.
Francuska škola klasicizma.

Školski drug Davidov u Vienovu atelieru. Godine 1780. dobiva prvu nagradu. Živi do 1792. u Rimu, a zatim se seli u rodni grad. Vanjski je član Francuske akademije od 1803. g. Slikar genra, kompozicija iz antike i realističkih portreta.

SASSETTA, Stefano di Giovanni

Siena 1392. — Siena 1450. ili 1451.
Sienska škola Quattrocenta.

Učitelj mu je Paolo di Giovanni Fei, ali jače utječu na Sassettu predstavnici novogotičkog smjera (Masolino, Paul de Limbourg i Pisanello). Najznačajniji je, najdarovitiji i najutjecajniji slikar sienske škole prve polovine Quattrocenta. U mnogobrojnim slikama i religioznim prikazima u pejsažu spaja poetički osjećaj s naturalističkim shvaćanjem. Tehničkom savršenstvu i uravnoteženoj, katkad i smjeloj kompoziciji, pridružuje se bogat kolorit, koji uz zlatnu pozadinu predstavlja jednu od posljednjih manifestacija talijanskog gotičkog slikarstva. Svi značajniji sienski slikari kasnije faze Quattrocenta prošli su kroz njegovu radionicu.

SCHÄUFFELEIN, Hans Leonhard

Nürnberg prije 1490. — Nördlingen između 1538. i 1540.
Njemačka švapska škola XVI. st.

Slikao je i gravirao biblijske prikaze i portrete. Živio je u Nürnbergu i radio zajedno s Dürerom do 1505. g. Boravio je u Tirolu, u Augsburgu, a od 1515. g. do smrti u Nördlingenu. U svojim slikama malog formata spaja religiozni motiv sa genrom.

SELLAIO, Jacopo di Arcangelo del

Firenze 1442. — Firenze 12. XI. 1493.

Firentinska škola druge polovine Quattrocenta.

Nadimak »Sellaio« nosi po ocu, koji je bio sedlar. Vasari smatra, da mu je učitelj bio fra Filippo Lippi. Na njegov slikarski rad utječu Ghirlandaio i Botticelli. Godine 1460., 1472. i 1473. spominje se u dokumentima kao član »Compagnia di san Luca« u Firenzi. Od 1480. g. imao je zajedničku radionicu s Filippom di Giuliano. Uz oltarske slike, koje ostavljaju dojam smirenosti, naslikao je nekoliko madona, koje kleče, i niz trijumfa i alegorija, u kojima se njegova fantazija i kompozicija oslobađaju od spona, koje im nalaže religiozno slikarstvo. Likovi su mu plastični, paysage prozračan, u pozadini su pećine i vitka stabla.

SELLIER, Charles François

Nancy 25. XII. 1830. — Nancy 26. XI. 1882.

Francuska škola realizma.

Slikao genre i mitološke prikaze. Uči kod Le Borgna i Léona Cogniet. Godine 1857. dobiva rimsku nagradu. Bio je ravnatelj crtačke škole i konzervator muzeja u Nancyju.

SOLARIO, Andrea (Andreas Mediolanensis)

Milano (?) oko 1460. — oko 1520.

Škola Cinquecenta u Milanu.

Iz porodice Solario (Solari), koja je dala niz umjetnika. Dokumentima je dokazano, da je radio 1495.—1522. g. U najranijoj fazi njegova rada ukrštavaju se reminiscencije na Leonarda i na flamanske i venecijanske slikare. U portretima se ugledao u Bellinija i Alvisa Vivarini, u svojim madonama ugleda se u boji i kompoziciji na Leonarda, a u kasnijoj svojoj fazi napušta kolorizam i gradi svoje slike u nekoliko prigušenih tonova. U Francuskoj je radio kao kipar, i tamo se približio flamanskom izrazu, upoznavši radove suvremenih flamanskih umjetnika.

TENIERS, David mlađi

Antwerpen u prosincu 1610. — Bruxelles 25. IV. 1690.

Flamanska škola baroka (Antwerpen).

Poučavao ga je otac David Teniers stariji, kasnije utječu na njegov rad Rubens i Brouwer. Slika portrete i historijske scene, a najznačajniji su njegovi prikazi flamanskog seljačkog života, koji se odlikuju anegdotičnošću, realizmom i bogatstvom palete. Njegov rad u toj grani slikarstva je nepregledan. U tim slikama kritikom i satirom popraćuje događaje flamanskog seljačkog života. Imao je mnoštvo sljedbenika i imitatora. U Bruxellesu je bio dvorski slikar kneza Leopolda Willema i Don Juana d'Austria.

TINTORETTO, Jacopo Robusti, il

Venezia u rujnu 1518. — Venezia 31. V. 1594.

Venecijanska škola druge polovine Cinquecenta.

Nadimak nosi po ocu, koji se bavio bojadisanjem (tintore). Učio je u školi Tizianovoj, ali radi odviše samostalno, pa je uskoro napušta. Prima velike narudžbe, od kojih je najveća ciklus sv. Marka u Gran

Scuola di San Rocco. Inspirirao se radovima Bonfazija Veronese, Parmigianina i Medulića-Schiavone. Radi za vladu (Palazzo Ducale) i crkvu sv. Marka. Njegov opus je golem: biblijski prikazi, alegorije, historije, velik broj portreta i množina crteža, anatomskih skica, nacrta za kompozicije. U njegovim ostvarenjima, rađenim širokim zahvatom i neiscrpljivim mogućnostima u kompoziciji udružuje se Tizianov kolorizam sa snagom Michelangela. U toku svog neumornog i intenzivnog rada elementarnom snagom izbacuje jednokratni i jedinstveni svijet oblika, kojemu je likovni sadržaj velika sinteza baroka. Sav dinamičan daje venecijanskom slikarstvu najsnažniju dionicu čitavog razvoja. Njegovom se pojavom svršava jedna velika epoha talijanskog slikarstva, a otvara se druga, u kojoj će boja imati najvažniju ulogu.

TOMMASO DA MODENA (Tommaso di Cesare Bassi)

Radi 1484. — 1507. u Modeni.

Minijaturist bolonjske škole na kraju XV. st.

Slikao je minijature u koralnim knjigama crkve san Petronio u Bologni, a za Ercola I. Este je u Ferrari izveo vjerojatno jedan dio minijatura za veliki Brevijar.

UTILI DA FAENZA, Giovanni Battista

Rodio se u Faenzi. — Faenza oko 1515.

Firentinska škola druge polovine Quattrocenta.

Učio je vjerojatno u radionici A. Verrocchija. Prvo je vrijeme radio u Firenci u zajednici s Benedettom Ghirlandaio i tu se priklonio slikarskom krugu Domenika Ghirlandaio. Veći dio brojnih oltarskih slika izveo je u Firenci i okolici i raširio je Ghirlandajov način po Emiliji. Odlikuje se izrazitom karakterizacijom pojedinih lica.

VERONESE, Paolo Caliari, il

Verona 1528. — Venezia 18. IV. 1588.

Venecijanska škola druge polovine Cinquecenta.

Školovanje je započeo u Veroni kod Antonija Badile. Boraveći u Mantovi upoznao je radove Giulija Romana, koji su znatno utjecali na formiranje njegova stila. Nakon povremenih kraćih zadržavanja u Vicenzi i Padovi, prelazi 1553. g. u Veneciju i u tom gradu razvija svestrano slikarsko djelovanje kao slikar biblijskih, historijskih i mitologijskih prikaza, snažnih portreta i velikog broja dekorativnih slikarija (u ulju i u tehnici al fresco). Uz Tintoretta i Tiziana njegovo slikarstvo je najjače utjecalo na formiranje barokne venecijanske škole. Radio je za crkvu San Sebastiano, Palazzo Ducale, crkve, plemićke dvorce (najistaknutiji rad je villa Barbaro u Masèru), a njegove slikarije za Libreriju donijele su mu priznanje Tizianovo. Zbog uvođenja suvremenih motiva u jednu od njegovih »večera« iz života Kristova, došao je u sukob s inkvizicijom. U tim »Cenama« on prikazuje venecijanski život na kraju stoljeća, kao što ga Carpaccio pokazuje na početku. Njegov izraziti i osobiti osjećaj za bogati ukras uz blještavi kolorit venecijanskog slikarstva, koji je u njegovim djelima, što se tiče kolora, dostigao svoj vrhunac, čine Veronesa jednim od prvaka među dekoraterima čitavog svjetskog slikarstva.

WICAR, Jean Baptiste Joseph

Lille 2. I. 1762. — Roma 27. II. 1834.

Francuska škola klasicizma.

U Lillu uči crtež, a nastavlja studij kod Lebasa i Davida, koga prati u Rim. U nekoliko mahova boravi kraće vrijeme u Francuskoj, a živi u Rimu i Napulju, gdje radi gravure prema slikama i kipovima. Uz niz portreta naslikao je veći broj kompozicija sakralnog i mitološkog karaktera. Kolekciju umjetnina, nabavljenih u Italiji, darovao je muzeju u Lillu.

LITERATURA

O UMJETNINAMA U GALERIJI

ARSLAN Wart, I Bassano, Bologna 1931.

BARTSCH Adam, Le peintre — graveur, Vol. XVI, Wien 1818.

BENESCH Otto, Grenzprobleme der oesterreichischen Tafelmalerei (Wallraf-Richartz Jahrbuch, N. F. I, Frankfurt a. M. 1930).

BENESCH Otto, Zu Veronese und Tintoretto (Belvedere, Wien 1929, 330—334).

BERENSON Bernhard, Italian pictures of the Renaissance, a list of the principal artists and their works with an index of places, Oxford 1932.

BERENSON Bernardo, Pitture italiane del rinascimento. Catalogo dei principali artisti e delle loro opere con un indice dei luoghi, Milano 1936.

BERENSON Bernhard, Quadri senza casa (Dedalo XII, Milano—Roma 1932, 695).

BRUNŠMID Josip, Strossmayerova galerija slika (Savremenik XII, Zagreb 1917, 152—166).

CENT—TRENTE CHEFS D'OEUVRE DE L'ART FRANÇAIS. Paris 1937.

CLÉMENT-CARPEAUX Louise, La vérité sur l'oeuvre et la vie de J. B. Carpeaux, Paris 1934, Vol. I.

DELOGU Giuseppe, Italienische Malerei, Zürich 1948.

DORIVAL Bernard, La peinture française, Paris 1948.

ESCHOLIER Raymond, Le baron Gros (L'Illustration, Noël 1936).

ESCHOLIER Raymond, Gros, ses amis et ses élèves, Paris 1936.

ESCHOLIER Raymond, La peinture française du XIXe s. Vol. I.: De David à Géricault, Paris, 1941.

FLORIAN-PARMENTIER, Carpeaux, Paris 1910.

FRANCOVICH Géza de, Benedetto Ghirlandaio (Dedalo VI, 720).

FRIEDLÄNDER Max J., Altniederländische Malerei, Berlin—Leyden 1924—1937.

FRIMMEL Theodor von, Die Sammlung Henriette von Klarwill (Blätter für Gemäldekunde, Wien 1908).

FRIZZONI Gustavo, La Pinacoteca Strossmayer nell'Accademia di scienze ed arti in Agram (L'arte VII, Roma 1904, 425—440).

GRONAU Georg, Giovanni Bellini (»Klassiker der Kunst« 36, Berlin 1930).

HERMANN H. Julius, Zur Geschichte der Miniaturmalerei am Hofe der Este in Ferrara. Stilkritische Studien (Jahrbuch der Kunsthistorischen Sammlungen des allerh. Kaiserhauses XXI, Wien 1900, 101—118).

HERRIOT Edouard, Sous l'olivier, Paris 1930.

KNIEWALD Dragutin, Zagrebački liturgijski kodeksi XII.—XV. st. (Croatia Sacra, X, Zagreb 1940).

KRŠNJAVI Izidor, Byzantski dyptichon u Štrosmajerovoj galeriji (Glasnik Društva umjetnosti II—1, Zagreb 1886).

KRŠNJAVI Izidor, Još nešto o byzantskom dyptichonu (Glasnik Društva umjetnosti II—2, Zagreb 1886).

KRŠNJAVI Izidor, Pogled na razvoj hrvatske umjetnosti u moje doba (Kolo MH I, Zagreb 1905).

LECOMTE Georges, La vie héroique et glorieuse de Carpeaux, Paris 1928.

LOSSKY Boris, L'art français en Yougoslavie (Annales de l'Institut français de Zagreb II, Zagreb 1938, 375—425).

LUNAČEK Vladimir, Strossmayerovom galerijom (Vienac XXXV, Zagreb 1902).

MARLE Raymond van, Development of the italian schools of painting I—XVIII, The Hague 1923.—1937.

PONCHEVILLE André M., Carpeaux, Paris 1928.

PALLUCCHINI Rodolfo, Contributo alla biografia di Federico Bencovich (Atti del R. Istituto Veneto di scienze ed arti XVIII—2, Venezia 1933/4).

PALLUCCHINI Rodolfo, Profilo di Federico Bencovich (La critica d'arte I, Firenze 1935/6).

REY Léon, Conférence à la Société de l'art français, Paris 1935.

REY Léon, Tableaux français au Musée de Zagreb (Gazette des Beaux-Arts LXXVII, Paris 1935, 289—294).

RIDOLFI Carlo, Le maraviglie d'arte, Venezia 1648. (Novo izdanje u redakciji Detleva von Hadeln, Berlin 1914).

R(udolf). M(aixner)., Le marquis de Piennes. Mécène de la Galerie Strossmayer de Zagreb (Annales de l'Institut français de Zagreb IV, Zagreb 1940).

SARRADIN Édouard, Carpeaux, Paris 1927.

SCHNEIDER Artur, Glovićevi crteži (Hrv. Revija X, Zagreb 1937, 449—454).

SCHNEIDER Artur, Prilozi za rasuđivanje slika u akademijskoj galeriji Strossmayerovoj, II—1. Toskanska škola (Savremenik 1910 i posebni otisak).

SCHNEIDER Artur, Strossmayer kao sabirač umjetnina (Spomenica o pedesetoj godišnjici Strossmayerove galerije, Zagreb 1935, 51—64).

SCHNEIDER Artur, Uz Benkovićeve slike (Hrv. Revija X, Zagreb 1937, 385—387).

SUIDA Wilhelm, Trecento-Studien (Monatshefte für Kunstwissenschaft VII, 1914).

TÉREY Gabriel de, An unknown picture by the master of the Virgo inter virgines (Burlington Magazine, London 1927, 297—298).

TRUHELKA Ćiro, Strossmayerova galerija slika (Vienac XVI, Zagreb 1884. 684—687, 718—719, 734—735).

TURQUAN Joseph, Madame Récamier, Paris 1928.

VENTURI Adolfo, Storia dell'arte italiana, Milano ,1901—1936.
VORŠAK Nikola, Dvie slike iz Galerije Štrosmajerove (Vienac, Zagreb, 1873).
* *, Andrija Medulić (Glasnik Društva umjetnosti I-1, Zagreb 1885).
* *, Još dvie ploče od slonove kosti u Strossmayerovoj Galeriji (Glasnik Društva umjetnosti II-2, Zagreb 1886).
* *, Slika Giovanna da Fiesole (Glasnik Društva umjetnosti III, Zagreb).

Galerijska djela spomenuta su u više navrata u

HRVATSKOJ ENCIKLOPEDIJI [Hrvatskoj Enciklopediji] Zagreb 1940/5, u člancima D Kniewalda (D. K-d), A. Schneidera (A. Sch.).
THIEME-BECKER, Allgemeines Künstlerlexikon (Leipzig 1908—1947).

KATALOZI IZLOŽBA, NA KOJIMA SU BILE IZLAGANE UMJETNINE GALERIJE

Chêfs-d'oeuvre de l'art français. Palais national des arts, Paris 1937.
Exposition: Portraits du siècle II. École des Beaux Arts, Paris 1885.
Gros, ses amis et ses élèves. Petit Palais, Paris 1936.
Izložba suvremene francuske grafike i tapiserije, Zagreb 1940.
Jeroen Bosch. Noord nederlandsche primitieven. Boijmans Museum, Rotterdam 1936.
Königin Hortense — Ausstellung, Arenenberg (Thurgau) 1938.
La peinture française au XIXe siècle, Beograd 1939.

LITERATURA O GALERIJI

KATALOG kulturnohistorijske izložbe grada prigodom tisućgodišnjice Hrvatskog kraljevstva 925.—1925., Zagreb 1925.
SCHNEIDER Artur, Strossmayer kao sabirač umjetnina (Spomenica o pedesetoj godišnjici Strossmayerove Galerije, Zagreb 1935, 51-64).
TÉREY Gabriel — MANOJLOVIĆ Gavro, Restauracija Strossmayerove galerije slika (Ljetopis JAZU, svez. 40, Zagreb 1927 i posebni otisak, Zagreb 1927).

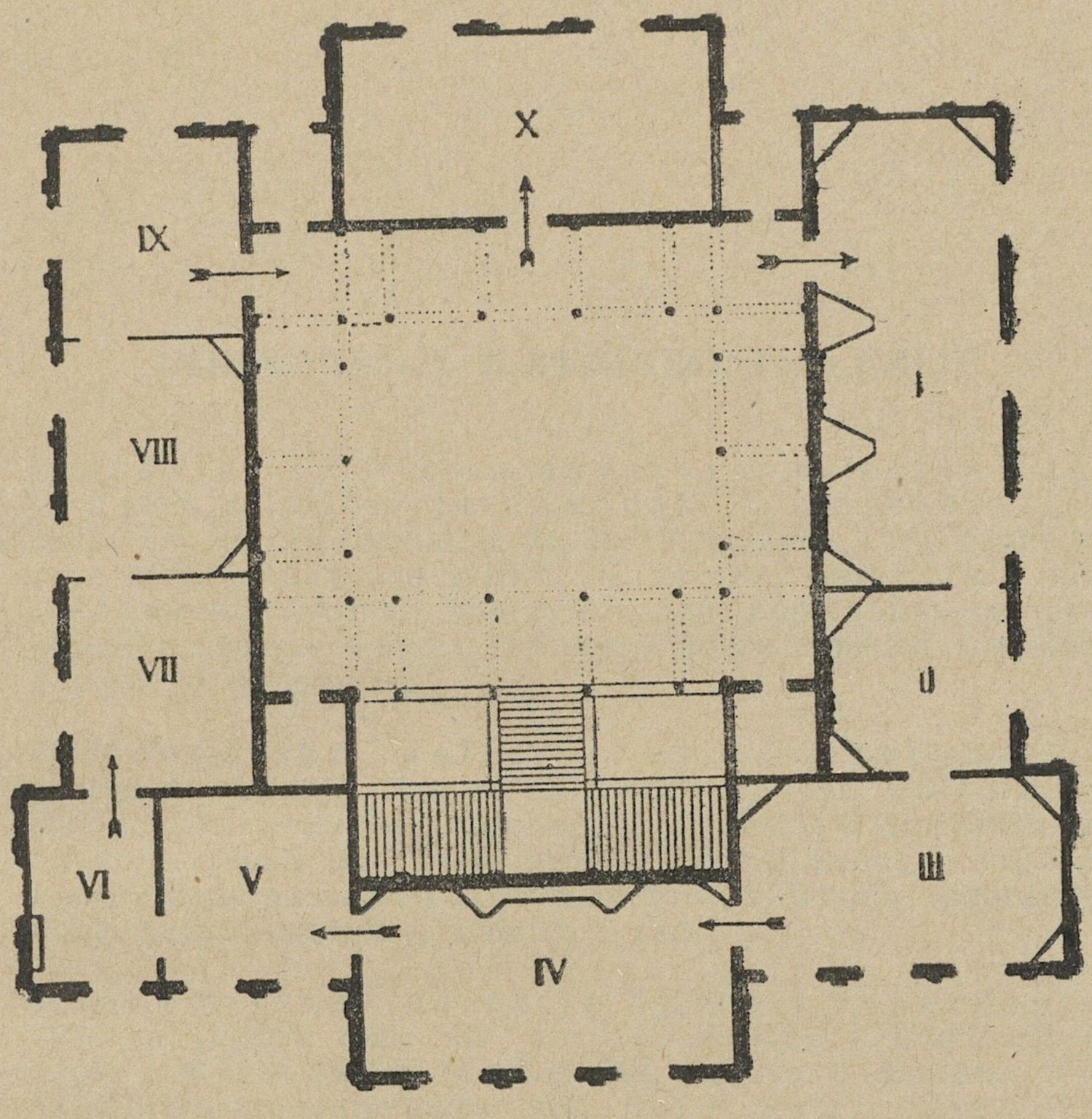

RASPORED DVORANA

I. RANA RENESANSA
II. TALIJANSKE ŠKOLE XV. VIJEKA
III. TALIJANSKE ŠKOLE XV. I XVI. VIJEKA
IV. RENESANSA
V. MAJSTORI BAROKA
VI. MAJSTORI KASNOG BAROKA
VII. HOLANDSKI I FLAMANSKI MAJSTORI I ŠKOLE SREDNJE EVROPE
VIII. FLAMANSKA I HOLANDSKA ŠKOLA
IX. FRANCUSKI MAJSTORI XVII.—XIX. STOLJEĆA
X. DVORANA POVREMENIH IZLOŽBA

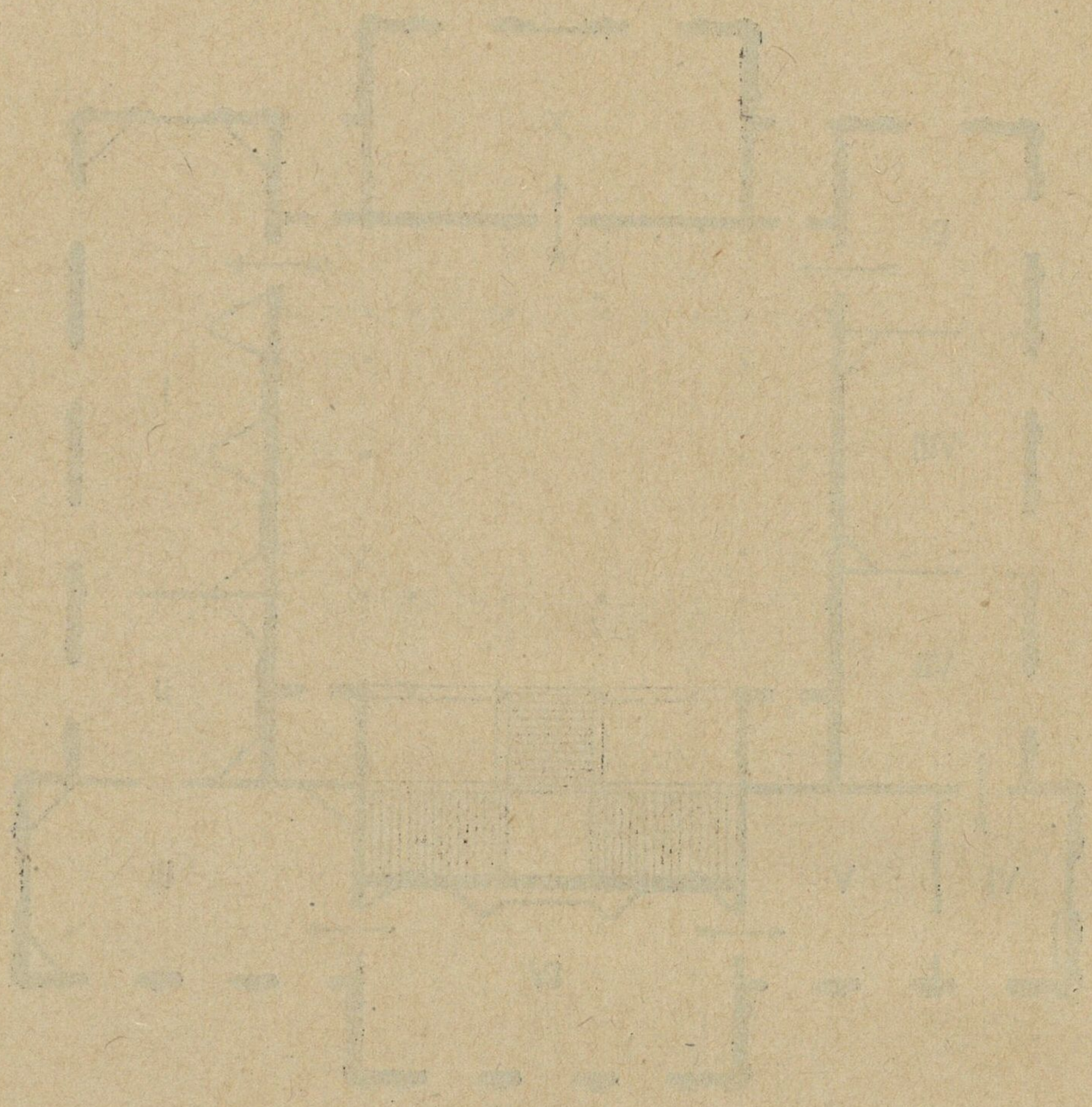

DOSADAŠNJI KATALOZI GALERIJE

I. Sbirka slika Strossmayerove galerije Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb 1885., 16°, str. 90. Sastavili dr. Iso Kršnjavi i Ćiro Truhelka. Ovo prvo izdanje kataloga bilježi 256 brojeva umjetničkih predmeta i 6 izložbenih dvorana. Numeracija teče neprekidno, bez obzira na pojedine dvorane i škole. Formati i mjere objekata nisu označene. Atribucije djelomične.

II. Akademijska galerija Strossmayerova. Drugo prerađeno izdanje. Zagreb 1891., 16°, str. 151. Uredio dr. Franjo Rački. U katalogu je zabilježen 291 objekt, u 6 izložbenih dvorana, od kojih svaka ima svoje brojeve. Mjera nema, a atribucije su upotpunjene na osnovu Strossmayerova materijala (popratna pisma dobavljača, ekspertize, namire i računi).

III. Akademijska galerija Strossmayerova. Treće izdanje. Zagreb, 1895., 16°, str. 159. Katalog priredili dr. Milivoj Šrepl i Nikola Mašić. Nabraja 353 objekta, 6 dvorana, u kojima je provedena numeracija opet kao u prvom izdanju kataloga. Mjera nema, a u atribucijama označeni su manji ispravci.

IV. Akademijska galerija Strossmayerova. 4. izdanje. Zagreb 1911., 16°, str. XVIII. + 136. Katalog priredio dr. Josip Brunšmid. Nabraja 455 objekata, 6 dvorana. Način numeriranja isti kao u trećem izdanju, ali su po prvi put označene mjere. Korigiranje atribucija.

V. Akademijska galerija Strossmayerova. 5. izdanje. Zagreb 1917., 16°, str. XVI + 150. Nabraja 481 objekt, 6 dvorana numeriranih na isti način kao u četvrtom izdanju. Mjere označene, atribucije s manjim ispravcima.

VI. Akademijska galerija Strossmayerova. 6. izdanje, priredio dr. Petar Knoll. Zagreb 1922., 16°, str. 208. U katalogu je zabilježeno 498 objekata u 6 dvorana. Katalog ima povijesni uvod s natpisom »Slikarske škole zastupane u Galeriji«, na osnovu čega je provedena i numeracija dvorana. Mjere označene, neznatne izmjene atribucija.

VII. Dodatak VI. izdanju kataloga Strossmayerove galerije. Zagreb 1926., 16⁰, str. 61. Nabraja 331 objekt. Od prijašnjih 6 dvorana stvoreno je novih dvanaest. Numeracije teku prema sobama, ali neprekidno. Mjere nisu označene. Atribucije dr. G. Térey-a.

VIII. Dodatak VI. izdanju kataloga Strossmayerove galerije. 2. izdanje. Zagreb 1932., 16⁰, str. 48. Bilježi 330 objekata, 12 dvorana. Način numeriranja isti kao u prijašnjem izdanju. Mjera nema. Atribucije znatno ispravljene.

IX. Katalog Strossmayerove galerije, I. talijanske škole. Zagreb 1939., 8⁰, str. 48 i 138. reprodukcija. Donosi sve objekte izložene u dvoranama I. do VI. Mjere označene. Atribucije ispravljene na osnovu najnovijih istraživanja. Sadržava još: predgovor, popis dosadašnjih kataloga Strossmayerove galerije i literaturu o Strossmayerovoj galeriji. Uredio dr. Artur Schneider.

X. Galerija Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb 1947., 8⁰, str. 108 i 68 reprodukcija. Nabraja 179 objekata preuređene Galerije, koji su smješteni u 10 dvorana. Mjere označene. Atribucije neispravljene. Sadržava još predgovor, literaturu o Galeriji, popis umjetnika, kojih su umjetnine izložene, te plan i raspored dvorana.

DVORANA POVREMENIH IZLOŽBA

BERNARDO BOBIĆ

BERNARDO BOBIĆ

umro 1693. ili 1698.

1 SVETI STJEPAN

Ulje, drvo, v. 1,115, š. 0,535 m.

Lit.: Kukuljević, Prvost. crkva 48, — Jiroušek, Bobić (Jut. list, 3. I. 1939.), — Tkalčić, Prvost. crkva 114.

Vlasništvo Dijecezanskog muzeja, Zagreb.

2 SCENA IZ ŽIVOTA MARIJE

Ulje, drvo, v. 1,700, š. 1,021 m.

Lit.: Jiroušek, Barok (Hrv. Enciklop. II, 250), — Jiroušek, Bobić (Jut. list, 3. I. 1939.), — Kukuljević, Prvost. crkva 29, 30, — Szabo, Umj. u našim ladanj. crkvama (II. izd. 30, 32), — Tkalčić, Prvost. crkva 69—70, — Weiss, Der Dom zu Agram 34.

Vlasništvo Dijecezanskog muzeja, Zagreb.

MEŠTAR ANTUN S PADOVE

oko 1533.

3 TRIPTIH

SV. JERONIM, BOGORODICA, KRIST I DONATOR, SVETI MUČENIK; LUNETA: BOG OTAC U GLORIJI

Tempera, platno, v. 0,790, š. 0,330; v. 0,790, š. 0,500; v. 0,790, š. 0,330 m; luneta v. 0,490, š. 1,280 m.

Vlasništvo župne crkve u Humu (Istra).

NIKOLA BOŽIDAREVIĆ
(NICOLAUS RAGUSINUS)

4 BLAGOVIJEST

Predella: 1. Dominikanci u crkvi, 2. Rođenje Isusa, 3. Dubrovački brod, 4. Poklonstvo trojice mudraca, 5. Krist, Marija, sv. Vlaho i čamac s dominikancima.

Kopija akad. slikara Josipa Resteka (1948/9). Original se nalazi u Dominikanskom samostanu u Dubrovniku.

Tempera, drvo, v. 1,713, š. 2,265 m., predella v. 0,386, š. 2,240 m.

Sign.:
NICCOLO
RAGUSEO
PINSE

Natpis:
ANO. DN
M. D. XIII. A. D.
XVI. MARCII
MARCO. D. BIAGIO
COLLENDICH PATRON
DI NAVE FECCE FARE
QUESTO ALTARE
ALLO HONORE DE
L ANUNCIATA

Lit.: Karaman, Umj. u Dalm. 164—167, — Kašanin, N. Božidarević (Umetnički pregled I, 37 s repr. na str. 36), — Kovač, Nicolaus Ragusinus (Beiblatt XI, 1917, 50), — A. Sch(neider), Božidarević (Hrv. Enciklop. III, 201—202 s repr. na tab. 19), — Westphal, Malo poznata slik. djela 54.

Bilješka: Peti redak natpisa glasi na originalu pogrešno DI NAVE FECCE FACE. Pogreška potječe od ranije restauracije, koju je izvršio restaurator, koji nije bio vješt talijanskom jeziku. Na kopiji je ta pogreška ispravljena.

VICKO LOVRIN
(VINCENTIUS FILIUS LAURENTII)
radi oko 1500.

5 SVETI IVAN KRSTITELJ

Kopija akad. slikara Brune Bulića (1948) prema dijelu poliptiha iz Franjevačke crkve u Cavtatu.

Tempera, drvo, v. 0,948, š. 0,448 m.

Lit. (o poliptihu): Dudan, La Dalmazia II, tav. 234, — Karaman, Umj. u Dalm. 168, — Kovač, Nicolaus Ragusinus (Beiblatt XI, 1917, 50), — Westphal, Malo poznata slik. djela 54.

Atr.: Nikola Božidarević (Dudan).

BERNARDO BOBIĆ

umro 1693. ili 1698.

6 SUSRET MARIJE I ELIZABETE

Ulje, drvo, v. 1,651, š. 0,970 m.

Lit.: Jiroušek, Bobić (Jut. list, 3. I. 1939.), — Ž. J(iroušek, Barok (Hrv. Enciklop. II, 250), — Kukuljević, Prvost. crkva 29—30, — Szabo, Umj. u našim ladanj. crkvama (II. izd. 30, 32), — Tkalčić, Prvost. crkva 69-70, — Weiss, Der Dom zu Agram 34.

IVAN EISENHORDT

spominje se između 1680. i 1691.

7 PRIKAZANJE U HRAMU

Ulje, drvo, v. 1,654, š. 0,965 m.

Lit.: Jiroušek, Bobić (Jut. list, 3. I. 1939.), — Ž. J(iroušek, Barok (Hrv. Enciklop. II, 250), — Kukuljević, Prvost. crkva 29—30, — Szabo, Umj. u našim ladanj. crkvama (II. izd. 30, 32), — Tkalčić, Prvost. crkva 69-70, — Weiss, Der Dom zu Agram 34

BERNARDO BOBIĆ

umro 1693. ili 1698.

8 UZAŠAŠĆE BOGORODICE

Ulje, drvo, v. 1,652, š. 0,962 m.

Lit.: Jiroušek, Bobić (Jut. list, 3. I. 1939.), — Ž. J(iroušek, Barok (Hrv. Enciklop. II, 250), — Kukuljević, Prvost. crkva 29—30, — Szabo, Umj. u našim ladanj. crkvama (II. izd. 30, 32), — Tkalčić, Prvost. crkva 69-70, — Weiss, Der Dom zu Agram 34.

IVAN EISENHORDT

spominje se između 1680. i 1691.

9 NAVJEŠTENJE

Ulje, drvo, v. 1,645, š. 0,980 m.

Lit.: Jiroušek, Bobić (Jut. list, 3. I. 1939.), — Ž. J(iroušek, Barok (Hrv. Enciklop. II, 250), — Kukuljević, Prvost. crkva 29—30, — Szabo, Umj. u našim ladanj. crkvama (II. izd. 30, 32), — Tkalčić, Prvost. crkva 69-70, — Weiss, Der Dom zu Agram 34.

NEPOZNATI MAJSTOR
XV. st.

10 SVETI LEONARD POSJEĆUJE UTAMNIČENIKE

Fragment zidne slikarije iz stare crkve sv. Nikole u Krapini.
Fresko, ploča v. 0,930, š. 0,750 m.

BERNARDO BOBIĆ
umro 1693. ili 1698.

11 KRILNE SLIKE S OLTARA SV. LADISLAVA IZ ZAGREBAČKE KATEDRALE

Zatvorena krila
gore: Graditelj pokazuje nacrte crkve
Ladislav promatra srušenu crkvu
dolje: Hrvatski velikaši pred Ladislavom i Jelenom
Jelena moli pomoć Ladislava
Otvorena krila
gore: Ladislav predaje biskupu Duhu znakove biskupske časti
Ladislav u borbi s Kumanima
dolje: Ladislav se moli prije bitke
Ladislavova molitva
Ulje, drvo, pojedina ploča v. 1,660, š. 1,123 m.
Okvir Ivana Komerštajna iz 1690. g.

Lit.: Jiroušek, Bobić (Jut. list, 3. I. 1939.), — Ž. J(iroušek, Barok (Hrv. Enciklop. II, 250), — Ž. J(iroušek, Bobić (Hrv. Enciklop. II, 692—693), — Kukuljević, Prvost. crkva 23—24, — Szabo, Umj. u našim ladanj. crkvama (II. izd. 30, 32), — Tkalčić, Prvost. crkva 61, — Weiss, Der Dom zu Agram 34. — Katalog kulturno-historijske izložbe, Zagreb 1925, 70.

NEPOZNATI MAJSTOR
XV. st.

12 DIJELOVI DVAJU LIKOVA

Fragment zidne slikarije iz stare crkve sv. Nikole u Krapini.
Fresko, ploča v. 0,930, š. 0,750 m.

NEPOZNATI MAJSTOR

XV. st.

13 SVETAČKI LIKOVI

Fragment zidne slikarije iz crkve sv. Jakoba u Očuri.
Fresko, ploča v. 0,680, š. 0,945 m.

BERNARDO BOBIĆ

umro 1693. ili 1698.

14 SLIKA S OLTARA SV. LADISLAVA IZ ZAGREBAČKE KATEDRALE

Ulje, drvo, v. 1,664, š. 0,957 m.
Lit.: Jiroušek, Bobić (Jut. list, 3. I. 1939.), — Ž. J(iroušek, Barok (Hrv. Enciklop. II, 250), — Ž. J(iroušek, Bobić (Hrv. Enciklop. II, 692—693), — Szabo, Umj. u našim ladanj. crkvama (II. izd. 30, 32), — Tkalčić, Prvost. crkva 61, — Weiss, Der Dom zu Agram 34, — Kukuljević, Prvost. crkva 23—24.
Vlasništvo Dijecezanskog muzeja, Zagreb.

15 SVETI KRISTOFOR

Ulje, drvo, v. 1,111, š. 0,531 m.
Lit.: Jiroušek, Bobić (Jut. list, 3. I. 1939.), — Kukuljević, Prvost. crkva 48, — Tkalčić, Prvost. crkva 114.
Vlasništvo Dijecezanskog muzeja, Zagreb.

KRATKI PODACI O UMJETNICIMA ČIJA SU DJELA IZLOŽENA

BOBIĆ, Bernardo

Hrvatski slikar, živio u II. polovici XVII. stoljeća, a umro između 1693. i 1698. g. Vlastoručno se potpisuje BERNHARDT BOBICH.

Bobić je bio zagrebački građanin, a kako pokazuje gruntovni iskaz imao je kuću u Gornjem Gradu. I on je valjda poput slikara Mauera imao svoju slikarsku radionicu, koju je kao »pictor« vodio.

Bobićeva umjetnička djelatnost je mnogostruka. On je glavna umjetnička ličnost hrvatskog baroka zagrebačkog kruga, majstor polihromator kipova i dekorater oltara u zagrebačkoj katedrali.

Prve njegove slike izvedene su za pročelje stare kaptolske vijećnice, koja je sagrađena 1674-5, a porušena 1877. g. Zajednički sa slikarom I. Eisenhordtom, zatim Bobić je polihromirao Marijin Oltar (u desnoj kapeli Katedrale), koji je izveo oko 1688. g. majstor stolar i drvorezbar Matijaš Erlmon. Nekoliko godina kasnije na suprotnoj strani drugi majstor, Ivan Komerštajn izveo je oltar kralja Ladislava visok 12 m, komponiran kipovima i slikama. Dva njegova krila naslikao je 1691. g. Bernardo Bobić. Prikazane su scene iz života ovog kralja-sveca, onako kako ih daju naši povjesničari Bobićevi savremenici P. Ritter Vitezović i J. Ratkaj. To djelo je najvrijedniji dokument za studij i ocjenu Bobića majstora i slikara. Bogat pozlatarskim i polihromatorskim iskustvom Bobić je slikar izvanredne živosti koji baroknu dekorativnost (često šematiziranu) umije egzaltirati do jednog stvarnog izraza. Bobić je među prvima umjetnicima našeg razvoja, koji je suživljen sa slikarskom materijom duboko i organski, umio kroz okvire stila iznijeti svoj bogati temperamenat i sretno naslućeni profil. Pripisuju mu se također i slike na oltaru Sv. Dionizija u crkvi Sv. Katarine u Zagrebu.

BOŽIDAREVIĆ, Nikola

Hrvatski slikar umro 1517., zvan Nicolaus Ragusinus.

Starinom sa otoka Lopuda Božidarevićeva porodica bila je porodica slikara: Božidar Vlatković — otac, don Ivan — brat Nikolin, Blaž — brat Nikolin, Kristofor — Blažev sin.

Prvi učitelj Nikoli Božidareviću bio je njegov otac. Zatim je radio kod dubrovačkog slikara Petra Ognjanovića. Iz ugovora s ovim slikarom moglo bi se razabrati, da je Božidarević krenuo na školovanje u Ve-

neciju. Jednim drugim ugovorom može se zaključiti da je nakon mnogo godina opet u Dubrovniku. Iza tog slijede druge vijesti o njemu, dok napokon isprava od 12. I. 1518. spominje Božidarevića već kao mrtvog (Kovač).

Božidarevićeva likovna problematika je neobično bogata i osjetljiva. To je majstor, koji umije, kako to pokazuje pejsaž u »Navještenju« slikati prostor najrazvijenijom metodom perspektive: atmosferom. No, istovremeno on zna toj perspektivi iskorištavati sav smisao i čar njenih starih i primitivnih stanja. Boja mu je venecijanska, ali naročitog karaktera topline. Osobito kad Božidarević slika likovnim aranžmanom, kako se viklo zateći kod Vivarinija ili Crivellija, onda se osjeća, kako Božidarević kao originalan majstor suvereno i svjesno vlada svojom materijom.

VICKO LOVRIN

Hrvatski slikar kraja XV. početkom XVI. stoljeća.

Vicko Lovrin je sin slikara Lovre Marinova iz Kotora (djelovao 1455.—1477. Među dubrovačkim slikarima, koji su u svojoj slikarskoj djelatnosti još podržavali karakteristične elemente ranijeg načina građenja slike (zlatna pozadina). Vicko Lovrin je najizrazitija i najsvježija pojava.

Izveo je 1509. g. poliptih u Cavtatu, a 1510. g. freske u samostanu kod Trebinja.

ZIDNO SLIKARSTVO SJEVERNE HRVATSKE

Zidno slikarstvo hrvatskog Srednjeg vijeka nastalo je s podizavanjem, a nestajalo sa razvaljivanjem i pustošenjem crkava, samostana i opatija u Hrvatskoj i Slavoniji. Najstariji popisi gornjohrvatskih župa iz g. 1334. i 1501. mogu donekle poslužiti kao prvi nacrt rasporeda arhitekture u ovim krajevima. Francuska benediktinska i cisterstitska misija osim tlocrta prenijela je sigurno, kao što je slučaj u Ugarskoj (L. Gall) k nama tehnološke i ikonografske kanone i iskustva svojih jakih religioznih i umjetničkih centara.

U Timotejevoj kapeli katedrale u Zagrebu nalaze se počeci razvoja našeg zidnog slikarstva (XIII. stoljeće), koje će uspjeti do XVI. stoljeća uza sve spriječavanje i uništavanje ratovima te nepogodama svih vrsta održati svoj život sad noseći više biljeg stranih utjecaja a sad sve sretnije pokazujući znakove svoje vlastitosti.

LITERATURA

O UMJETNINAMA, KOJE SU IZLOŽENE U DVORANI POVREMENIH IZLOŽBA

DUDAN Alessandro, La Dalmazia nell' arte italiana, Milano 1921/2.

JIROUŠEK Željko, Barok (Hrvatska Enciklopedija II, Zagreb 1941, 241—251).

JIROUŠEK Željko, Bernardo Bobić (Jutarnji list 3. I. 1939.).

KARAMAN Ljubo, Umjetnost u Dalmaciji, XV. i XVI. vijek; Zagreb 1933.

KAŠANIN Milan, Nikola Božidarević (Umetnički pregled I, 34-38).

KOVAČ Karl, Nicolaus Ragusinus und seine Zeit. Archivalische Beiträge zur Geschichte der Malerei in Ragusa im XV. und der ersten Hälfte des XVI. Jahrhunderts (Beiblatt zum Jahrbuch des Kunsthistor. Institut der K. K. Zentral-Kommission für Denkmalpflege XI, Wien 1917).

KUKULJEVIĆ-SAKCINSKI Ivan, Prvostolna crkva zagrebačka, Zagreb 1856.

SCHNEIDER Artur (A. Sch.), Božidarević Nikola (Nicolaus Ragusinus), (Hrvatska Enciklopedija III, Zagreb 1942, 201—203).

SZABO Gjuro, Umjetnost u našim ladanjskim crkvama (Narodna starina, Zagreb 1929. i posebni otisak, Zagreb 1929).

SZABO Gjuro, Umjetnost u našim ladanjskim crkvama, II. izdanje, Jeronimska knjižnica 322, Zagreb 1930.

TKALČIĆ Ivan Krstitelj, Prvostolna crkva zagrebačka nekoć i sada, Zagreb 1885.

WEISS Karl, Der Dom zu Agram, Wien 1860.

WESTPHAL Doroteja, Malo poznata slikarska djela XIV. do XVIII. stoljeća u Dalmaciji (Rad Jugoslavenske akademije 258, umjetničkog razreda 2, Zagreb 1937, 15—60).

REPRODUKCIJE

Bartolomeo Caporali: Madonna sa svecima (Br. 1)

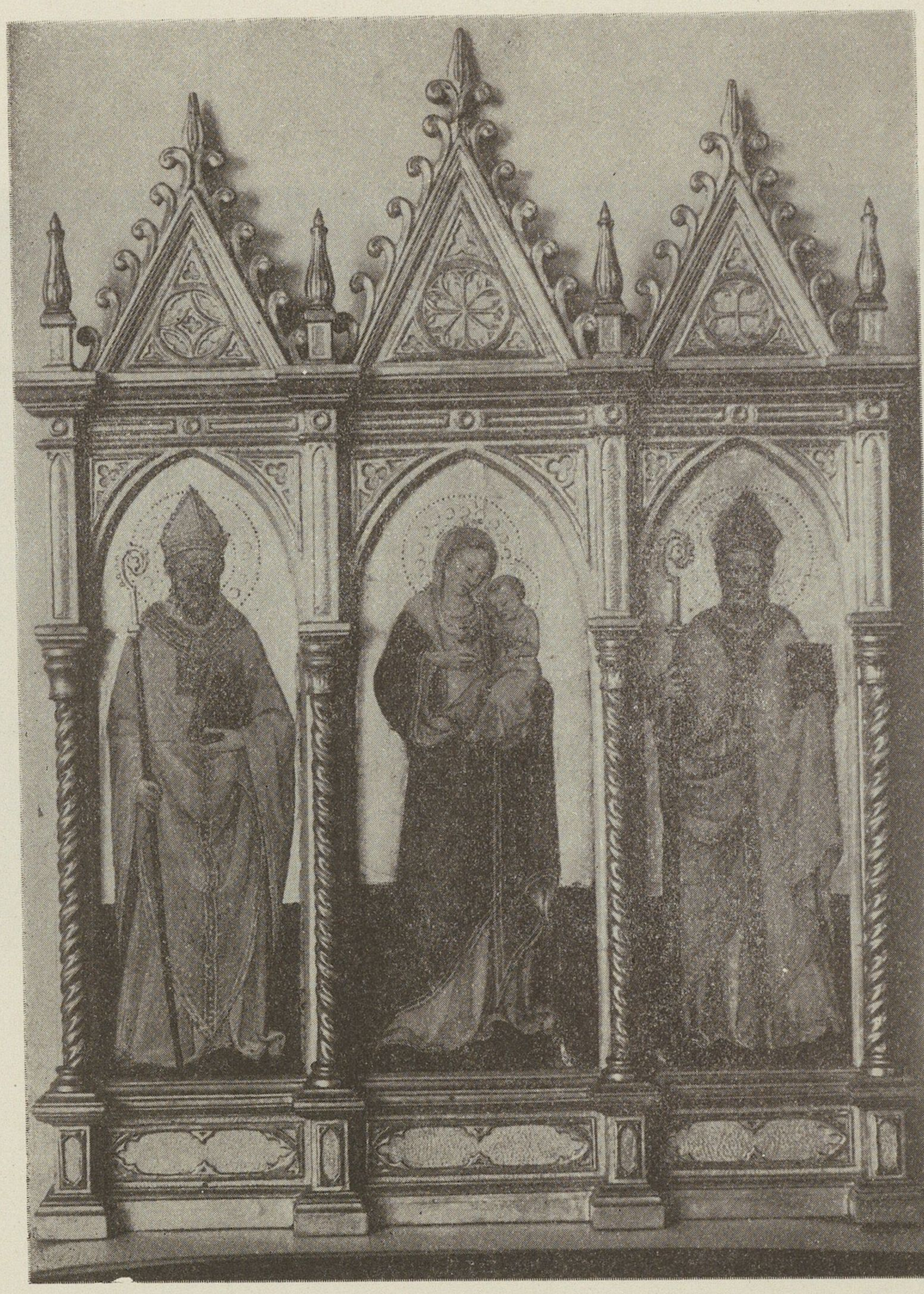

Rossello di Jacopo Franchi: Madonna s Isusom,
sv. Augustin i sv. Ambrozije (Br. 3)

Giovanni dal Ponte: Sv. Antun Pustinjak (Br. 2)

Karolinška sitna plastika: Bogorodica (Br. 5)

Bernardo Daddi: Kristovo raspeće (Br. 9)

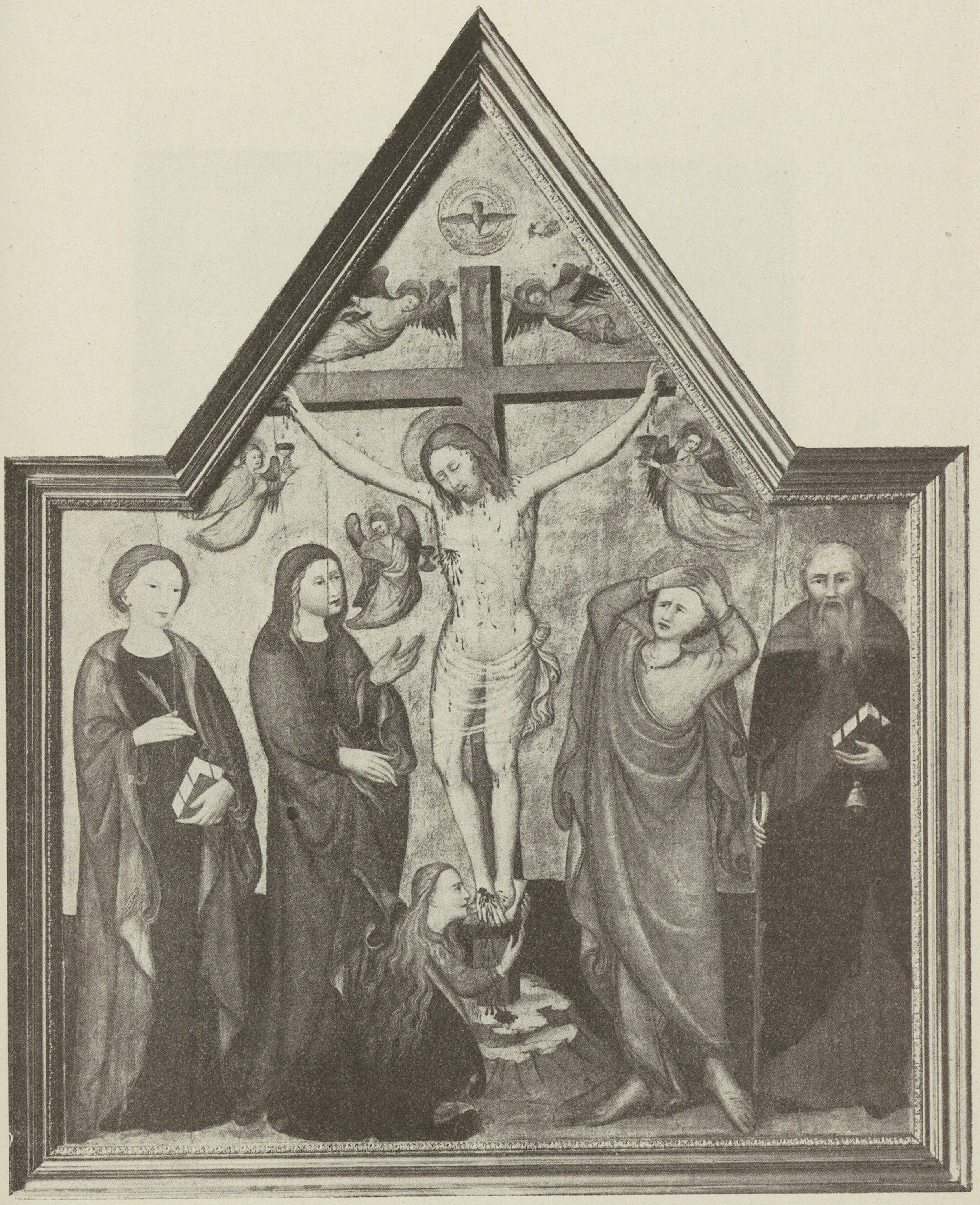

Škola ankonitanske marke XV. st.: Raspeti Krist i sveci (Br. 10)

Stefano di Giovanni Sassetta: Madonna s Isusom
i dva anđela (Br. 11)

Cosimo Rosselli: Madonna s Isusom i dva anđela (Br. 18)

Francesco Pesellino: Sv. Franjo Asiški (Br. 19)

Beato Angelico da Fiesole: Stigmatizacija sv. Franje. Smrt sv. Petra mučenika (Br. 20)

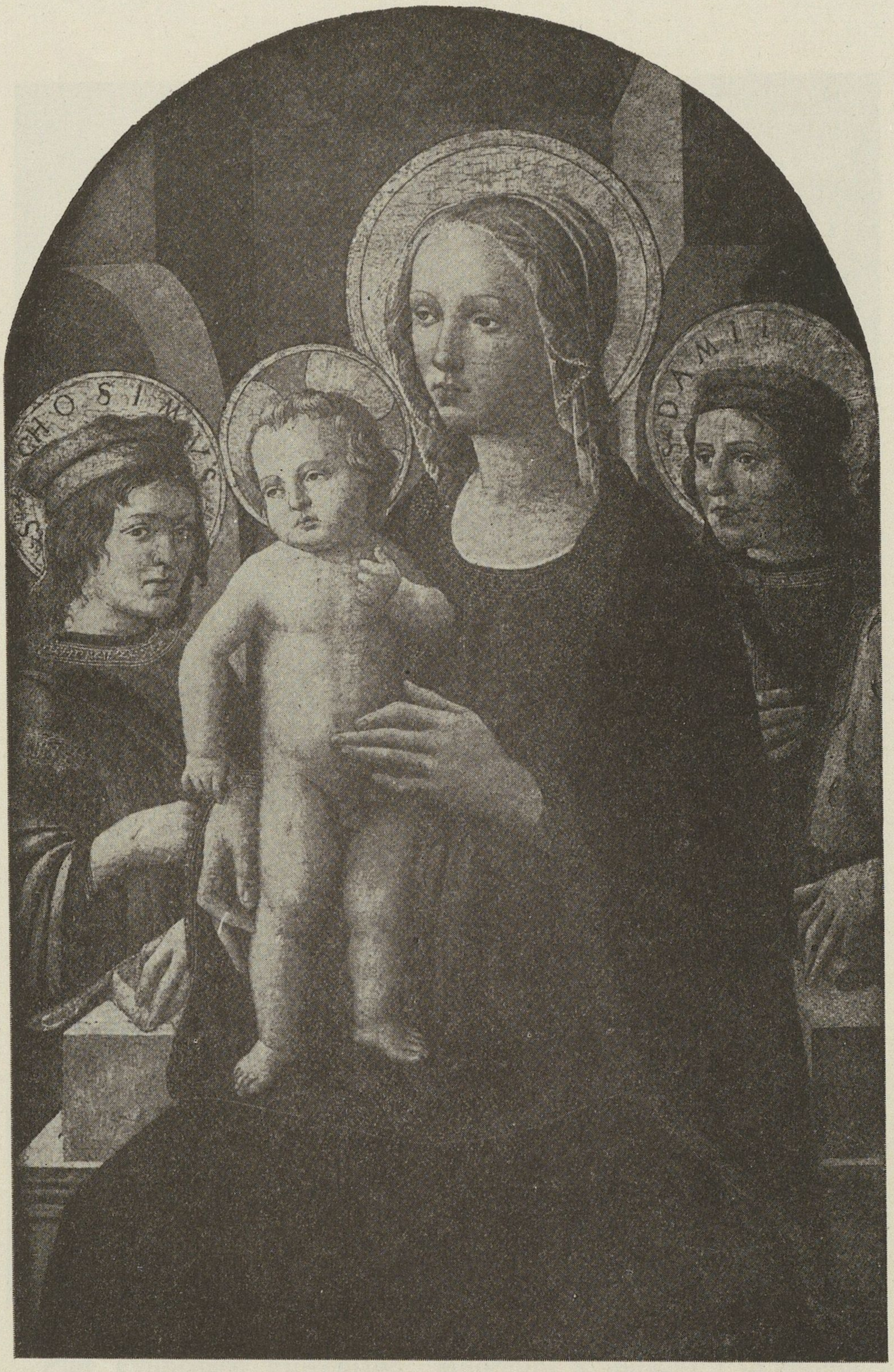

Cosimo Rosselli?: Madonna s Isusom, sv. Kuzma i Damjan
(Br. 22)

Pier Francesco Fiorentino: Madonna s Isusom i anđelima
(Br. 26)

Antoniazzo Romano: Anđeli. Sv. Kuzma (Br. 28, 30)

Eusebio da San Giorgio: Madonna s Isusom (Br. 32)

Radionica Filippina Lippi: Sveta porodica, mali sv. Ivan i sv. Margareta (Br. 33)

Vincenzo di Biagio Catena: Madonna s Isusom, sveci i donatorica (Br. 40)

Giovanni Battista Utili da Faenza: Madonna s Isusom,
sv. Franjo i sv. Bernardin (Br. 43)

Matteo da Milano?: Prizori iz života sv. Pavla (Br. 46)

Bernardino da Asola: Oplakivanje mrtvoga Krista (Br. 72)

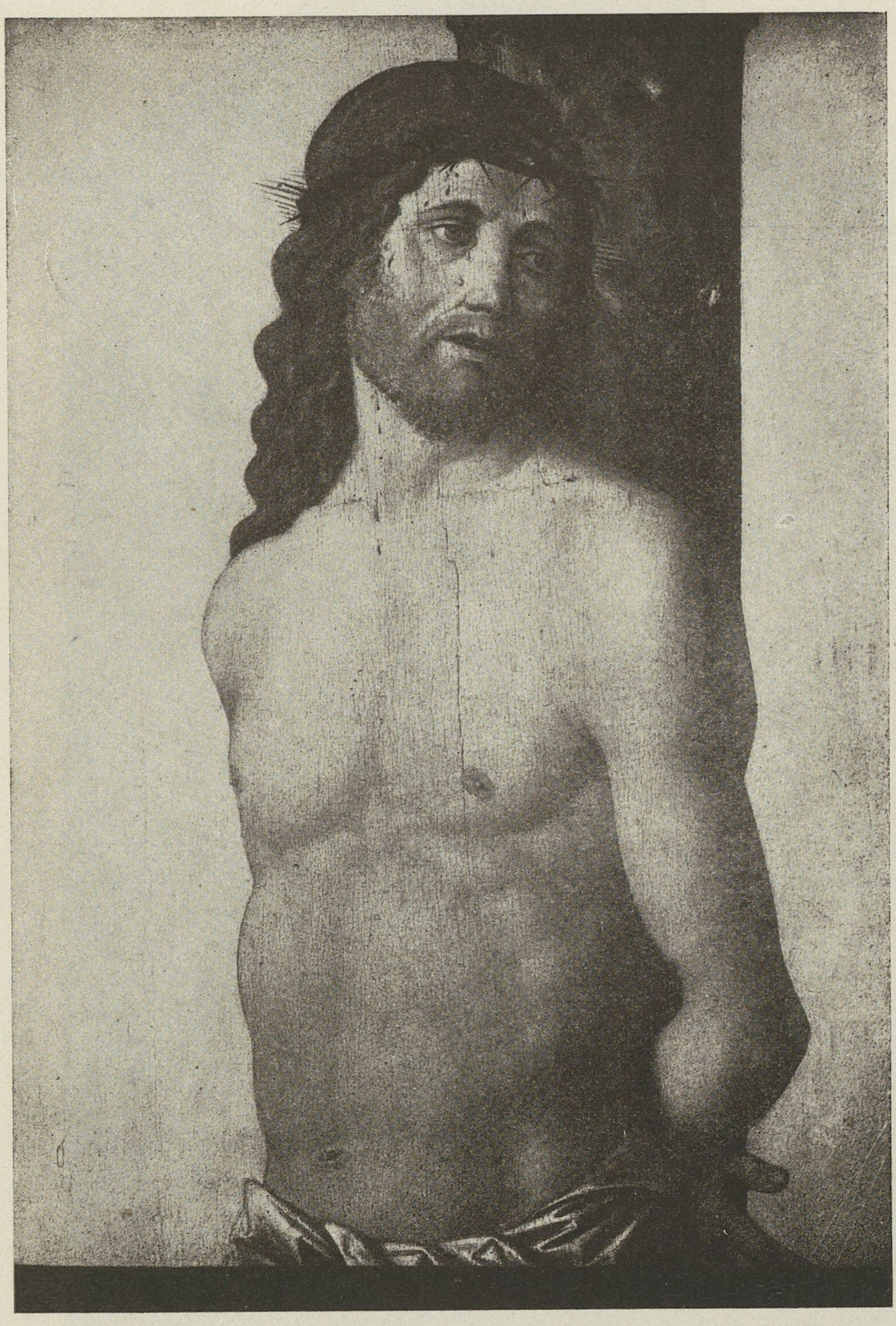

Filippo Mazzola: Ecce homo (Br. 73)

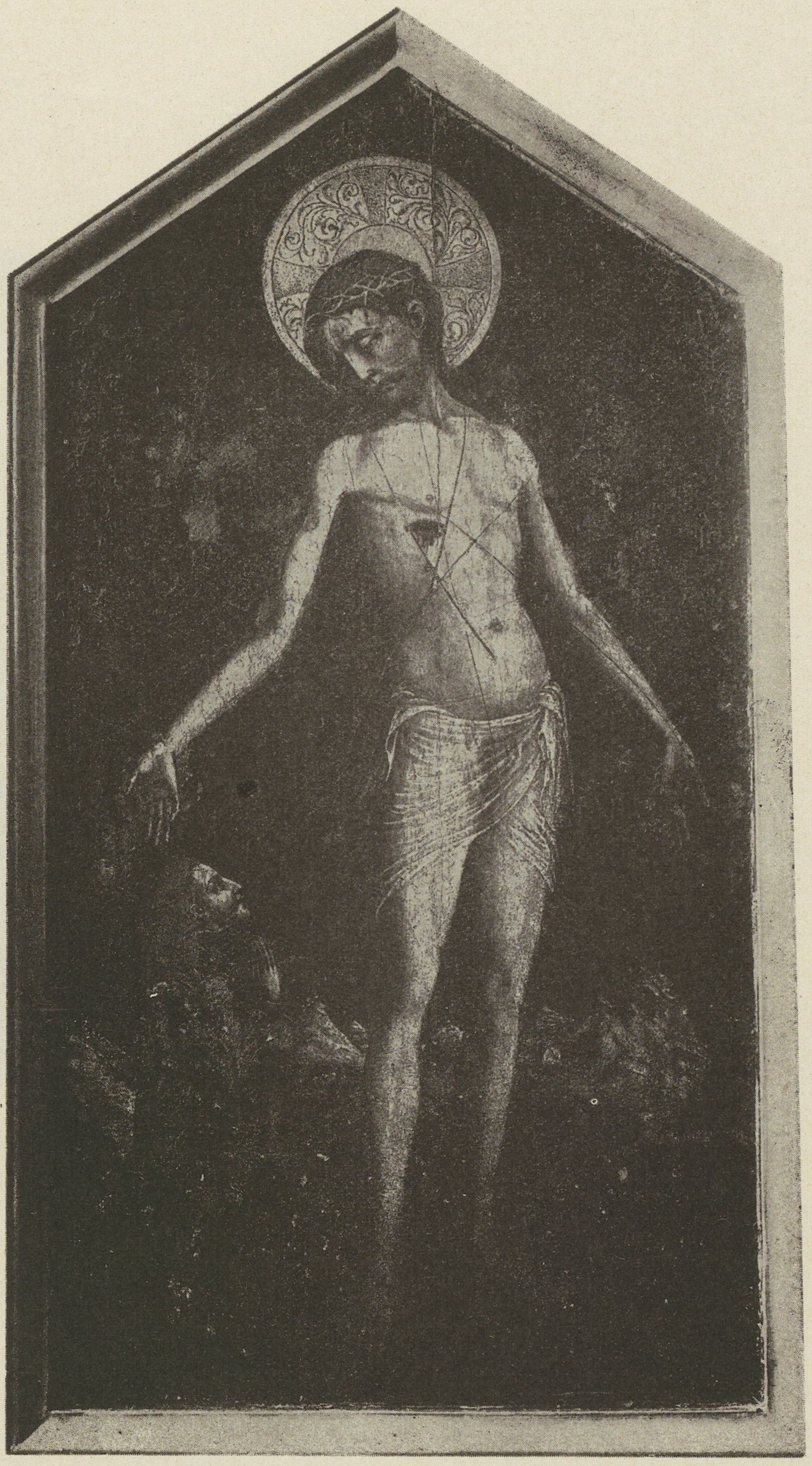

Venecijanski slikar XV. st.: Krist i donator (Br. 74)

Mariotto Albertinelli: Izgon Adama i Eve iz raja (Br. 80)

Giovanni Battista Cima da Conegliano: Sv. Nikola — Sv. Benedikt
(Br. 81)

Andrija Medulić-Schiavone: Narcis (Br. 88)

Andrija Medulić-Schiavone: Orfej (Br. 90)

Andrija Medulić-Schiavone: Anđeo (Br. 89)

Paolo Caliari il Veronese: Alegorija mudrosti i snage (Br. 91)

Paolo Caliari il Veronese: Krist i žena Zebedejeva (Br. 93)

(60. Tafel zum 4. Band.) Ernst Curtius, Attische Studien.

Gornjotalijanska škola XVI. st.: Portrait mlade gospođe
(Br. 94)

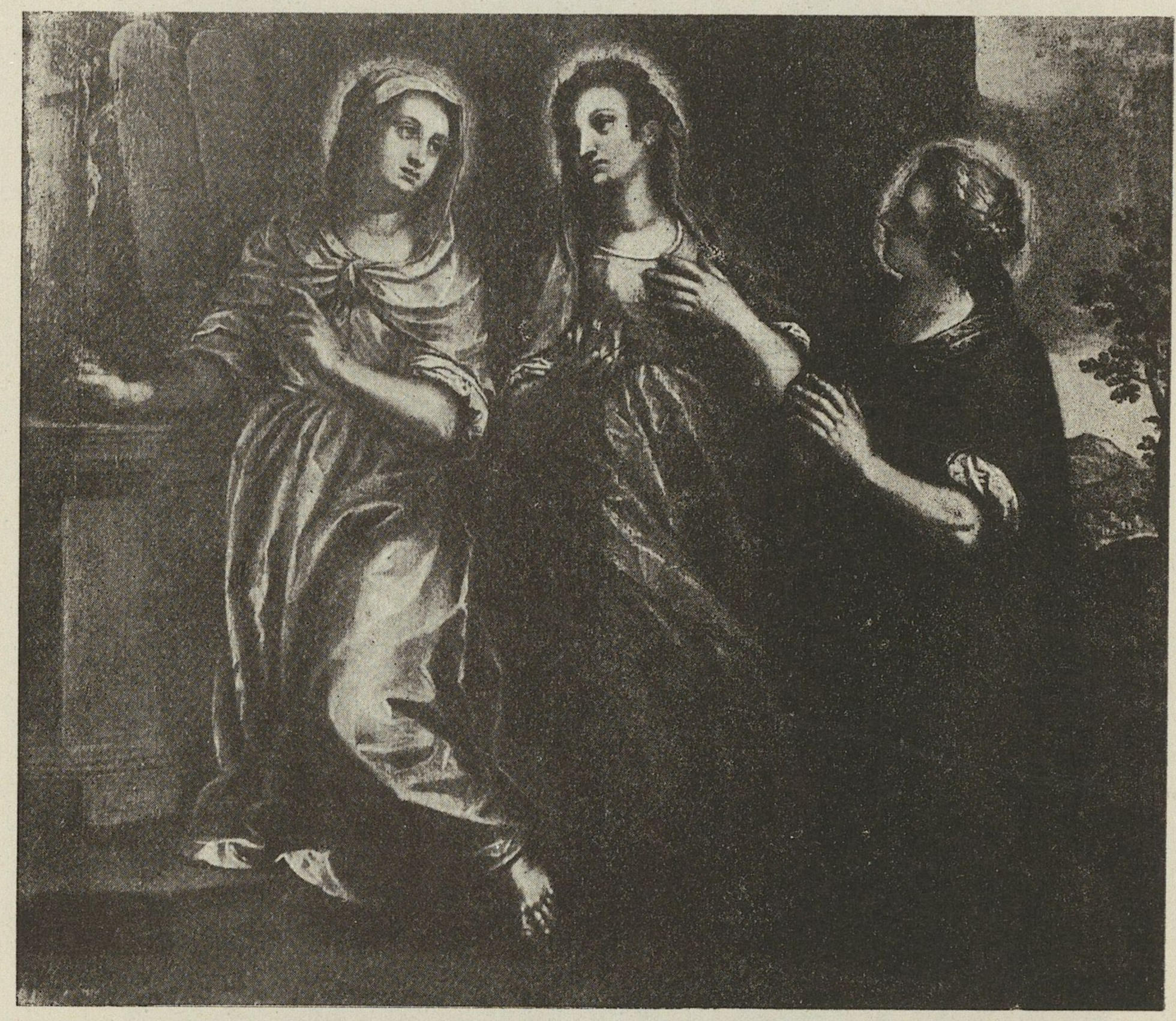

Jacopo Palma il Giovane?: Tri Marije (Br. 97)

Giulio Clovio de Croazia (Juraj Klović): Judita i Holoferno (Br. 99)

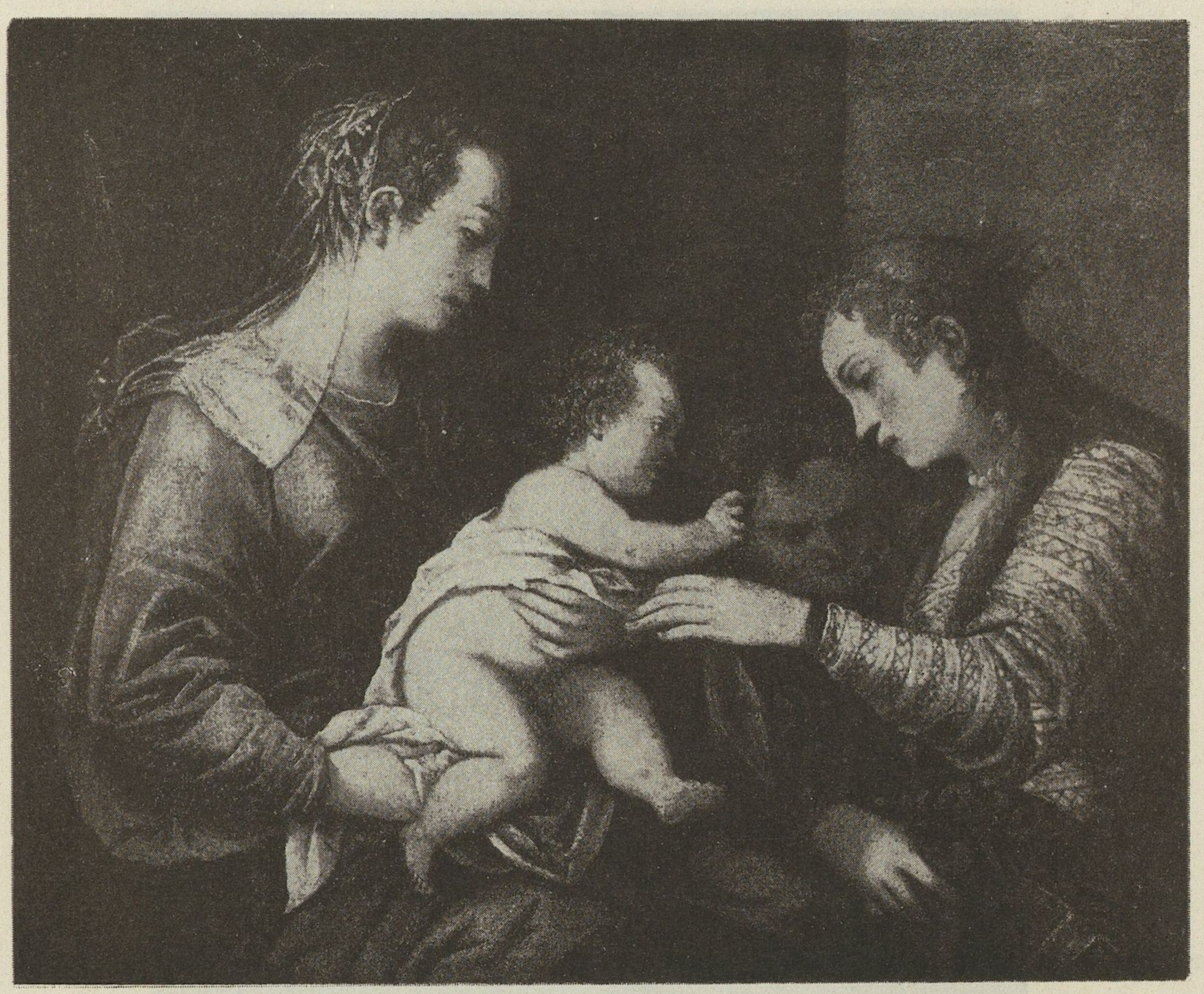

Jacopo Robusti il Tintoretto: Zaruke sv. Katarine (Br. 100)

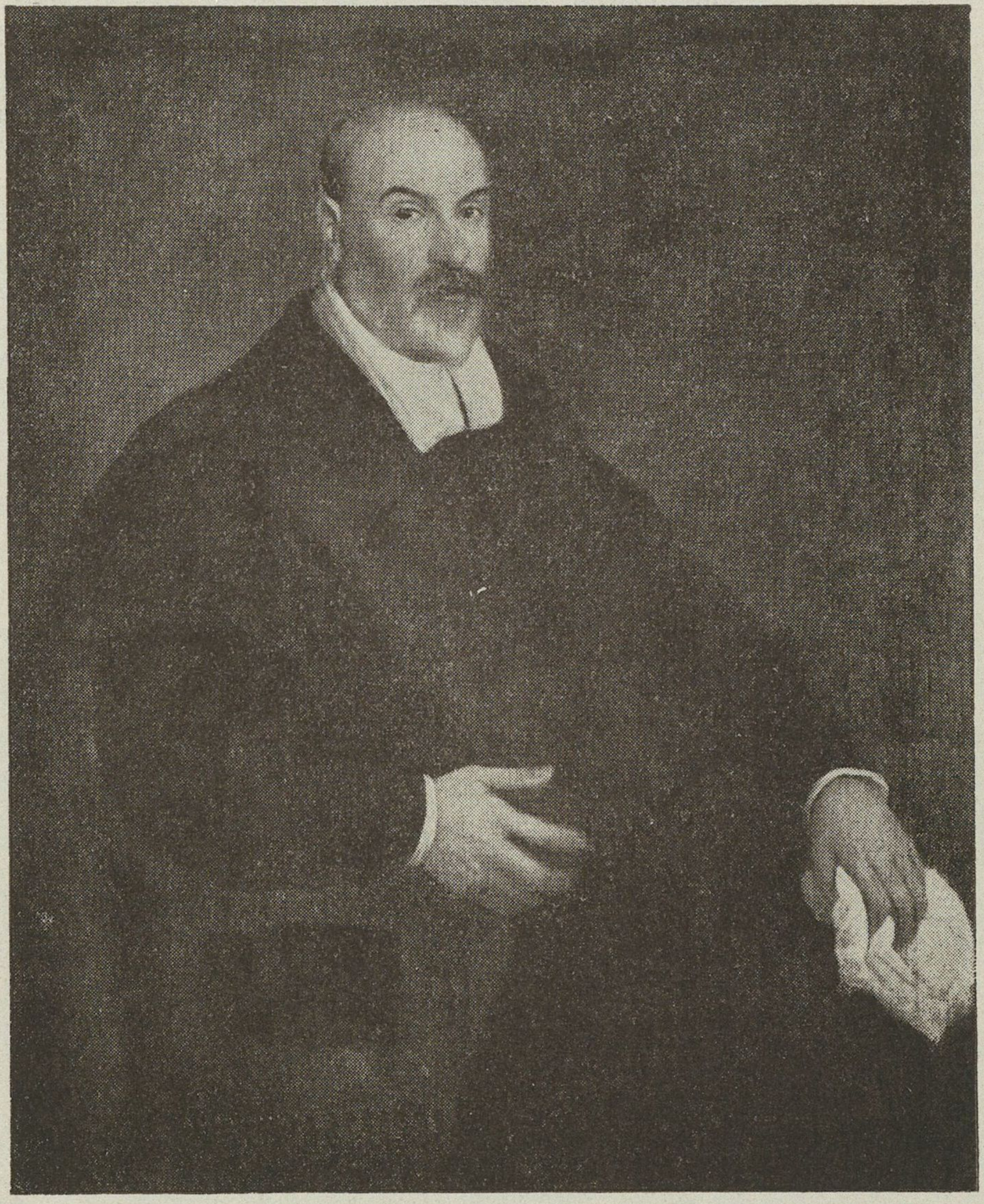

Francesco Baeccaruzzi: Venecijanac (Br. 101)

Andrija Medulić-Schiavone: Sv. Ivan (Br. 109)

Andrija Medulić-Schiavone: Sv. Juda Tadej (Br. 114)

Jacopo Bassano da Ponte: Krist na Maslinskoj gori (Br. 124)

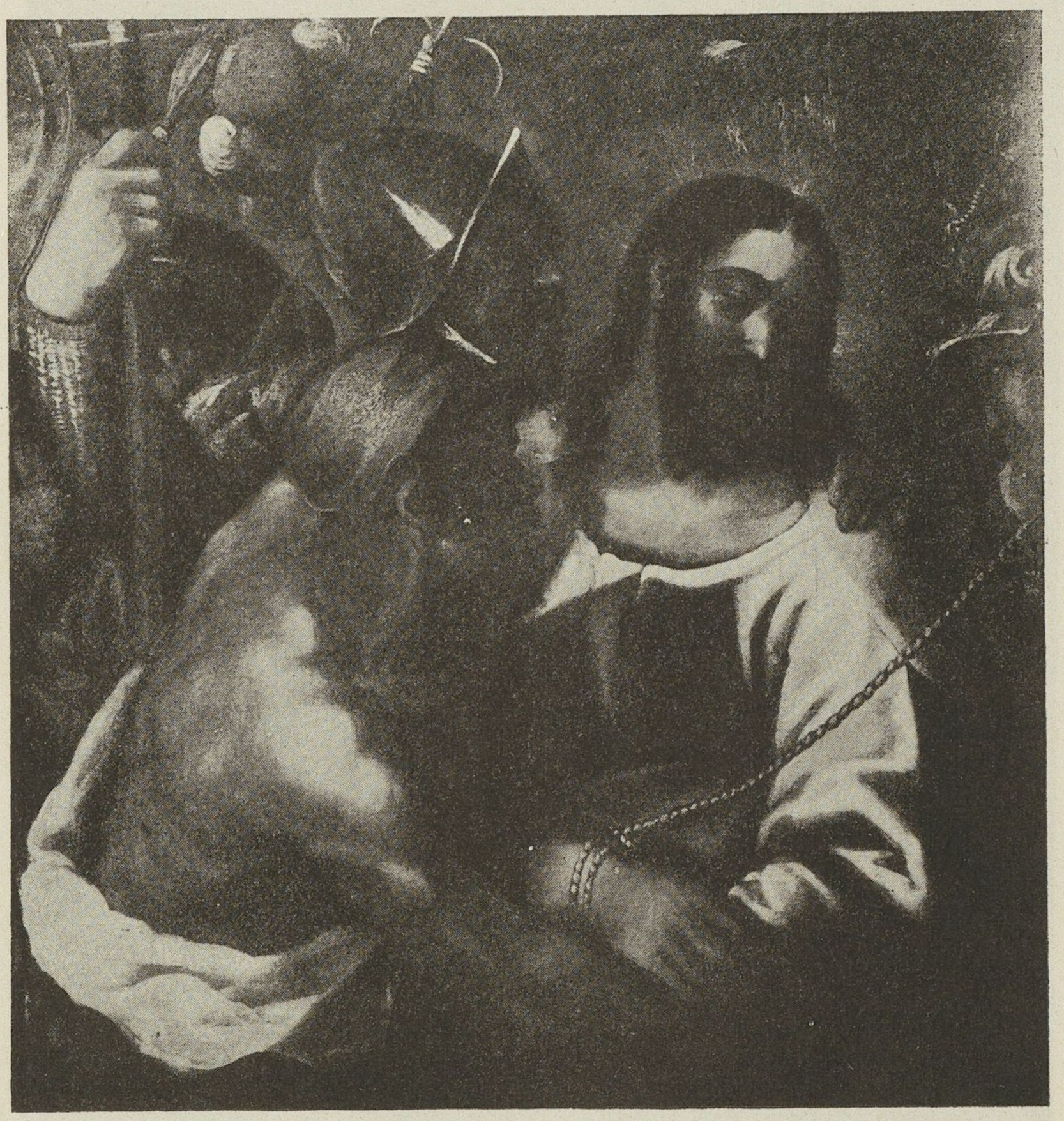

Giulio Campi: »I svezaše mu ruke« (Br. 122)

Giovanni Battista Piazzetta: Djevojka s ogledalom (Br. 130)

Sljedbenik Francesca de Guardi: Venecijanski motiv (Br. 133)

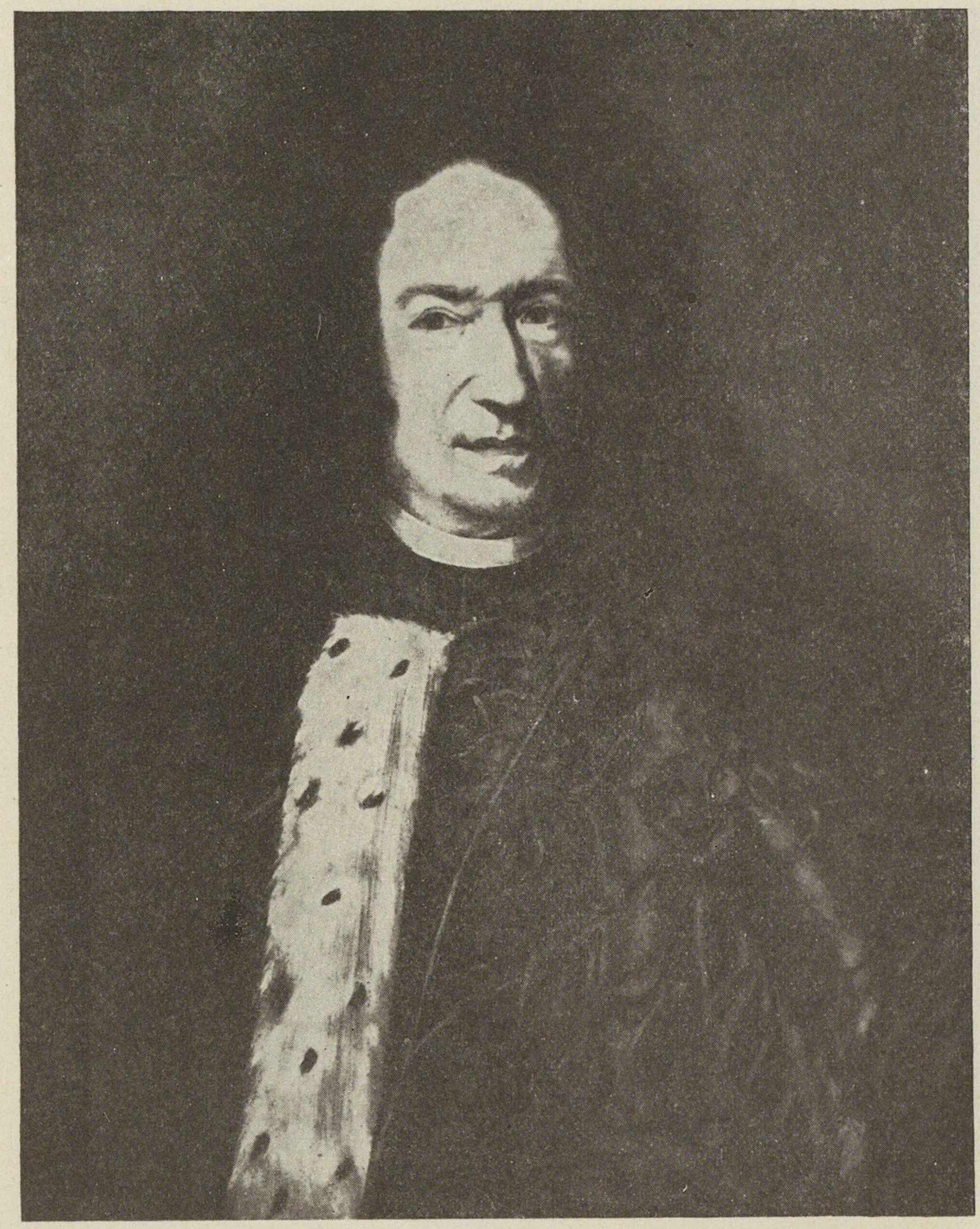

Sebastiano Bombelli: Venecijanski prokurator (Br. 134)

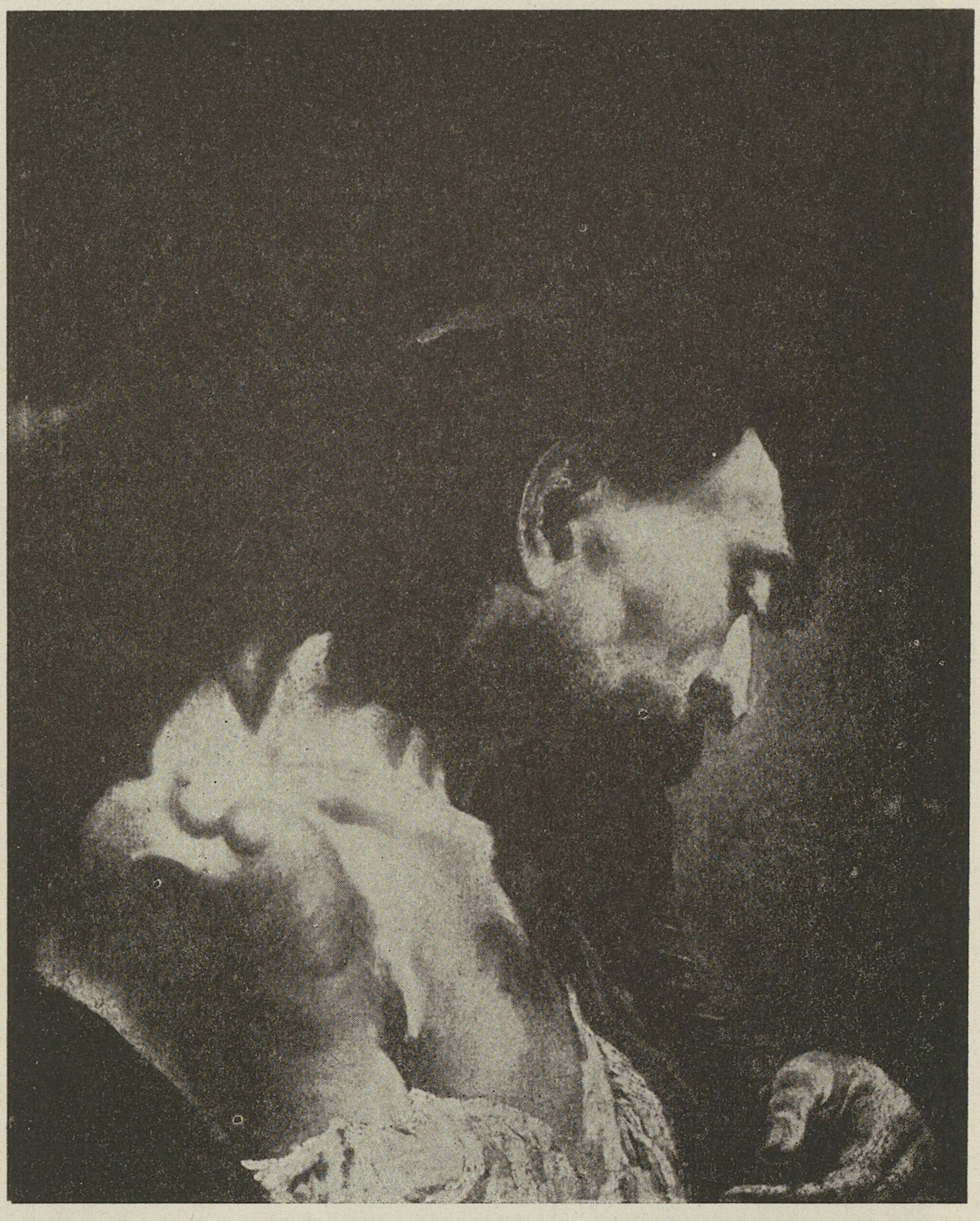

Federiko Benković: Sveti Bartolomej (Br. 137)

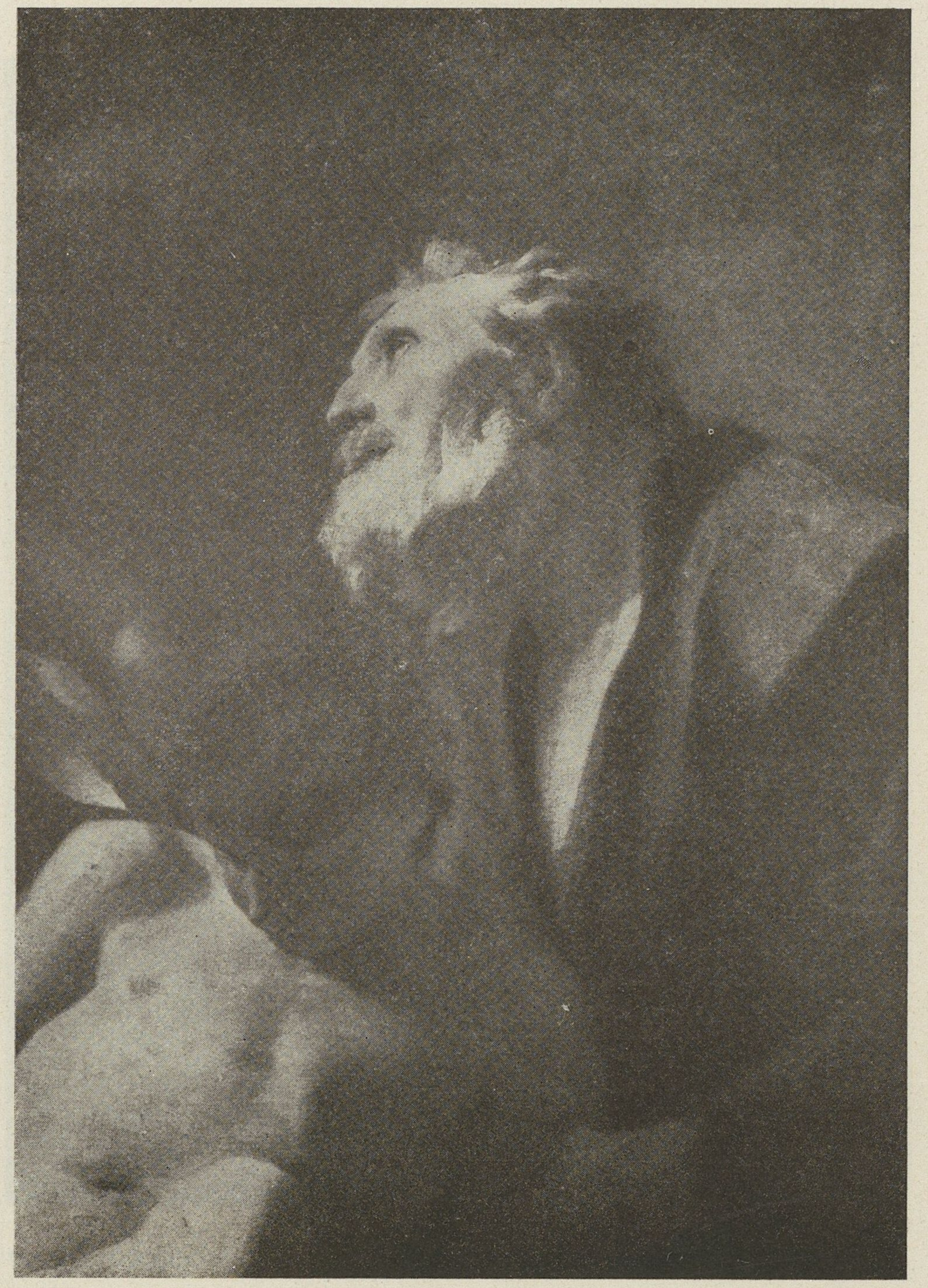

Federiko Benković: Abraham žrtvuje Izaka (detalj) (Br. 138)

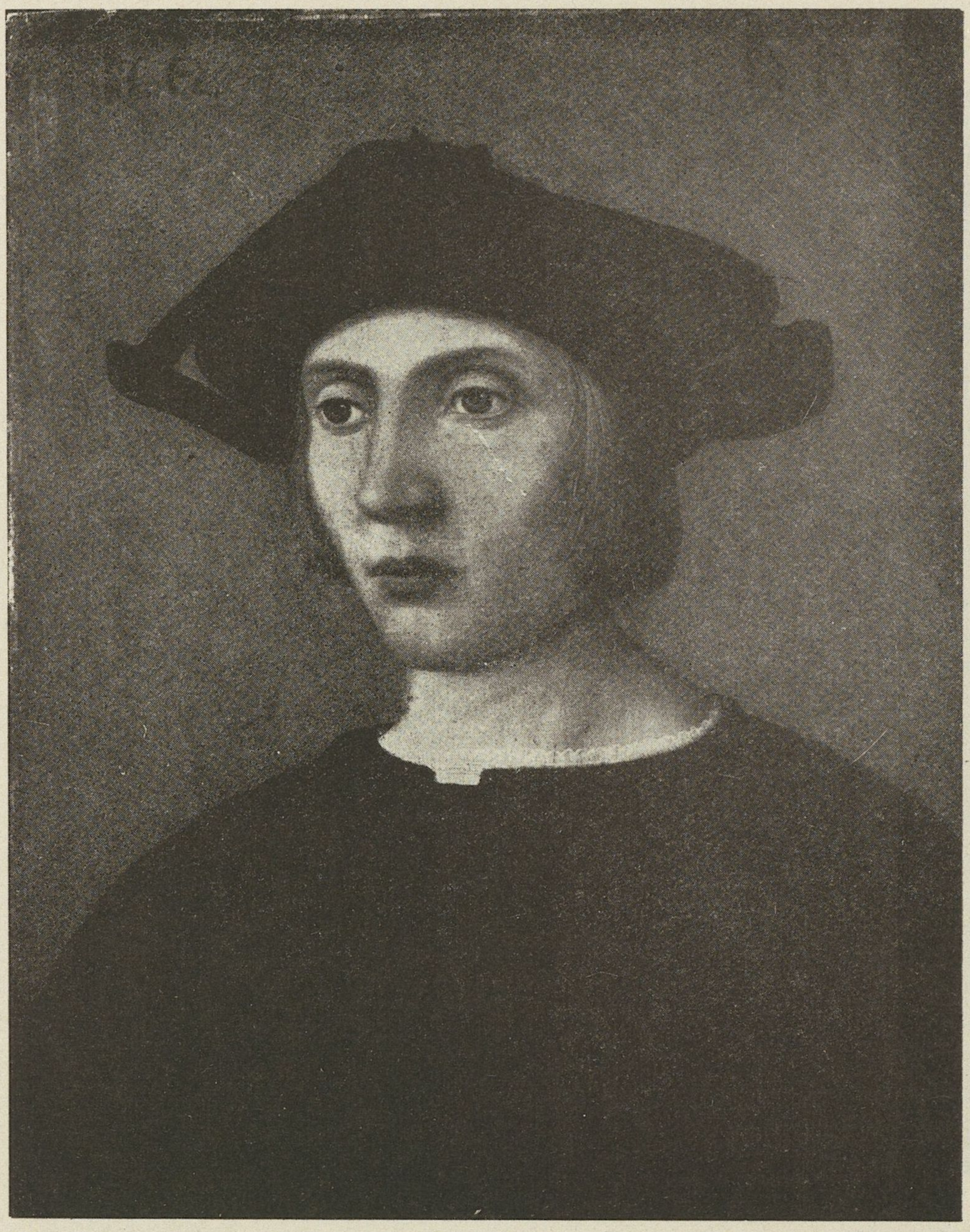

Gornjonjemačka škola XV. st.: Portrait muškarca (Br. 150)

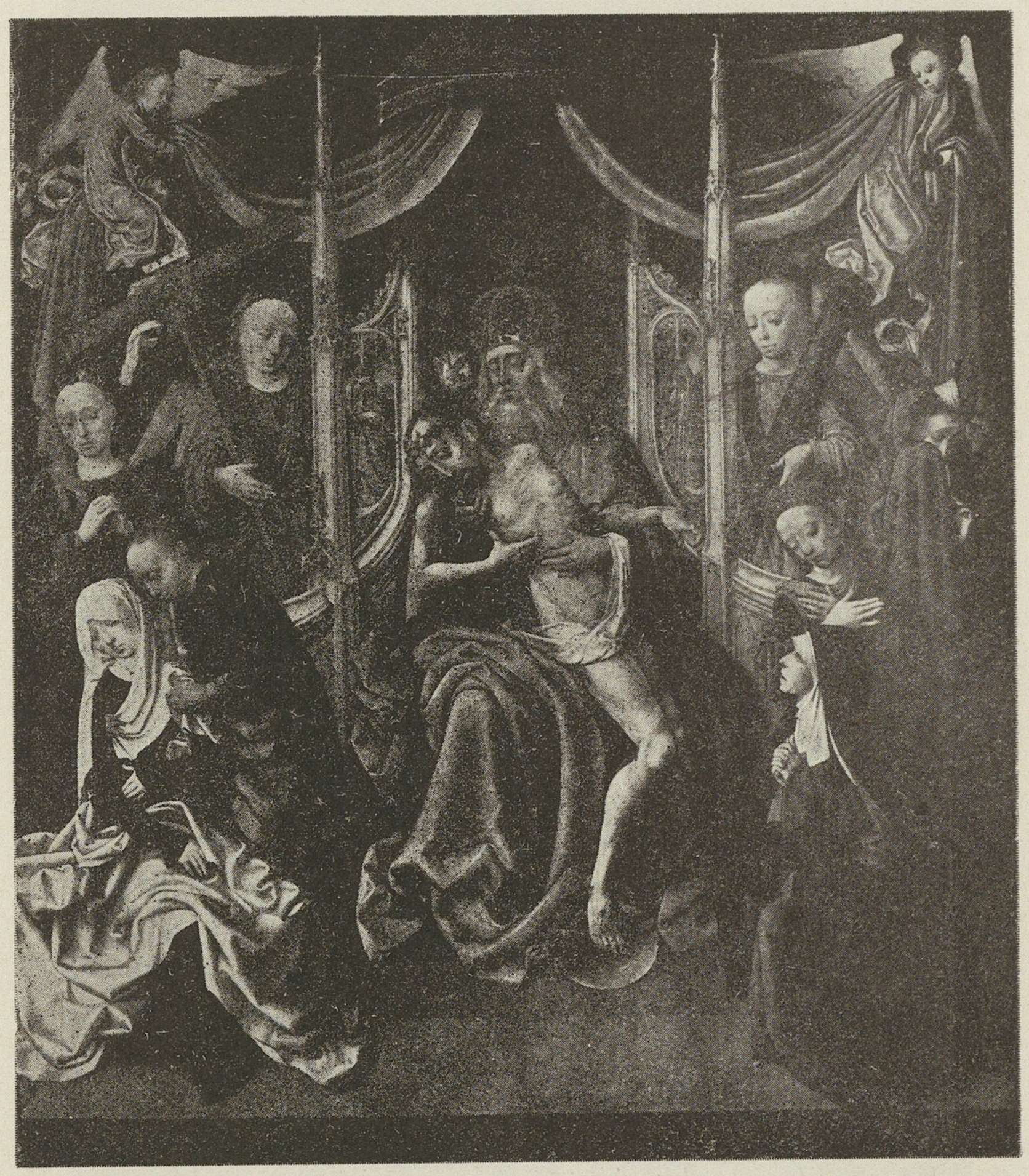

Majstor slike »Virgo inter virgines«: Sveto Trojstvo (Br. 151)

Robert Campin (Maître de Flémalle):
Bogorodica s malim Isusom i anđelima (Br. 152)

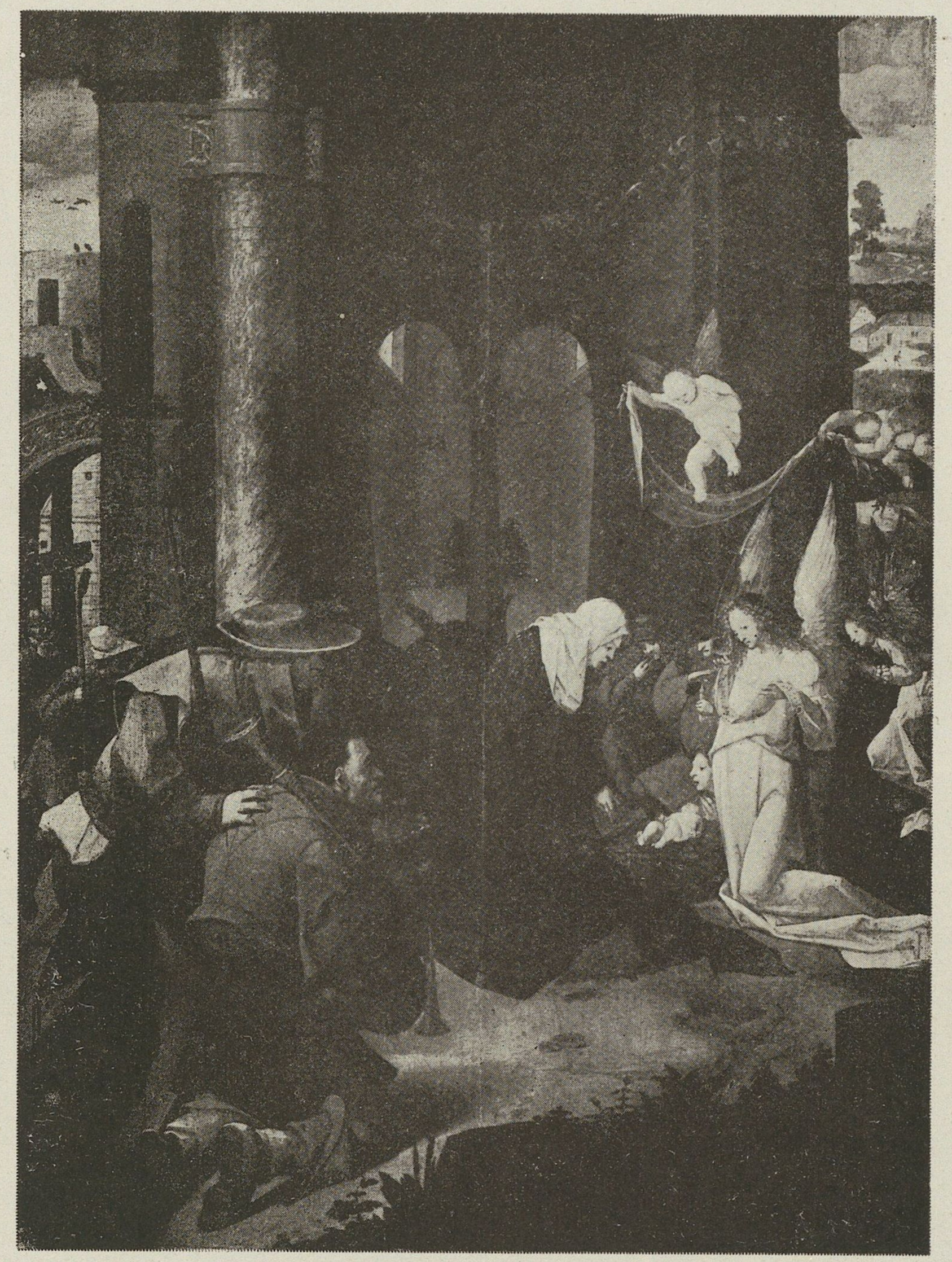

Jan Wellensz de Cock: Rođenje Isusa (Br. 156)

Jan Miense Molenaer: Veselo društvo (Br. 162)

Cornelis Janssens van Ceulen: Portrait muškarca (Br. 171)

Nicolaes Maes: Djevojka u vrtu (Br. 173)

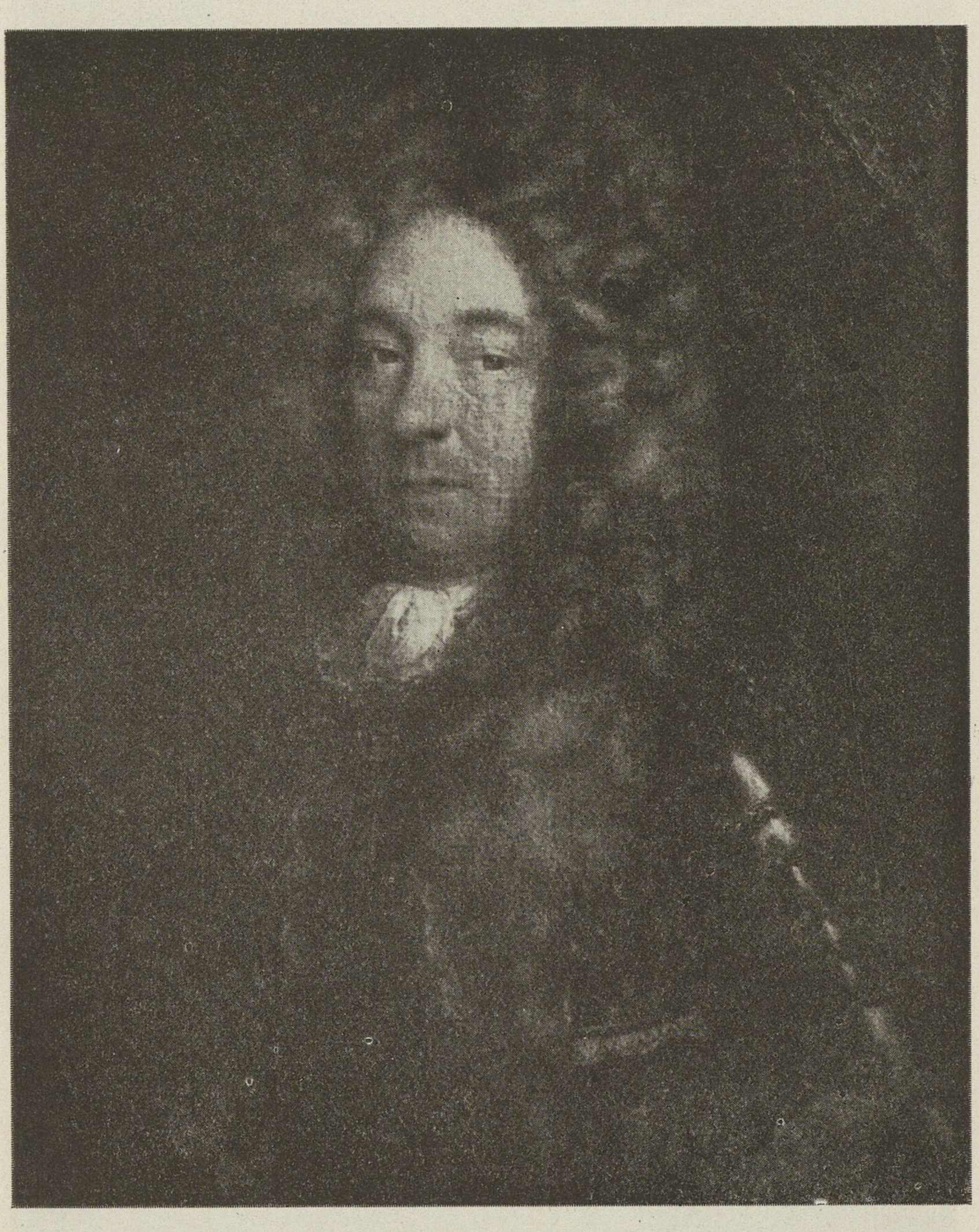

Francuska škola XVII. st.: Portrait muškarca (Br. 185)

Sir Joshua Reynolds?: Konjanik (Br. 189)

Jean Baptiste Carpeaux: Djevojka sa cvijećem (Br. 193)

Antoine Jean Gros: Madame Récamier (Br. 195)

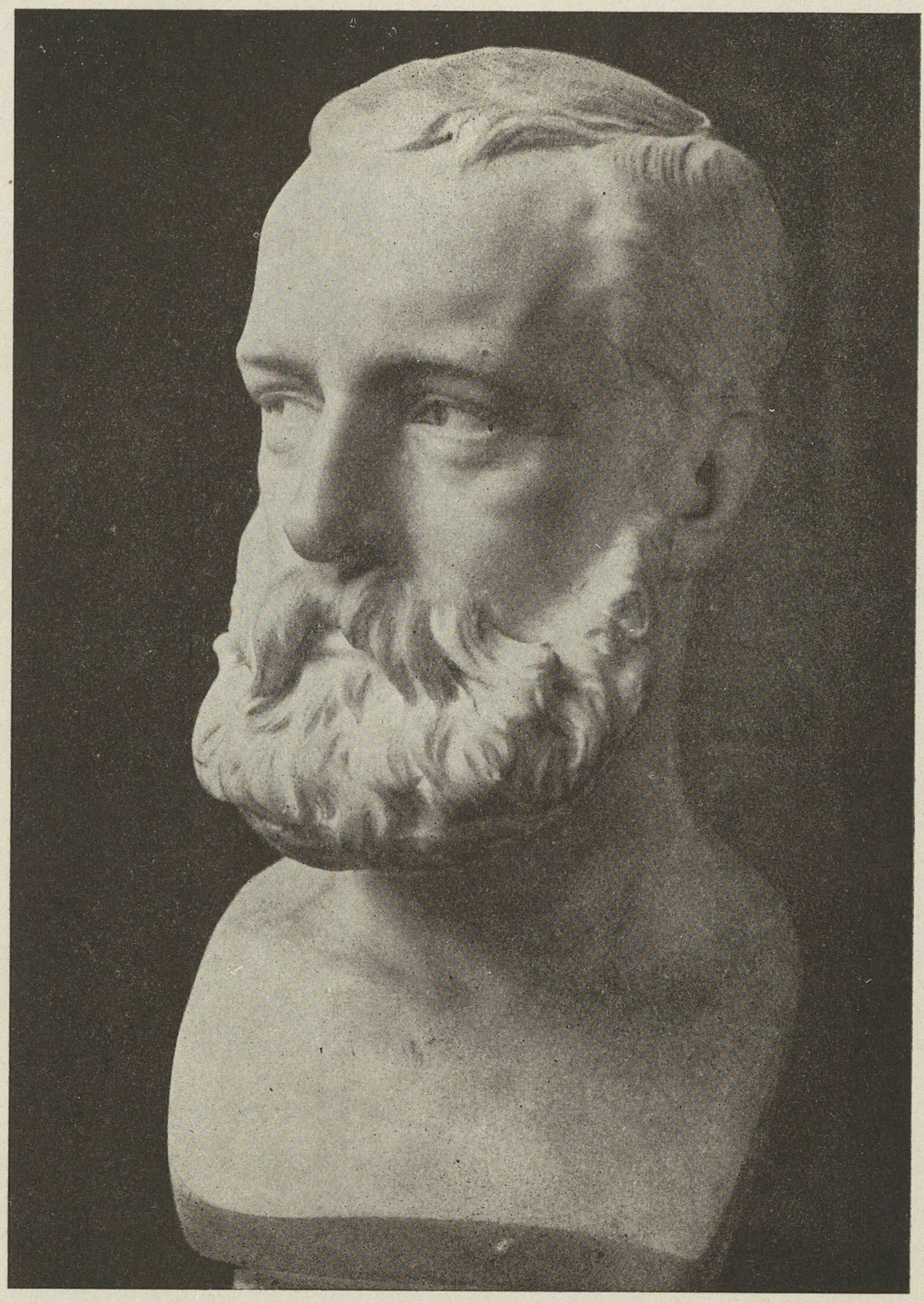

Jean Baptiste Carpeaux: Marquis Étienne de Piennes (Br. 199)

Nepoznati slikar XV. st.: Fragment zidne slikarije iz crkve sv. Jakoba u Očuri

Bernardo Bobić: Graditelj pokazuje nacrte crkve

Bernardo Bobić: Sveti Kristofor (detalj)

Bernardo Bobić: Susret Marije i Elizabete

POPIS UMJETNIKA

AGAPITI, Pietro Paolo (?) 25
ALBANI, Francesco (?) 135
ALBERTINELLI, Mariotto 80
ANDREA DA SALERNO (Sabbatini) 70
ANGELICO, Beato 20
ANTONIAZZO ROMANO 28, 30
BALDOVINETTI, Alesso (škola) 17
BASSANO, Francesco da Ponte (radionica) 120
BASSANO, Jacopo da Ponte 98, 119, 124
BECCARUZZI, Francesco 101
BENKOVIĆ, Federiko 136—138
BERNARDINO DA ASOLA 72
BLOEMAERT, Abraham 164
BLOEMEN, Pieter van (Standaart) (?) 174
BOMBELLI, Sebastiano 134
BOURGUIGNON, Jacques Courtois 116, 125, 128
BREU, Jörg 149
CALLOT, Jacques 200—204
CAMPI, Giulio 122
CAPORALI, Bartolomeo 1
CARPACCIO, Vittore (krug) 82
CARPEAUX, Jean Baptiste 193, 197, 199
CARRACCI, Annibale (način) 127
ÇATENA, Vincenzo di Biagio 40
CEULEN, Cornelis Janssens van 171
CIMA DA CONEGLIANO, Giovanni Battista 81
CLOVIO, Giulio (Juraj Klović-Glovičić) 99
COCK, Jan Wellensz de 156
CREDI, Lorenzo di (smjer) 34
DADDI, Bernardo 9
DAVID, Jacques Louis (škola) 187
DECAMPS, Alexandre Gabriel 188
EUSEBIO DA SAN GIORGIO 32
FABRIANO, Francesco di Gentile da 27
FERRARI, Defendente 69
FILIPPO DA VERONA (?) 78
GARBO, Raffaellino del 42
GHISLANDI, fra Vittore 132
GIOVANNI DAL PONTE 2
GROS, Antoine Jean 195

GUARDI, Francesco (sljedbenik) 133
LEDOUX, Jeanne Philiberte (?) 182
LEFÈVRE, Robert (?) 196
LIPPI, Filippino (radionica) 33
LORENZO DA SAN SEVERINO il giovane 36—38
LORRAIN, Claude Gellée, le (?) 191
MAES, Nicolaes 173
MAESTRO DI SAN MINIATO 29
MAINARDI, Bastiano 35
MAINERI, Gian Francesco 39
MAITRE DE FLÉMALLE (škola) 152
MAJSTOR SLIKE »VIRGO INTER VIRGINES« 151
MATTEO DA MILANO (?) 46—57, 63—68
MAZZOLA, Filippo 73
MEDULIĆ (Meldolla) — SCHIAVONE, Andrija 87—90, 103—115
MOLENAER, Jan Miense 162
MOLIJN, Pieter de 166
MORONI, Giovanni Battista (?) 96
NEPOZNATI MAJSTORI:
alpski krug XV. st. 142, 147
ankonitanska marka (škola) XV. st. 10
austrijska škola XVI. st. 148, 154
donjorajnski majstor XVI. st. 153
dubrovački minijaturist XIV. st. 61, 62
ferrarska škola XVI. st. 76, 84
flamanska škola XVI. st. 158
francuska škola XVII. st. 185
francuska škola XIX. st. 190
genoveska škola XVII. st. 126
gornjonjemačka škola XV. st. 150
gornjotalijanska škola XVI. st. 83, 85, 92, 94
holandska škola XVII. st. 157, 159, 175
ikone 6—8, 12—16
karolinška sitna plastika X. st. 5
minijaturist XV.—XVI. st. 60
napuljska škola XVII. st. 117
nizozemska škola XVI. st. 155
nizozemski slikar XVII. st. 163
rezbari bjelokosti XII.—XV. st. 58, 59
štajerska škola oko 1400. god. 143, 144, 146
toskanski majstor XV. st. 44
umbrijsko-firentinski majstor XV. st. 4
venecijanski slikar XV. st. 74
ORSI da Novellara, Lelio 95
OSTADE, Adriaen Jansz van 179, (?) 161
PACCHIAROTTO, Giacomo 75
PALAMEDES, Anthonie Stevers (?) 172
PALMA il giovane, Jacopo 97
PALMEZZANO, Marco 71
PANNINI, Giovanni Paolo (način) 129, 139
PATERNIR, Joachim de (način) 165

PESELLINO, Francesco di Stefano il 19, 21
PIAZZETTA, Giovanni Battista 130, 131
PIER FRANCESCO FIORENTINO 24, (?) 26
PINTURICCHIO, Bernardo di Betto (škola) 79
PIRANESI, Giovanni Battista 140, 141
PITATI il Veronese, Bonifazio de' (škola) 86, (način) 102
POELEMBURGH, Cornelis van (način) 170
PORDENONE, Giovanni Antonio Regillo da (?) 77
POURBUS, Frans st. 160
PRUD'HON, Pierre Paul 194
PSEUDO-PIER FRANCESCO FIORENTINO 23
QUERFURT, August 184, 186
REYNOLDS, Sir Joshua (?) 189
RIBERA, Jusepe de 118
ROBBIA, Luca della (radionica) 45
ROSA, Salvatore (način) 121, 123
ROSSELLI, Cosimo 18, (?) 22
ROSSELLO DI JACOPO FRANCHI 3
SAINT-OURS, Jean Pierre Paul de 192
SASSETTA, Stefano di Giovanni 11
SCHÄUFFELEIN, Hans Leonhard 145
SELLAIO, Jacopo di Arcangelo del 31
SELLIER, Charles Francois 198
SOLARIO, Andrea 41
TENIERS, David ml. 168, (način) 167, 169
TINTORETTO, Jacopo Robusti il 100
TOMMASO DA MODENA (?) 49—52, 54—57 ,63—68
UTILI DA FAENZA, Giovanni Battista 43
VERONESE, Paolo Caliari il 91, 93
WICAR, Jean Baptiste 183

ŠTAMPARSKI ZAVOD »OGNJEN PRICA«, ZAGREB

AJ